

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo-«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 206 (12.838)

Trst, sreda, 2. septembra 198

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 132
66001 KOPER
B554 AA
60100200
559
(nije)
723

Natanko en teden in eno uro po poskusu bega in ugrabitvi 28 nesrečnikov

Uporniki na Elbi so končno izpustili talce v zameno za obljubljene jim sodne olajšave

Pravosodni minister Vassalli: Nobenih posebnih koncesij jim nismo dali

**Upravičeno
zadovoljstvo
toda...**

VOJMRIR TAVČAR

Ko se je včeraj okoli poldne razširila novica, da so se Mario Tuti in ostali jetniki kaznilnice v Portu Azzurru vdali ter osvobodili jetnike, si je vsa Italija oddahnila. Po osmih dneh napetosti se je srečno končal upor, ki bi bil lahko imel zelo hude posledice. Najsrečnejši med vsemi pa so nedvomno bili talci sami in njihovi svojci, katerim se je odvalil kamen s srca. Po osmih dramatičnih dneh so se lahko končno svobodno objeli, po osmih dneh je bilo more vendarle konec.

S prav tolikšnim zadovoljstvom so srečen konec dočakali tudi pogajalci: nadzornik kaznilnic Amato, sodniki in odvetniki, ki so vodili pogajanja, so včeraj ob 11.35 lahko sproščeno zadahali: prepričevanje upornikov je vendarle obrodilo sadove. In z njimi si je oddahnila tudi vlada, saj so se Tuti in njegovi pajdaši vdali, vsaj tako kaže, brezpogojno in so se zadovoljili z zagotovilom, da bodo, seveda ob primernem vedenju, deležni ugodnosti, ki jih predvideva kaznilniški zakon. Država je torej rešila talce in z njimi svojo čast brez preliivanja krvi in brez popuščanja izsiljevalcem. Tako vsaj piše v vseh uradnih sporočilih, čeprav je slišati tudi glasove, da so upornim jetnikom pod roko vendarle nekaj obljubili. Isti glasovi pa ne vedo precizirati, kakšne naj bi bile te obljube.

Navzlic tem govoricam pa je treba priznati, da so vlada, pravosodni minister in predvsem pogajalci, opravili veliko in uspešno delo, saj so pripravili k predaji šest zapornikov, ki jim je edina perspektiva dosmrtna ječa in ki dejansko niso imeli kaj izgubiti. Dodatna morebitna obsodba vsekakor ne bo poslabšala njihovega položaja. Potreben je bil torej izreden živčni napor, potrebna je bila velika odločnost ob prav tolikšni prožnosti v prepričevanju šestih obupancev, od katerih je imel morda edini Tuti lahko zadoščenje, da je dober teden držal v šahu tisto državo in tisto vlado, proti kateri se je boril in se še bori, da bi uveljavil svojo fašistično ideologijo.

Zadovoljstvo, ki veje iz uradnih sporočil in izjav je torej povsem upravičeno, tem bolj upravičeno pa je ob ugotavljanju, da so se nekajkrat podobni primeri v Italiji in drugje v preteklosti končali tragično. Vendar upravičeno zadovoljstvo ob srečnem koncu afere v kaznilnici v Portu Azzurru ne sme zamegliti dejanskih težav in problemov, ki jih je osemdnevna afera razkrila.

Predvsem gre za vprašanje premeščanja jetnikov. Kdo je odločil, naj gre Tuti v Porto Azzurro, ki sodi med kaznilnice, kjer dejansko preverjajo možnost reforme. Ali je dopustno prenesti tako nevarnega zapornika v tako kaznilnico? In če nadaljujem z nepojasnjenimi vprašanji: kako so jetniki prišli do orožja? Kdo jim ga je priskrbel? Kako so prišli do materiala za ročne granate?

Kljub srečnemu zaključku je upor v Portu Azzurru spet opozoril na vse slabosti in na vse razpoke in italijanskem kaznilniškem in pravosodnem sistemu, pokazal je na vozle, ki jih bo treba rešiti in ki jih dosedanje vlade niso znale ali hotele rešiti. Začeti od dejstva, da v kaznilnicah ne dela niti 30 odstotkov jetnikov in da torej manjka osnova za vsakršno prevzgojo, ki bi morala biti temelj in cilj sodobnega zapora.

PORTO AZZURRO — Upora na Elbi je konec. Tuti, Rossi, Marroccu, Manca, Cappai in Tolu so hoteli pobegniti s helikopterjem, ker pa ga niso dobili, so prišli do zaključka, da ne morejo nikamor, razen v smrt, zato so sprejeli vladni ultimatum in ob 11.30 včeraj izpustili vseh 28 talcev. Zdaj tičijo v samicah, kjer bodo, dokler jih ne premestijo drugam, oziroma, dokler jih ne postavijo na zatožno klop zaradi ugrabitve in cele vrste drugih prekrškov. Uporniki so klonili šele, ko se je pridružil štirim odvetnikom na njihovo zahtevo še livornski predstavnik organizma Amnesty International in z njimi podpisal sporazum o predaji.

Medtem ko je župnik v Portu Azzurru pozdravljal srečni razplet drame z oglušujočim zvonjenjem, je pravosodni minister Vassalli zatrjeval, da država nikakor ni popustila in da niso njeni pogajalci dali fašistu in družini nobenih »posebnih koncesij«, razen zagotovila, da bodo z njimi ravnali enako kot z vsemi drugimi zaporniki. Za enotedenski podvig jim bodo sodili čimprej in po hitrem postopku, proti

razsodbi ne bodo mogli vložiti priziva, deležni pa bodo olajšav v smislu zakona o kaznilniški reformi, seveda, če jih bodo zaslužili. Kakšne so te olajšave? Odvetnik Ricci: »V poštev pride lahko režim polprostosti — verjetno le v enem primeru, ker do tega nimaš pravice, če si obsojen na 30 in več let zapora — sicer pa dovoljenja za obisk svojcev in za delo izven kaznilnice.« Za človeka, ki bi praviloma sploh ne smel več iz ječe, je to vendarle nekaj, kot nekaj pomeni tudi izjava fašista Tutija, da »oboroženi boj v tem trenutku ni uresničljiv«, potem ko je večkratni morilec še te dni pravil, da bo smrt v spopadu z varnostniki zanj častna, za njegove kamerade pa zgled. Poudariti velja, da je imel črni geometer res pri sebi štiri bombe, ki jih je sam izdelal.

Ko so zapuščali bolniški oddelek kaznilnice, so ugrabitelji rekli paznikom: »Upamo, da ostanemo prijatelji, saj nimamo ničesar proti vam, le zbežati smo hoteli, pa nam je šlo po vodi...«

D. G.

Mati ugrabljenega jetniškega paznika teče objet sina

(AP)

Deljena mnenja bank glede plačila nekritih menic

Abdić bo moral odstopiti s položaja direktorja Agrokomerca in iz ZK BiH

Pomembna razsodba o Južni Tirolski

Koniec politike »čiste« delitve po narodnosti

BOCEN — »Preštevaneje je bankrotiralo«. Komentari Alternativen liste Alexanderja Langerja najzgovorneje ponazarja politični domet razsodbe Državnega sveta v zvezi s popisom prebivalstva po narodnosti, ki so jo sodniki sprejeli 28. avgusta, po soraj sedem let trajajočih sporih in veliki napetosti v zvezi s posledicami popisa prebivalstva leta 1981. Pri tistem popisu so se morali državljani boccenske pokrajine izjaviti o narodnosti. Na izbiri so imeli tri narodnostne skupine, italijansko, nemško in ladinško. Ta izjava pa ni imela zgolj statističnih učinkov, ampak je tudi praktično vplivala na življenje vsakega posameznika, saj na Južnem Tirolskem na osnovi narodnosti delijo prispevke, delovna mesta in ljudska stanovanja po ključu narodnostnega razmerja.

Pri tistem popisu približno 5.000 oseb ni odgovorilo na vprašanje o narodnostni pripadnosti. Nekateri tega niso naredili, ker se čutijo dvojezične prebivalce Južne Tirolske, drugi pa, ker pripadajo drugačni narodnostni skupini. Med temi velja omeniti predvsem slovenskega učitelja Stanislava Zgago, ki je s tem, da se ni izrekel za Italijana, Nemca ali Ladinca, izgubil številne državljanske pravice.

Prav Langer in Zgaga sta bila med pobudniki številnih sodnih postopkov in drugih akcij za razveljavitev teh določil. Zgaga je celo z dolgo gladovno stavko opozoril javnost na to vprašanje. Vsakršni spremembi pa se je protivila predvsem južnotirolska ljudska stranka, ki vztrajno vodi politiko strogega ločevanja med narodnostnima skupinama in ne priznava možnosti »dvojezičnih« državljanov. Ta politika ločevanja je tolikšna, da voditelji nemške stranke ne dovoljujejo niti pouka nemščine v italijanskih otroških vrtcih.

Sedaj je Državni svet, ki je najvišja stopnja v upravnem sodnem postopku, razsodil, da je bil tak popis krivičen, ker bi moral vprašalnik upoštevati vsaj še dve možnosti, narodnostno »mešane« prebivalce in »druge«, ter je določil, da mora vlada najkasneje do februarja prihodnjega leta sprejeti ukrepe, da se krivica odpravi. Skratka, do februarja bo treba izvesti novo preštevaneje za tistih 5.000 državljanov, ki na vprašanje o narodnosti niso odgovorili. Kako bo po tem deloval sistem delitve pravic in ugodnosti po narodnosti, zaenkrat še ni znano, jasno pa je, da je s to razsodbo politika »čiste delitve« verjetno dokončno pokopana. (bbr)

SARAJEVO — Zdi se, da je predsedstvo CK ZK Bosne in Hercegovine »prisluhnilo« zdravi pameti in glasu ljudstva: na ponedeljkovi seji je sklenilo predlagati svojemu centralnemu komiteju, naj Fikreta Abdića izključi iz svojih vrst, prav tako pa naj bi sprožili postopek za njegov odpoklic iz zveznega zbora jugoslovanske skupščine. A to še ni vse: komunistom v pristojnih organih so dali pobudo, naj takoj začnejo postopek za njegovo odstavitev s položaja predsednika poslovnega odbora in sploh za zamenjavo vseh članov Agrokomercevega poslovnega odbora.

Razlogi za te ukrepe, ki so jih navedli v sporočilu s seje, so pričakovani: zaradi kršitve politike ZK, tehnobirokratske samovolje, kršenja ustavnih in zakonskih norm ter nenačelnega vedenja. Predsedstvo je bilo zelo ostro, saj je ugotovilo, da gre za spodkopavanje jugoslovanskega gospodarskega sistema, ki je zadalo nov hud udarec prizadevanjem družbe za odpravo vzrokov krize in za čimprejšnjo zagotovitev stabilnejšega družbenoekonomskega razvoja v republiki in državi. Razrasla se je oblast tehnokracije, ki se je zbrala predvsem v poslovnem odboru Agrokomerca, pomagala pa si je s prilaščanjem oblasti in zatiranjem samoupravnih pravic delavcev, pri čemer se je skrivala za megalo-

manskimi ambicijami in njih trenutne gospodarske težave niso zanimale.

Skoraj istočasno pa so se v ponedeljek kresala mnenja med predstavniki večine bank upnic, (od 63 upnic se je sestanka udeležilo 40) ki imajo nepokrite Agrokomerceve menice. Večina se je strinjala z že napovedanim predlogom, da se dolg iz Velike Kladuše in Bihaća prenese na združeno banko Gospodarsko banko Sarajevo (ta pokriva skorajda tričetrt gospodarstva BiH) in republiko Bosno in Hercegovino. Zdaj ostane upravnim organom bank do 15. septembra čas, da se dokončno odločijo, kajti tedaj naj bi podpisali poseben dogovor. Kot je povedal predstavnik Ljubljanske banke Gospodarske banke Ljubljana, ki tudi vodi zbor upnic, Rado Lipičar, so za »kreditni« dogovor predvsem tiste banke, ki imajo na nekritih Agrokomercevih menicah večje zneske. Po prvi oceni bi naj od 192 milijard dinarjev doslej znanega dolga s kreditom vračali za več kot 170 milijard dinarjev. Proti temu predlogu so seveda predvsem tiste banke, ki so prizadete z nižjimi zneski. Pa še dve dokaj odločni banki: Zagrebačka banka (832 milijonov dinarjev) in Investbanka Beograd (1,378 milijarde dinarjev). S predlogom so tokrat za spremembo od prejšnjih dni soglašali tudi predstavniki beograjske Jugobanke vendar ob pogoju, da bi rok vračila

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Dramatičen razplet v ženski hoji

V včerajšnjem četrtem dnevu atletskega svetovnega prvenstva v Rimu je bil še posebej dramatičen razplet ženskega tekmovanja v hoji na 10 km

(telefoto AP)

Z bagerji še vedno na delu, medtem ko se je ponovno vtilil dež

Prvo znamenje izboljšanega stanja v dolini Danes bodo odprli nekaj tovarn v Valtellini

SONDRIO — V Valtellini je vsem odleglo. Reka Adda počasi odteka iz Polskega jezera in se umirjeno vije po dolini proti reki Pad, bagerji so na delu, da bi odtekajoči vodi čimprej pripravili primerno strugo, celo pobočje hriba Coppetto daje znake stabilnosti. V takem vzdušju je prebivalstvo pripravljeno celo dobrohotno nuditi ministru za civilno zaščito drugo šanso.

To je bilo mogoče zaznati včeraj, ko se je Remo Gaspari srečal s prebivalci v Sondalu. Neka priletna ženica mu je celo rekla, da je »lep in priden«, do včeraj kritizirani minister pa ji je odgovoril, da resnici na ljubo ni lepe zunanosti. Tako se je obisk na prizadetem območju končal z aplavzi, potem ko so ministra še ob prihodu v Sondalu sprejeli dokaj nejevoljno.

Težke ure, ki jih je preživela Valtellina, pa še niso minile. Hrib Coppetto je dejansko miroval, v smislu, da včeraj niso zabeležili večjih usadov, pobočje pa je še vedno izredno nestabilno in manjše količine kamenja stalno padajo v dolino, na plaz v Dolini Pola. Včerašnja stabilnost si lahko tolmačimo predvsem z izredno visoko vlago, ki je strnila zemeljski material. Na plazu pa so na delu skupine delavcev, ki morajo z bagerji izkopati ogromno materiala. Izkopana trasa, ki jo je napolnila voda iz Polskega jezera, je namreč vsaj za meter previsoka, da bi se jezero spraznilo v doglednem času.

V dolini pa se je v večernih urah ponovno pojavil dež, ki sicer ne bi smel motiti oddvajanja vodenega preliva jezera. Da bi bagerji lahko delali v boljših in varnejših pogojih so tehniki najprej dali zapreti zapornice umetnega bazena AEM, nato pa so se postavili umetno pregrado v kraju, kjer se je iz jezera vila v dolino. Kljub temu pa so morali delavci še vedno namakati gosenice svojih bagerjev v deset centimetrov visoki vodi.

V duhu vsesplošnega optimizma, ki je zajel dolino, pa tudi iz objektivnih razlogov, so tehniki civilne zaščite odločili, da je spodnji del doline, od Tirana do Sondria, dovolj na varnem. Prav zaradi tega bodo že danes lahko ponovno odprli 20 manjših podjetij, kar pomeni, da bi se moralo še danes vrniti na delo približno 1.000 uslužbencev. Podjetja bodo stalno povezana z operativnim središčem, ki sledi razvoju dogajanj v Valtellini, tako da jih bo, v primeru poslabšanja stanja, mogoče pravočasno oddaljiti. Vključene bodo tudi posebne zvočne naprave, ki bodo prav tako služile kot alarmni zvonec v primeru nevarnosti.

Že danes pa bi morali tudi dokončno odločiti kdaj in koliko izseljenega prebivalstva se bo lahko vrnilo domov. Odprtje tovarniških objektov pa je najbrž prvi pokazatelj bodoče normalizacije stanja v Valtellini.

Sedem usmrtitev v Južni Afriki

JOHANNESBURG — V Južni Afriki so včeraj izvršili kar sedem smrtnih obsodb, na usmrtitev pa v zaporih čaka še 31 jetnikov. Med usmrčenimi sta tudi dva mlada črnca, obsojena zaradi umora nekega črnkega občinskega svetovaleca, njegovih štirih sinov in nekega njihovega prijatelja. Gre za prvo usmrtitev v zvezi s procesi po rasnih spopadih leta 1984, v katerih je izgubilo življenje 2.500 oseb, večinoma črncev.

V teh neredih je bilo ubitih mnogo črnkih občinskih svetovalcev in policistov, češ da s svojim delom podpirajo rasistične oblasti.

Številni pozivi v vsega sveta (posegel je tudi zahodnonemški zunanji minister Genscher), naj smrtno kazni spremenijo v zaporne, so bili torej zaman. Ostro je protestirala tudi italijanska sindikalna federacija UIL. Južnoafriški režim neomajno izvaja svojo represivno politiko, katere sestavni del je tudi smrtna kazen z obešenjem, kot določajo tamkajšnji zakoni.

● Afera Agrokomerc

NADALJEVANJE S 1. STRANI

skrajšali za polovico, torej skupaj na podrgo leto. Dolžniki so bili proti skrajševanju časa vračila, toda argument upnikov je sila preprost: za rok plačila se ob kraji ne da pogajati. Ob vsem tem pa je seveda vprašanje ali je dolžnik sploh sposoben zadostiti postavljenim pogojem (čeprav se zdaj - v sili zanje ogreva), saj bi bilo to zaradi revalorizacijskega faktorja za gospodarstvo BiH izjemno breje.

Včeraj pa se je na Reki sestel poslovodni odbor sozda Agrokomerca, vodil ga je Fikret Abdić, vendar ni jasno ali gre za njegovo »poslovilno sejo«. Tajnica njegovega kabineta na Reki je po telefonu dejala da bo seja trajala zelo dolgo in da bo težko priti do vodilnih ljudi. Tudi ni potrdila vesti, da Fikret Abdić »noče odstopiti«. Zvedelo pa se je da se je »vdal v odločitev«. Obenem je tajnica nadležne novinarje opozorila na Abdićevo stališče, da za tisk ne bo več dajal nobenih izjav, ker so te že do zdaj izzvale dovolj pretresov v jugoslovanski javnosti.

Na temeljno sodišče v Veliki Kladuši pa prihajajo večje količine nekaterih menic. Glede na očitke, da jih na sodišču ne hranijo pravilno je predsednik sodišča sporočil, da so za sporne menice včeraj kupili dve posebni jekleni blagajni... B. L.

Mrzlično reševanje zasutih rudarjev

NAIROBI — Reševalci v rudniku zlata Sveta Helena (okrog 300 kilometrov jugozahodno od Johannesburga) nadaljujejo z reševanjem ponesrečenih rudarjev, ki so pokopani 700 metrov pod zemljo. Do nesreče je prišlo včeraj zjutraj, ko so najprej poročali, da je pod zemljo ostalo 70 rudarjev, po drugih virih pa naj bi jih bilo v jašku globoko pod površjem zemlje 92.

Danes poročajo, da so reševalci v celonočnem in celodnevem reševanju potegnili iz jaška pet ranjenih rudarjev in deset mrtvih. Nesreča se je zgodila nekaj pred sedmo uro zjutraj včeraj, dan po končani stavki afriških rudarjev v rudniku zlata in premogovnikih, zaradi česar so nekateri nesrečo povezali z morebitno sabotažo. Rudnik zlata Sveta Helena je last rudarske družbe General Mining Union Corpora-

tion (s kratico GENCOR), v kateri so izjavili, da je bilo v času nesreče v podzemeljskih jaških 434 rudarjev in da so jih večino uspeli takoj rešiti.

Po nepreverjenih domnevah naj bi prišlo v jašku globoko pod zemljo do eksplozije, zaradi katere naj bi se utrgele jeklene vrvi na dvigalu, s katerim rudarje spuščajo pod zemljo. Predstavniki družbe danes niso mogli potrditi, da je v jašku prišlo do eksplozije, pravijo pa, da še vedno pogrešajo 42 rudarjev. Te številke se ne ujemajo s tistimi, ki so jih objavili včeraj, češ da naj bi v jašku ostalo zasutih najmanj 70, če ne celo 92 rudarjev. Strokovnjaki pravijo, da še obstaja možnost, da bodo med črnskimi rudarji globoko pod zemljo še našli preživele.

Makedonci nočejo predsedstva ZSMJ Predsednik kljub vsemu Slovenec?

SKOPJE — Predsedstvo republiške konference Zveze socialistične mladine Makedonije na svoji seji, dne 1. septembra, ni sprejelo mandata za izvolitev predsednika predsedstva Zveze socialistične mladine Jugoslavije. S tem se kriza v vodstvu jugoslovanske mladine nadaljuje.

Kriza se je začela s tem, da konferenca jugoslovanske mladinske organizacije slovenskega kandidata za predsednika ni izvolila v predsedstvo. Predsedstvo jugoslovanske mladine je takrat odločilo, da kandidatura ponudi Makedoniji, če pa jo ta odkloni, bo predsedstvo izvolilo predsednika izmed svojih sedanjih članov.

Makedonski mladinci sedaj izjavljajo, da predsednika ne morejo predlagati iz več objektivnih razlogov. V svojem sporočilu navajajo dva: en predstavnik Makedonije je bil v prejšnjem mandatnem obdobju sekretar jugoslovanske mladine in zato zdaj po statutu ne more postati predsednik, drugi makedonski predstavnik v Beogradu pa sam izjavlja, da se v tem trenutku ne čuti sposobnega postati predsednik; po drugi strani pa bi postopek za izvolitev novega makedonskega predstavnika v zvezno predsedstvo vzel makedonski mladinci dva dragocena meseca, ki ju morajo posvetiti drugim nalogam. Neuradno pa smo izvedeli, da Makedonci ne marajo predlagati svojega kandidata za predsednika jugoslovanske mladine zato, ker bi se s tem nujno

spet začela polemika o dogodkih v Vevčanih (kjer je milica preteptala ženske in otroke, mladinci so gladovno stavkali, njihovi predstavniki pa so namesto krivcev obsojali žrtve).

Predsedstvo jugoslovanske mladine bo torej svojega predsednika volilo izmed svojih sedanjih članov. Teh je trenutno sedemnajst (moralo bi jih biti osemnajst, a manjka neizvoljeni predstavnik Slovenije). V enajstem nadstropju zgradbe centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, kjer ima svoj sedež jugoslovanska mladinska organizacija, zaenkrat krožijo govorice, da nobena izmed republiških organizacij ni pripravljena predlagati svojega predstavnika za predsednika jugoslovanske mladine. Tako ostajajo še štirje »nerepubliški« člani zveznega predsedstva: predstavnik mladinske organizacije v Jugoslovanski ljudski armadi in trije predstavniki različnih družbenih organizacij (in društev), ki so kolektivni člani jugoslovanske mladinske organizacije. Od teh imata trenutno največ naklonjenosti Boris Legner, vojak, sicer Slovenec, in Zoran Daljević, predstavnik tabornikov, ki, sicer Srb, živi v Ljubljani.

Pa ne, da bo jugoslovanska mladina dobila svojega predsednika iz Slovenije proti volji slovenske mladinske organizacije? Vojska ali tabornika — vsekakor pa v uniformi? D. V.

Po ugodnem razpletu na otoku Elbi treba izpeljati reformo kaznilnic

RIM — Novica, da se je v zaporu na Elbi vse srečno izteklo, je odjeknila v italijanskih političnih krogih tako kot je pač morala: vsi so zadovoljni in vsi hvalijo pravosodnega ministra ter sodnike, ker so po navodilih vladnega kriznega štaba učinkovito izpeljali pogajanja. Bržčas pa bodo polemike ostale, saj so bile teh sedem dramatičnih dni na delu sile, ki so hotele, da država takoj klone, in sile, ki so se skrivoma zavzemale za drastičen poseg oboroženih sil, kar ne bi pokopalo samo ljudi, ampak tudi lanko reformo kaznilniškega aparata.

Prvi je čestital ministru Vassalliju in vsem, ki so prispevali k ugodnemu razpletu zadeve, sam državni poglavar Cossiga. Sledili so mu predsednika senata Spadolini in zbornice Jottijeva (iz Pekinga) ter premier Gorla: »Vladi je bilo od prvega trenutka jasno, da je njena poglavitna dolžnost uskladiti nujno po ohranitvi talcev in jetnikov pri življenju s potrebo, da se odločno zaščiti spoštovanje zakonov in ustavnega reda.« Vsi, ki so to omogočili, so po njegovem zatrdilo dokazali, da so ravnali razumno in strokovno, da so zato vsega zaupanja vredni.

Tajnik KD De Mita: »Gorla in vlada nista podlegla pritiskom čustvene narave in upam, da je to dobro znamenje za uspešno rešitev tudi drugih izrednih problemov, s katerimi imamo zdaj opravka.« Tajništvo PSI priznava Vassalliju uravnoteženost in spretnost, a strankin poverjenik za pravosodje Andò kritizira tiste, ki so videli v vladni strategiji dialoga in prepričevanja zgolj neodločenost in pomanjkanje politične dinamike. La Voce repubblicana laskavo ocenjuje ukrepanje vlade, opozarja pa, da pomeni upor na Elbi dramatičen alarmni zvonec, ki bi ga bilo sila nevarno prezreti: »Prevgzoja jetnikov in spoštovanje njihovega človeškega dostojanstva sta neločljivo povezana s stvarnostjo v zaporih: k zatiralnim metodam se ni moč vrniti, reforme jetniškega sistema pa vendarle ne smemo zamenjati s pretirano popustljivostjo ali oslavitvijo var-

nostne službe v kaznilnicah. Ne bi radi, da bi se s to reformo zgodilo tisto, kar se je z zakonom o odpravi psihiatričnih bolnišnic.«

Podpredsednik poslanske zbornice Biondi (PLI) poziva livornskega prefekta in notranjega ministra k sodnemu pregonu zoper župana Porta Azzurra, demokristjana Maurizia Papija, češ da je s pozivi k izpustitvi upornikov presegel meje svojih pristojnosti, medtem ko zahteva njegov strankarski kolega Costa razčiščenje odgovornosti za Tutijevo premostitev iz Cunea na Elbo ter očita zadolženim oblastem, da znajo jetnikom samo krajšati zaporno kazen, namesto da bi jim priskrbelo delo, morda celo obvezno, in jih tako odvrglo od izkušnjav. Aglietta in Vesce (PR) na vso moč hvalita Vassall-

lija, čeprav sta že pred tednom dni potegnili z županom Papijem, Vatikan je prek glasila Osservatore romano prav tako izrekel zadovoljstvo, Russo Spena (DP) pa zahteva, naj vlada nadrobno seznani parlament z vsebino pogajanj v zadnjih 48 urah, kajti ta ali oni bi utegnili izkoristiti dogodek za izvolitev kaznilniške reforme vsega njenega pomena. Demoproletarci bodo tudi predlagali odpravo dosmrtno ječe.

Pa še KPI: »Srečen konec ne sme pahniti v pozabo nujne po dovrstitvi jetniške reforme tako z nadzorom o izvajanju odobrenih zakonov kot s preosnovno staleža jetniških paznikov; te je treba razorožiti, jim omogočiti boljše delovne razmere, jih seveda bolj plačati, predvsem pa strokovno temeljiteje usposobiti. (dg)

Izpustili so jima dragega

Brž ko sta žena in sinko enega od ugrabljenih na Elbi zvedela, da so jima dragega izpustili, sta mu v spremstvu karabinjerjev odhitela naproti (AP)

Skoraj vsi dosedanji upori jetnikov so se končali brez nasilja nad talci

RIM — Kakor upor na Elbi tako so se skoraj vsi drugi upori po letu 1975 končali brez nasilja nad talci. V Augusti (Siracusa) je 1. junija 1975 osem jetnikov ugrabilo 8 paznikov, ki so jih izpustili po dveh dneh, še prej pa so z nožem hudo ranili ječarja. V Firencah je 17. decembra 1976 kar 240 zapornikov zasedlo eno celo krilo jetnišnice Murate in se zaprlo vanj s 7 čuvaji, predali pa so se po poldrugem dnevu. V Milazu (Messina) je 11. aprila 1977 13 kaznjencev zadržalo kot talce 4 paznike, vdali pa so se že naslednjega dne. V Spoletu je 30 jetnikov 8. junija 1977 ugrabilo 12 čuvarjev in se drugega dne predalo. V Traniju (Bari) se je 28. decembra 1980 uprlo 70 zapornikov: ker po dveh dneh niso hoteli še izpustiti 18 agentov, so nastopile usnjene čelade karabinjerjev (GIS) in nastal je hud spopad, v katerem je bilo 12 pripadnikov te posebne bojne enote ranjenih z molotovkami. V Novari se je 20. marca 1981 skuhalo 8 obsojencev pod vodstvom zloglasnega Vallanzace in zadržalo kot talce 7 paznikov: ti so jim

moral odpri celici »špijonov« Massima Loia in Božidarja Vuličevića, ki so ju zločinci obglavili in se nato vdali. V Fossombroneju (Pesaro) je 27. aprila 1981 50 zapornikov ugrabilo 7 čuvarjev: izpustili so jih po 9 urah, še prej pa ubili pajdaša, ker ni soglašal z njimi. V Bergamu pa se je 28. junija 1982 uprlo 13 pripadnikov teroristične organizacije Prima linea: zajeli so 14 paznikov in zdravnika, a jih izpustili že po petih urah.

Člani PL so zahtevali preklık sklepa o ponovnem odprtju tako imenovanih posebnih oddelkov v kaznilnici na otoku Asinara in boljše ravnanje s »političnimi zaporniki«. V večini drugih navedenih primerov so pa uporniki protestirali proti preobljubenosti jetnišnic in zahtevali premostitev, poleg tega so na ta način hoteli opozoriti na slabe higijenske in siceršnje razmere. Vsem, razen Vallanzascovi tolpi, pa je bila skupna zahteva po pospešitvi sodnih postopkov, saj tiči že dolga leta v zaporih na tisoče oseb, ki jih sploh še niso postavili na zatožno klop.

Kakšen je jetnikov vsakdan v zaporu pri Portu Azzurru

PORTO AZZURRO — Tukajšnja jetnišnica je znana zlasti po tem, da so v njej ljudje, ki so zagrešili hude zločine: od okrog 400 jetnikov jih je bilo skoraj 100 obsojenih na dosmrtno ječo. Šele zdaj pa smo zvedeli, da je to vzoren zapor, kjer ponuja nedavna reforma kaznjencem resnično možnost ponovne vključitve v družbeno stvarnost. V njej prirejajo glasbeno-zabavne pa tudi zahtevnejše kulturne predstave, tu je dobro založena knjižnica, sicer pa večina jetnikov ne poležava v enoposteljnih celicah in fantazira, ampak dela, in to proti plačilu: 400.000 lir na mesec za pet dni, 850.000 lir pa za sedem delovnih dni v tednu — v žep spravijo sicer le polovico prejemka, ker jim drugo polovico shranijo, tako da odnesejo po prestani kazni domov čedno vsoto.

Delo se deli na storitve in proizvodnjo. Eni skrbijo za živilsko preskrbo, popravljanje vozil, kovaštvo, čistočo, kuhanje in pranje, drugi so v pisarni, ambulant in knjižnici ali pa urejajo razvedrilne dejavnosti, eni spet delajo v tiskarni, kjer tiskajo mesečnik La grande promessa, knjigovoznici, predilnici, krojačnici, čevljarski, mizarski in drugih delavnicah, nekateri izdelujejo nogavice, drugi oblikujejo obrtne izdelke, nazadnje pa so še taki, ki gojijo povrtnino, oljke in trte ter redijo zajce, kokoši in prašiče. Predvsem za notranjo rabo, seveda, a nekaj tudi za ven.

V nedeljo v Špetru
na festivalu KPI

»Slovenci: sporazum je možen«

ŠPETER — Po lepem uspehu lanskega leta bo sekcija KPI iz Nadiških dolin tudi letos priredila 5. praznik glasila l'Unità, ki bo v soboto in nedeljo (5. in 6. t. m.).

V okviru praznika bo komunistična sekcija Nadiških dolin priredila izredno zanimivo okroglo mizo o vprašanju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji; na sporedu bo v nedeljo, ob 10. uri, v sejni dvorani v Špetru, odvijala pa se bo na temo »Slovenci: sporazum je možen«.

Prisotnost na manifestaciji bo zelo kakovostna: za KPI bodo prisotni posl. Mario Lizzero, posl. Silvana Schiavi in senator Stojan Spetič; za PSI: posl. Gabriele Renzulli in senator Franco Castiglione; za PRI: posl. Carlo Di Re; za Proletarsko demokracijo deželni svetovalec Giorgio Cavallo; za Furlansko gibanje Adriano Ceschia; za SSK Ivo Jevnikar; za Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo Dušan Udovič in Ferruccio Clavora; prisoten bo tudi zgodovinar Gino Di Caporiacco, svojo prisotnost pa je najavila tudi KD, ki pa še ni sporočila imena predstavnika, ki jo bo zastopal na razpravi o tem za slovensko narodnostno skupnost izredno važnem vprašanju.

Sicer pa so v okviru praznika l'Unità predvidene še druge prireditve; začele se bodo v soboto ob 17. uri na prostoru za občinskim poslopjem; malo zatem bodo v občinski sejni dvorani odprli fotografsko in dokumentarno razstavo »Tam za gor«, v večernih urah pa bo ples ob zvokih ansambla Planšarji iz Ljubljane.

Naslednjega dne bo v dopoldanskih urah že omenjena okrogla miza; popoldne, ob 15. uri, bo na sporedu natečaj risanja in iger za otroke; ob 17. uri bo nastopila folklorna skupina Razor iz Tolminā, od 21. ure dalje pa bo na sporedu zabavni program. Delovali bodo seveda tudi dobro založeni kioski.

Na 2. srečanju
harmonikašev Primorske

Glas harmonik v Senožečah

Lepo vreme je privabilo številne ljubitelje glasbe, še posebej diatoničnih harmonik, ki so se zbrali na vrtu restavracije Adria v Senožečah. Tu se je v popoldanskih urah v nedeljo v počastitev občinskega praznika sežanske občine odvijalo že drugo trdicionalno srečanje harmonikašev Primorske. Tudi letos sta ga uspešno organizirala sežanska Zveza kulturnih organizacij in Kulturno-umetniško društvo Pepca Čehovin-Tatjana iz Senožeč.

Za tekmovanje se je prijavilo šestindvajset tekmovalcev. Srečanje sicer ni imelo tekmovalnega značaja, vendar pa je vse nastopajoče ocenjevala štičlanska žirija v sestavi: Vanda Šimac, Egon Prinčič, Emil Zonta in Marjan Suša.

Nastopajči so prišli iz vseh krajev primorske regije, veliko pa jih je bilo tudi iz zamejstva.

Program je povezoval humorist Andrej Jelačin. Celotno prireditev pa je ozvočil priznani Marjo Pogačnik, ki je uspešno ozvočil največjo prireditev na Koroškem, »Miklovo Zalog«. Med nastopajočimi so bili harmonikaši vseh starosti in poklicev, z več ali manj izkušnjami, nekateri celo organizatorji podobnih srečanj, nekateri so tu prvič nastopili, drugi pa so že snemali za radijske postaje in nastopali na podobnih srečanjih in tekmovanjih. Enotni pa smo si lahko, da je bilo letošnje srečanje kvalitetnejše kot lansko, pa tudi tekmovalcev je bilo več. Navdušeni so bili zlasti poslušalci, ki so ubranemu in prisrčnemu igranju rade volje prisluhnili. Tudi Tiberio Maver iz Doline je bil zadovoljen. Čeprav ni odnesel nagrade, je kljub temu čestital k prazniku sežanske občine v imenu skupine Glas harmonike od Domja in zaželel, da bi tak prireditev postala tradicionalna. Pohvaliti gre tudi dobro organizacijo in prisrčen sprejem nastopajočih, saj se je po prireditvi nadaljevalo z družabno zabavo s plesom. Očitno godcev ni manjkalo, mladi in stari pa so sukali pete.

Za sodelovanje na 2. srečanju harmonikašev Primorske so vsi nastopajoči dobili priznanja in šopek rož. V Senožečah so nastopili:

Jože Rener (Kazlje), Đani Jerman (Manžar), Milko in Silvija Babič (Čentur), Emilio Gamboc (Trst), Tiberio Maver (Domjo), Mario Ražem (Milje), David Danieli (Trst), Ivan Vovk (Senadole), Jože Vovk (Senožeče), Ludvik Žiberna (Štorje), Denis in Severin Hovelja (Veliki dol), Alojz Žakelj (Podkraj), Ivan Koren (Podkraj), Silvo Kobal (Suhi vrh), Veselko Kočever (Brje pri Komnu), Palmiro Krmac (Čentur), Armando Krmac (Trst), Albin Doljak (Koper), Jože Cole (Mala Brda), Karlo Logar (Sežana), Aleš Turk (Hrenovice), Vinko Mahnič (Divča), Stanislav Uršič (Štorje), Milivoj Trobec (Sežana), Stanko Vouk (Križ) in Vladislav Kokošar (Opčine).

Žirija pa je soglasno odločila, da prvo mesto podeli Jožetu Coletu, dvaindvajsetletnemu harmonikašu iz Malih Brd, ki je v igranju dosegel izredno muzikalnost in s tem izstopal med ostalimi ter tako prejel praktično nagrado - kraški pršut. Ročko terana in s tem drugo nagrado je prejel Emilio Gamboc iz Trsta, ki je očaral občinstvo z igranjem na star eleganten način. S tretjim mestom in steklenico terantona se je zadovoljil Silvo Kobal, njegovo igranje je žirija ocenila kot zelo sproščeno.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Anatomija italijanskega židovstva

V knjigah in člankih, ki govorijo o manjšinah v Italiji, navadno ne najdemo opisa židovske skupnosti, čeprav je nedvomno najstarejša med vsemi. O njeni številčnosti in strukturi obstaja, vsebinsko zelo bogata, knjiga demografa Sergija Della Pergola: *Anatomia dell'ebraismo italiano*. Obsežno delo (358 strani) je izšlo pri rimskem založniku Carucciju že leta 1976, a ohranja veliko zanimivost, ker sloni na širokopotezni analizi, ki jo je leta 1965 opravila sama Zveza italijanskih židovskih skupnosti, pod znanstvenim nadzorstvom Inštituta za sodobno židovstvo pri Židovski univerzi v Jeruzalemu.

Analiza je bila v bistvu temeljit popis četrtine vsega evidentiranega židovskega prebivalstva v Italiji in ti rezultati so bili primerno posplošeni na ostale. Tako »samoanaliziranje« neke manjšine je za nas zanimivo, ne le zaradi rezultatov in možnih nadaljnjih smeri razmišljanja, ampak tudi zaradi postopka in vseh načelnih ter teoretičnih problemov, ki jih je bilo treba predhodno razrešiti. Na prvem mestu je definicija pripadnikov skupnosti, ki se želijo prešteti.

Židovska skupnost se bo marsikomu zdela neprimerljiva z ostalimi manjšinami, ker pripadnost lahko sloni na verski, na etnični ali na obeh osnovah. To pomeni, da je problem identitete zanj še bolj zapleten in dinamičen, kot za nas. Skupnih problemov pa ne manjka: naj omenimo le asimilacijo in mešane zakone.

V tem kratkem članku bo pregled omejen le na nekaj osnovnih podatkov z glavnim poudarkom na mešanih zakonih.

Raziskava je vzela kot svoj predmet družine, v katerih je vsaj en član ali formalno vključen v eno od 23 židovskih skupnosti, ali je žid po rabin-skem pravu (po materi) ali pa se osebno identificira kot žid. Osebe, ki spadajo v skupnost po vseh navedenih kriterijih, tvorijo njeno jedro.

Skupno je bilo leta 1965 evidentiranih 32.000 židov, poleg njih pa je živel še 5.850 nežidovskih družinskih članov. Posebni fašistični popis iz leta 1938 je naštel 55.103 osebe židovskega porekla, med temi 44.626 židov po veri. Od teh je 7500 umrlo med vojno, 9.000 se jih je izselilo in 6.000 izstopilo iz židovske vere. Židovska skupnost je tako dočakala konec vojne razpolovljena na 22.000 članov.

Leta 1965 je skoro polovica italijanskih židov (14.500) živel v Rimu in njegovi širši okolici. Drugih 9.500 (29% celote) v Milanu in okolici, ostalih 8.000 pa v preostalih 21 skupnostih; v glavnem v mestih z nad 50.000 prebivalci.

Osrednje mesto je nedvomno Rim. Židje so tu morali živeti v getu preko 300 let, od 1555 do 1870, v četrti S. Angelo, kjer tvorijo še danes večino prebivalstva. Zaradi te dolge strnjeneosti je tu tradicija globlje zakoreninjena, mobilnost manjša in integracija večja. Razlike v rodnosti židovskega in nežidovskega prebivalstva so tu najmanjše. Drugod označuje židovske skupnosti zelo nizka rodnost in močna ostarelost. V tem je skupnost prehitela splošni italijanski razvoj za celo generacijo. Poprečna židovska družina je štela leta 1965 le 2,94 člana (od tega 2,57 židov), italijansko poprečje, pa 3,63. Veliko je bilo družin, sestojčih iz ene same osebe: 22%.

Največje razlike glede na državna poprečja so bile zabeležene v strukturi po zaposlitvi in po izobrazbi. Podjetniki, svobodni poklici, vodilno osebe in uradniki so znašali skupno, med aktivnimi židi 53%, med italijanskim poprečjem pa 17,8%. Samostojnih poklicev (v glavnem trgovcev) je bilo med židi 32,6%, v celi Italiji pa 17,1%. Odvisnih delavcev med židi 14%, sicer pa 65%.

Tradicionalni poudarek na proučevanju svetih knjig, osredotočenje v mestih in višji standard so omogočili tudi nadpoprečno izobrazbeno struk-

turo: univerzitetni naslov je bil (še vedno leta 1965) med židi šestkrat bolj razširjen kot med ostalimi Italijani (15% nasproti 2,6%), matura štirikrat (44% nasproti 11%). Odrasel žid je imel za seboj poprečno 12 let šolanja, poprečen Italijan pa 6,7 leta.

Glede podatkov o mešanih zakonih je treba glede židovske skupnosti opozoriti, da jih pri njih pospešuje poleg kulturne asimilacije še versko odtujevanje in velika geografska razpršenost družin.

Leta 1965 je četrtnina vseh židovskih mož imela za ženo nežidinjco, drugačnega partnerja pa tudi 10% židovskih žena. Skupno je bilo mešanih parov 28,5%, v Rimu poprečno 15%, drugod pa med 30% in 50%.

Narodnostna erozija mešanih zakonov je razvidna iz nekaj števil: le tretjina mešanih zakonov z otroki je te vzgojila v židovskem duhu, 44% v katoliškem, 5% ene v židovskem, druge v katoliškem, ostalih 17% pa brez verske opredelitve. Skupno je zraslo v židovskem duhu 37,7% teh otrok. Poleg tega se je izkazalo, da mešani zakoni imajo poprečno manj otrok od homogenih in da otroci iz mešanih zakonov so dvakrat bolj nagnjeni k temu, da sami sklenejo zakon izven skupnosti, kot pa njih vrstniki iz povsem židovskih družin.

Morda je odločujoča razlika židovske manjšine od ostalih v njeni demografski dinamiki. Obračun naravnega razvoja je negativen (rojenih je manj od umrlih), priseljenih pa je več od odseljenih in ta pozitivni obračun selitvenega gibanja, kljub vsem nepopolnim razmeram, omogoča, da se število pripadnikov skupnosti veča. To pomeni tudi, da je usoda skupnosti močno povezana z mednarodnimi razmerami.

Po projekciji iz leta 1965 bi moralo biti leta 1985 v Italiji 8% židov več, kar pomeni porast od 32.000 na 34.600. Zanimivo bi bilo vedeti, če so se te napovedi uresničile.

148 novih priključkov v KS V Šmarjah zabrnili telefoni

SEŽANA — Pred kratkim so priključili 48 telefonskih priključkov tudi v Šmarjah pri Sežani. Domačini so opravili veliko število prostovoljnih delovnih ur pri tej investiciji, s katero se zaključuje napeljava telefonskega omrežja v sežanski krajevni skupnosti, kamor spada tudi naselje Šmarje pri Sežani. Investitor del je bila sežanska krajevna skupnost, ki je ves material tudi nabavljala.

Iz dvoodstotnega krajevnega samoprispevka so tako pokrili in napeljali telefone v vse vaške skupnosti v KS Sežana.

Tako so napeljali 148 telefonov v vsej sežanski krajevni skupnosti. V vaški skupnosti Repentabor, ki zajema vasi Dol pri Vogljah, Voglje in Vrhovlje, je bilo napeljanih 58 telefonov, v Orleku 30, v Merčah 31, v Lipivi 17 in v Šmarjah pri Sežani 48.

To je pomemben doprinos k celotnemu razvoju vseh vasi, ki ležijo ob italijansko-jugoslovanski meji.

Tisoč metrov v osrčju Karavank

Vrtanje karavanskega
predora dobro napreduje

HRUŠICA — V predoru Karavanke so v ponedeljek delavci SCT in podjetja Polensky und Zöllner izkopali tisoči meter predora.

Skozi apnenec in meljaste hribine izkopljejo po štiri metre predora na dan. V zadnjem mesecu so dela napredovala dobro. Tod je bila tudi boljša hribina, težav z vodo ni bilo, tako da je izkop hitreje napredoval.

Tako so v mesecu avgustu izkopali skoraj 150 metrov cevi.

Ob ponedeljkovem dosežku sta, ko so sporočili iz vodstva projekta Karavanke, delavce prišla pozdravit in čestitat k uspehu pokroviteljica minerjev in podpredsednica skupščine občine Jesenice Maruša Drolc ter direktor delovne organizacije Cestni inženiring Saša Skulj.

DANIELLE STEEL

54.

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Freljh

Toda niso bile sanje, bila je resničnost in morala sta se čim prej sprijazniti z njo. Ko se je Ward obrnil k njej, da bi ji nekaj rekel, se opravičil zaradi svoje nerazpoloženosti, je že trdno spala, zvitā v klobčič, zgrbljena na svojem koncu postelje kot preplašen otrok, tako da se je nehote vprašal, ali je tudi njo strah. Njega je bilo ves ta čas groza in tudi pijača ni več pomagala; spraševal se je samo, kaj se bo zgodilo z njihovimi življenji. Je to za večno? Trenutno si nista mogla privoščiti več in vprašal se je, ali si bosta še kdaj lahko. Rekla je, da je to samo odskočna deska, nekakšen stanovanjski intermezzo, da se bosta nekega dne preselila — toda kdaj in kako in kam? Medtem ko je ležal v grdi, zatohli spalnici, prepleskani s svetlo zeleno barvo, si tega še predstavljati ni mogel.

ZNOVA V HOLLYWOODU 1952—1957

8. poglavje

Šest let je minilo, odkar je bil njen zastopnik, zato ji je roka trepetala, ko je zavrtela njegovo številko. Lahko bi se

zgodilo, da ne bi imel časa za njo ali celo, da se je medtem že upokojil. Ob Lionelovem rojstvu jo je poklical in jo poskušal pregovoriti, naj poveže pretrgane niti svoje kariere, dokler ne mine preveč časa in ne bo prepozno. Zdaj, šest let po tistem, ko je opustila svojo kariero, je bilo gotovo prepozno. Ni ga potrebovala zato, da bi ji ponovil isto, kar je že vedela. Potrebovala pa je njegov nasvet. Čakala je do septembra. Otroci so bili vsi v šoli, kot je bila načrtovala, razen Anne, seveda. Ward je bil nekje v mestu, na sestankih s prijatelji; trdil je, da išče službo, čeprav je večino časa preživel na dolgih kosilih v svojih najljubših klubih in restavracijah. »Navezoval je stike,« ji je zatrjeval, ko se je vračal domov. Morda je bilo celo res, vendar je slutila, da se to navezovanje lahko vleče še leta in leta in ju nikamor ne pripelje, medtem ko bi ta telefonski pogovor ... če bo le hotel govoriti z njo. Ko je tajnici povedala svoje ime, je na tihem molila, naj jo usliši. Sledil je neskončno dolg premor, potem so ji povedali naj počaka, in potem ga je nenadoma zaslišala ... kot v starih časih, davno pred vsem tem.

»Moj bog ... glas iz davnine. Si še živa?« Njegov glas ji je zabobnel na uho kot pred mnogimi leti, da se je morala živčno zasmejati. »Si res ti, Faye Price?« Nenadoma ji je postalo žal, da ga ni v zadnjih letih večkrat obiskala, a kaj, ko je imela toliko dela z Wardom in otroki, Hollywood pa je bil del drugega življenja.

»Jaz sem, ista Faye Price, le z nekaj več sivimi lasmi.«

»To se da popraviti, čeprav ne verjamem, da si me poklicala zaradi tega. Čemu dolgujem čast za to presenečenje in ali že imaš deset otrok?« Abov glas je zvenel toplo kot vedno in bila je ganjena, da je našel čas za pogovor z njo. Nekoč sta bila dobra prijatelja. Bil je njen zastopnik vsa leta njenega zvezdnštva, nato pa je počasi zbledel iz njenega življenja, dokler ni spet potrkala na njegova vrata. Kljub vsemu pa se je nasmehnila njegovim besedam.

»Ne deset, Abe, samo pet. Šele na pol poti sem.«

»Jezus, neumna otroka. Po lesku v tvojih očeh sem že takrat vedel, da misliš resno, zato sem se nehal boriti zate. Toda dokler si bila pri filmu, si bila sijajna. Lahko bi bila ostala še dolgo, dolgo časa.« Ni se sicer povsem strinjala z njim, toda bilo ga je prijetno poslušati. Nekega dne bi verjetno njena kariera začela temneti. To se je prej ali slej zgodilo vsakomur in Ward ji je prihranil to grenkost, toda zdaj ... morala je zbrati ves svoj pogum in ga prositi za uslugo, ki jo je imela v mislih, čeprav je Abe to zaslutil takoj, ko je slišal, kdo ga kliče. Kot vsi ljudje je bral časopise in slišal, v kakšne težave sta zabredla z Wardom.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska
in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Tudi dolinski župan Švab posredoval pri kvesturi

Priprave krajevnih uprav za skupen nastop proti omejitvam za osmice

Vzmirjenost in nezadovoljstvo, ki so ju vzbudili zadnji ukrepi tržaške kvesture v zvezi z delovanjem osmic, se pri domačih kmetih, ki že stoletja dopolnjujejo svoje trdo delo s to dejavnostjo, v zadnjih dneh stopnjuje. Doslej sicer, kolikor smo mogli izvedeti, zadevajo »omejevalna« dovoljenja v glavnem miljsko občino, v drugih občinah pa v zadnjih časih pristojni komisariati niso postavili posebnih omejitev delovanju osmic, ki jim torej ne kratijo pravice, da postrežejo goste poleg z vinom tudi z običajnim prigrizkom.

Dokler pa ni preklicana okrožnica kvesture, na podlagi katere je miljski komisariat javne varnosti v bistvu osmičarjem prepovedal tako postrežbo z vinom (dovoljena naj bi bila le njegova prodaja na drobno) kot tudi s hrano, ostaja problem odprt, ker ni odpravljena nevarnost, da uveljavijo enaka vodila pri izdajanju dovoljenj za osmice na vsem pokrajinskem ozemlju. In ravno preklic omenjene okrožnice in omejevalnih navodil zahtevajo domači kmetje, njihova strokovna organizacija Kmečka zveza, v zadnjih dneh pa so se za neokrnjeno ohranitev lepe stoletne tradicije domačih osmic zavzele tudi izvoljene

krajevne uprave, ki pripravljajo skupen nastop pri pristojnih oblasteh.

Dolinski župan Edvin Švab je namreč že v ponedeljek, kljub temu, da se doslej v tej občini še niso pojavile težave glede vodenja osmic, odločno nastopil pri tržaški kvesturi z zahtevo po odpravi omejitev. Včeraj je o problemu razpravljal tudi dolinski občinski odbor, ki je sklenil povabiti tržaškega kvestorja na pogovor, predhodno pa prirediti še posvet o vprašanju osmic z združenjem lastnikov javnih lokalov Confesercenti, Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem in Kmečko zvezo. Dolinska občinska uprava je vsekakor izrazila željo, da se v zvezi z dokončno ureditvijo vprašanja osmic sproži usklajena akcija vseh Občin, Pokrajine in Kraške gorske skupnosti.

Pri kvesturi je včeraj posredoval tudi pokrajinski odbornik za kmetijstvo Marčelo Čok, ki se je zavzel za preklic omejitev in nadaljnje nemoteno delovanje krajevnih osmic, ki predstavljajo pomemben način vnovčenja vinskega pridelka in torej pripomorejo k obstoju in razvoju krajevnega vinogradništva. Čok je tudi zahteval nujen sestanek s kvestorjem (na katerem bo verjetno Pokrajina nastopila skupaj

z ostalimi krajevnimi upravami), na deželnega podpredsednika Gianfranca Carboneja pa je naslovil pismo, v katerem ga opozarja na nujnost, da deželna uprava Furlanije-Juljske krajine čimprej uskladi svojo zakonodajo državnim zakonom o kmečkem turizmu, tako da bi bila dejavnost osmic primerno ovrednotena in bi odpravili vse ovire za njih nemoteno delovanje.

Obvestilo vinogradnikom

Do 6. septembra so dolžni vsi vinogradniki prijaviti zaloge vina, ki so jih imeli v svojih kletah 31. avgusta popoldne. Prijavo je treba napisati v petih izvodih in jo oddati uradom občin, v kateri klet leži. Kdor ima kleti v različnih občinah, mora predložiti prijavo za vsako klet posebej.

Prijave bodo sestavljali za to določeni občinski uslužbenci. Svojem članom pa je na razpolago tudi Kmečka zveza, ki bo sestavljala prijave v svojih uradih v petek, 4. t. m., pa tudi na dolinskem županstvu, in sicer med 17. in 18. uro.

Finančne spodbude Sklada za Trst za nove industrijske dejavnosti

Sklad za Trst namerava tudi v tem letu spodbuditi razvoj industrijskih dejavnosti na Tržaškem. Podelil bo finančne prispevke novonastalim podjetjem (izključena so tista, ki so nastala z zlitjem že obstoječih dejavnosti) in obratom, ki so v teku leta razširili svojo dejavnost. Zainteresirana podjetja imajo čas do 30. novembra, da vložijo ustrezne prošnje.

Ob tem pokrajinsko združenje industriincev spominja, da Sklad ima na razpolago za spodbujanje industrijskih dejavnosti v tem letu 5 milijard lir. Kot predvideva pravilnik, bodo prišle v poštev naložbe, ki presegaajo 200 milijonov lir vrednosti (brez davka na dodatno vrednost IVA). To je veljalo že za lansko leto; za letošnje pa predstavlja pomembno novost dejstvo, da bo Sklad podelil prispevke tudi za pobude, uresničene v obliki "leasinga", se pravi prek finančne lokacije.

Za nove gospodarske pobude so predvideni prispevki do 25 od sto glavnice, za razširitev že obstoječih dejavnosti pa prispevki do 10 od sto glavnice. Sklad za Trst bo nadalje znižal obrestno mero za predhodno financiranje srednjeročnih posojil. Posebne ugodnosti so naposled predvidene za srednja in mala podjetja, ki bodo lahko deležna do 5 točk višjih prispevkov. Ob vsem tem velja poudariti, da v poštev pridejo pobude, uresničene v času od 1. januarja do 31. decembra 1987.

Špacapanova dela v Palači Pitteri

Na pobudo Goriške hranilnice bo prihodnji mesec v Palači Pitteri v Trstu antološka razstava del slikarja Lojzeta Špacapana. Razstavo bodo odprli jutri, 4. septembra, ob slovesni otvoritvi novega okenca avtonomne sekcije zavoda Credito Fondiario v omenjeni palači, na ogled pa bo do 4. oktobra. Zajemala bo 35 del, ki so nastala v letih od 1925 do 1950.

Gre za olja, tempere in risbe, ki sodijo med pomembnejša dela znanega goriškega likovnika, umrlega leta 1958. Goriška hranilnica jih je leta 1977 odkupila iz zbirke odv. Alberta Gilettija, hrani pa jih Deželna galerija za sodobno umetnost v Gradišču. Dela bodo v Trstu prvič razstavljena, sicer pa jih marsikateri Tržanec že pozna, saj si jih je lahko ogledal v mestecu ob Soči, zlasti leta 1970, ko so tu priredili veliko razstavo Špacapanovih del.

Katalog za razstavo v Trstu je pripravil Fulvio Monai. V njem je tudi esej z naslovom »Špacapan, človek in umetnik«.

Od 15. do 23. septembra 28. mednarodni tečaj o prevozi v EGS

Študijski dnevi o prevozi bodo posvečeni železnici

V okviru študijskih dnevov o prevozi v Evropski gospodarski skupnosti bo od 15. do 23. septembra, kot vsako leto, 28. mednarodni tečaj. Letos bo glavna tema višja hitrost železnice v letu 2000 kot faktor evropske gospodarske integracije.

Visoka hitrost po železnicah ima družbeno-gospodarski in kulturni, turistični ter trgovinski pomen, saj je hitrost premikov oseb in blaga eden izmed najpomembnejših dejavnikov gospodarske in družbene integracije ljudstev. V zadnjih časih se je železniški promet zmanjšal na račun cestnega, pa tudi cestna vozila so bolj izpopolnjena.

Prva železniška omrežja na svetu so bila zgrajena v drugi polovici 19. in v prvih letih 20. stoletja. Očividno je, da so tradicionalne železniške proge nezadostne in ne ustrezajo današnjim potrebam. Zato bo treba vpeljati novo infrastrukturo in na vsak način precej izboljšati že obstoječo. Vse te novosti bodo nudile znatne koristi tudi železniškemu prevozu blaga. Visoka hitrost bo namreč zmanjšala čas prevoza blaga na daljših razdaljah.

Z gospodarskega vidika višja hitrost zahteva večjo koordinacijo med različnimi omrežji ali celo združitve omrežij samih.

Vsi ti problemi bodo predmet razpravljanja na 28. mednarodnem tečaju,

ki ga prireja Zavod za študij o prevozi v Evropski gospodarski skupnosti. Vzoredno s študijskimi dnevi bodo priredili v prostorih Pomorske postaje razstavo prototipov, vzorcev železniških vozil visoke hitrosti, priprav in sredstev za gradnjo in vzdrževanje novih prog. Gradbena podjetja bodo tako lahko predstavila svoje proizvode s pomočjo vzorcev in ilustracij.

Program študijskih dnevov se bo začel v torek, 15. septembra, ob 9. uri z otvoritvijo tečaja na Tržaški univerzi. Takoj zatem se bodo pričela dela. Kasneje bo sprejem pri tržaškem županu in otvoritev razstave na Pomorski postaji. Dan se bo končal s tradicionalnim ogledom Devinskega gradu. Naslednji dan bo posvečen sedanjim uresničitvam in bodočim perspektivam visoke železniške hitrosti v Evropi in problematiki o ekonomski združitvi Evrope. O tem bodo spregovorili inženirji iz različnih držav. V naslednjih dneh pa bosta predavala generalni podravnatelj in podpredsednik Državnih železnic. V soboto, 19. t. m., je na programu tehnični ogled tabelske proge brzovlaka Videm—Trbiž. Tečaj se bo nadaljeval s predavanji in ogledom tržaškega pristanišča.

V sredo, 23. septembra, pa se bo tečaj zaključil s predavanjem ravnatelja inženirske fakultete v Trstu in predsednika delniške družbe Intercontainer v Baslu.

V ponedeljek so se zbrali vsi, ki so na letošnji prireditvi sodelovali

V Repnu polagali obračun Kraške ohceti

Še en prizor z nedeljske prireditve v Repnu

Prireditelji vlečejo v teh dneh črto pod 13. kraško ohceto. Kot smo že obširno poročali, je bilo letošnje število noš in obiskovalcev res izjemno, kar je ohceti seveda vdahnilo posebno slavnostno vzdušje. Upravitelji in lastniki osmic so bili tudi zadovoljni, ker so bile osmice dobro obiskane in njihov trud obilno poplačan. Posebno so se končnega uspeha veselili člani domačega društva Kraški dom in Repnabrske župnijske skupnosti, ki so v ponedeljek zvečer priredili skupno za-

kusko na repenskem trgu. Zbralo se je okrog sto domačinov in nekaj članov lovskega društva Doberdob, ki so v tednu pred Kraško ohceto in na sam poročni dan prostovoljno delali v osmicah na repenskem trgu. Že več tednov pred ohceto so se zbirali na pripravljanih sestankih, delo po osmicah so si razdelili po izmenah in tako s skupnimi močmi prispevali, da je letošnja prireditev tako lepo uspela. Za uspešnost Kraške ohceti so bile na-

mreč letos prvič zaslužne vse komponente repnabrskega prosvetnega življenja in na to dejstvo so vsi občani posebno ponosni.

Na sami zakuski se je Egon Kraus v imenu zadruga Naš Kras zahvalil vsem repnabrskim občanom, ki so na katerikoli način pripomogli k uspehu 13. kraške ohceti. Zahvalil se je tudi repnabrski občinski upravi za vsestransko pomoč in župniku Tonetu Bedenčiču ter nato podčrtal pozornost, ki sta jo letos tisk in televizija posvetila ohceti. S tem je ohcet bistveno pripomogla k boljšemu poznavanju naše narodnostne skupnosti, saj je bilo v samem sporočilu italijanske tiskovne agencije Ansa izrecno poudarjeno, da je Kraška ohcet izraz slovenske narodnostne skupnosti, ki že stoletja živi in dela v tržaški okolici. Na zakusko sta prišla tudi Anamarija in Pavel in prisotni so jima ob prihodu prisrčno zaploskali ter jima nazdravili. Novoporočenca se bosta v nedeljo odpravila na poročno potovanje na Palmo de Mallorca. Potovanje je eno izmed številnih daril, ki sta jih zakonca Purič prejela od različnih slovenskih ustanov, podjetij in zasebnikov. In ker smo že pri poročnih darilih letošnje ohceti, moramo bralce obvestiti, da je iz seznama daril novoporočencema pomotoma izostala slika, ki sta jo paru poklonila Zora in Libero Polojaz.

Pogovor z razstavljalci, ki so prejeli zlata odličja

Uspehi naših vinogradnikov na vinskem sejmu v Ljubljani

V Ljubljani se od 28. avgusta do 4. septembra odvija 33. mednarodni vinogradniški vinski sejem, ki spada med največje tovrstne vsakoletne prireditve Gospodarskega razstavišča. Na ljubljanskem sejmu so razstavljena tako domača kot tuja vina, žgane pijače in sokovi. Prijavljene pijače pa ocenjuje strokovna mednarodna komisija.

Na letošnjem ljubljanskem sejmu sodeluje 476 razstavljalcev, med katerimi je 235 tujih, ki so poslali v oceno 1.280 vzorcev.

V Ljubljano je letos poslalo vzorce domačih kraških vin kar 18 slovenskih zamejskih proizvajalcev (od skupno 24 italijanskih predstavnikov) iz goriške in tržaške pokrajine. Dosegli so res dobre rezultate: štirinajst nagrajenih vinogradnikov se lahko ponaša z 11 zlatimi in 14 srebrnimi medaljami ter z 10 častnimi diplomami.

Med tržaškimi vinogradniki so bili nagrajeni:

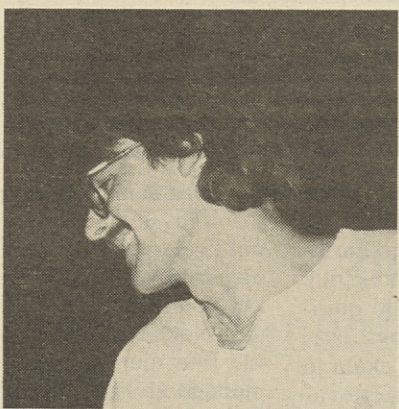
Edi Kante iz Praprota je prejel 2 zlati medalji za vitovsko grganjo in malvazijo ter srebrno medaljo za teran;

Zoran Parovel iz Mačkolj — zlata medalja za peneco malvazijo, srebrna za refošk, 3 častne diplome za malvazijo, rosato in merlot;

Anton Bole iz Trsta — zlata medalja za refošk;

Mirko Radovič iz Nabrežine — zlata medalja za teran;

Alojz Milič iz Repna — srebrna medalja za teran;

Edi Kante

Josip Milič iz Zagradca — srebrna medalja za teran;

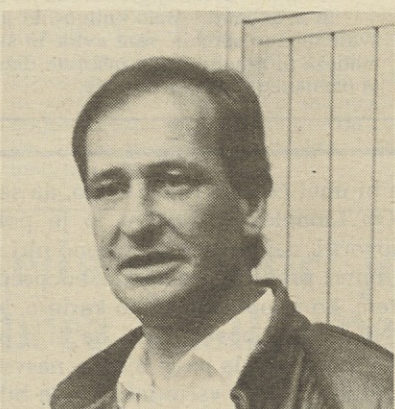
Zvonko Ostrouška iz Zagradca — častna diploma za teran;

Boris Škerk iz Praprota — častna diploma za belo vino;

Silvio Ferluga iz Trsta — častna diploma za malvazijo;

Rudolf Košuta iz Križa — častna diploma za belo namizno vino;

O doseženih uspehih smo se pogovorili z vinogradniki, ki so za svoje proizvode prejeli zlata odličja. Najprej smo odšli v Nabrežino, kjer nas je sprejel nagrajenec za teran Mirko Radovič. »Lastnega uspeha res nisem pričakoval,« je sam komentiral, »saj so bila na sejmu razstavljena vina vsega

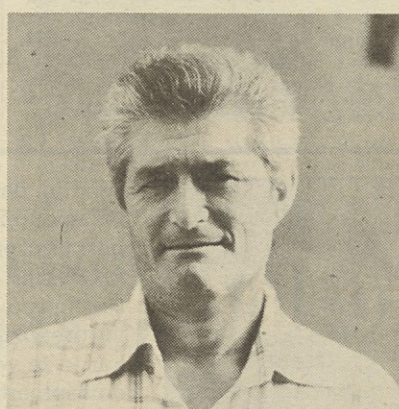

Zoran Parovel

sveta in je bila konkurenca zelo močna. Pripisem pa ga lahko izredni natančnosti in pažnji pri rabi posode, v katero vino pretakam. Kvaliteta vina je namreč odvisna predvsem od dobrega grozja, pripravne kleti ter brezhibne posode.«

Edi Kante iz Praprota pa nam je povedal: »Prejete nagrade niso odraz celoletnega vinogradnikovega dela. Vinogradniki s tega dela Krasa pa se moramo, po mojem mnenju, še marsikaj naučiti. Tudi sam večkrat zahajam v Goriško Brda ali v kleti onstran meje, kjer profesionalno pridelujejo grozde in proizvajajo vino.«

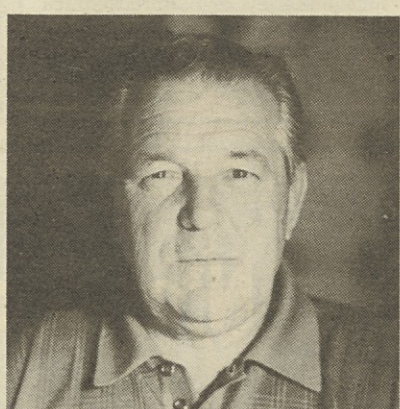
Pri Piščancih smo se pogovorili z Antonom Boletom: »Sam sem prvič razstavljal v Ljubljani,« nam je pojas-

Anton Bole

nil, »takšnih rezultatov pa nisem pričakoval. Letos sem pridelal 90 hl vina, od katerega dve tretjini črnega. Nekaj grozja pa sem predelal v sodelovanju z enologom Vodopivcem iz Sežane ter vino razstavil na sejmu. Kvaliteta tega vina je vsekakor boljša, vino je čistejše. Zahteve naših običajnih odjemalcev (v osmici) pa so različne, saj povprašujejo po vinu, ki je pridelano na tradicionalen način.«

Serijsko naših pogovorov pa smo zaključili v Mačkoljah, kjer se nagajenec Zoran Parovel ukvarja izrecno z vinogradništvom (lansko leto je proizvedel 70.000 steklenic vina) ter je že večkrat razstavljal na ljubljanskem sejmu.

Mirko Radovič

Vprašali smo ga o razlikah med modernim in nekdanjim vinogradništvom. »Naši dedje so vino pridelovali na povsem enak način. Našel sem priročne Mohorjeve družbe iz leta 1901 in nekatere še starejše, ki jih je v vasi pismen kmet prebiral ostalim kmotvalcem. V bistvu pa se današnji način vinogradništva ne razlikuje od takratnega. Pomoč enologa pa je danes vsekakor potrebna (kot so bili nekoč priročniki), saj mora imeti vsako vino okus po vinu, ne pa drugih priokusov. Le na tak način bo lahko naše vino prodrlo na širši trg, saj ni njegova kakovost nič slabša. Vsekakor pa sem mnenja, da se bo v bodočnosti lahko uveljavilo le ustekleničeno in seveda dobro reklamizirano vino.«

Po včerajšnjem sestanku tajnikov tržaške koalicije

Še odprta vprašanja imenovanj in alternativne uprave v Miljah

Drseče »preverjanje« med vodstvi strank, ki sestavljajo večinsko koalicijo na tržaški Občini in Pokrajini, se ob kratkih prekinitvah vleče že od začetka leta, ne da bi se sicer razčistila še mnoga sporna vprašanja, kjer se stališča posameznih strank še vedno razhajajo. Slej ko prej je na primer odprto vprašanje imenovanj v nekatere važne ustanove t.i. »druge stopnje« (ker njihove upravitelje imenujeta občinski ali pokrajinski svet), kot so operno gledališče Verdi, Ustanova za tržaško industrijsko cono, Konzorcij za prevoze. Ravno tem vprašanjem je bilo posvečeno včerajšnje ponovno srečanje med pokrajinskimi tajniki strank tržaške večine, ki so sicer že tretjič razpravljali tudi o možnosti oblikovanja alternativne večine na miljski Občini.

Glede imenovanj je nujnejša odločitev, ki jo morajo sprejeti, zamenjava socialističnega senatorja Arduina Agnellija na mestu Verdijevega superintendanta. Agnellija je namreč občinski svet izvolil (z glasovi Liste za Trst in PSI) pred kratkim, tako da odgovornosti ni še niti prevzel, ko je postal senator se mu je pa moral zaradi nezdružljivosti funkcij odpovedati. Včeraj je PSI predlagala novega kandidata, in sicer krajevnega izvedenca z velikimi izkušnjami na vsedržavni ravni. Gre baje za direktorja italijan-

skih programov na tržaškem Radiu in bivšega podpravnatelja televizijskih poročil TG2 Marcella Lenghija, ki velja za sposobnega menežerja. Včeraj pa niso še sprejeli, niti o tem niti o drugih imenovanjih, nobenega sklepa.

Dobrišen del sinočnjega sestanka so spet posvetili vprašanju možnosti sestave alternativne večine v Miljah, ki naj bi po 40 letih levičarske uprave spravila komuniste v opozicijo. Pokrajinski tajniki tržaške koalicije so sicer vsi kazali pripravljenost stopiti na to pot, ki pa prav gotovo ni lahka. Pred-

vsem je treba ugotoviti, da bi bila taka alternativna večina izredno tvegana, saj razpolaga KPI s skoraj polovico mest v občinskem svetu, in ni gotovo, da bi za alternativno koalicijo glasovali vsi 3 socialdemokrati, po drugi strani pa socialisti kandidirajo za miljskega župana Rossinija, demokrati pa svojega predstavnika Rizzija. Tudi o tem ni bilo torej sinoči še nobene odločitve in voditelji tržaške večine bodo nadaljevali pogajanja na prihodnjem srečanju, ki bo v petek zjutraj.

Danes javna manifestacija pred južnoafriškim konzulatom

Spričo čedalje bolj dramatičnih razmer v Južni Afriki in grobe represije multinacionalnih družb nad črnopolnimi rudarji, ki se borijo za osnovno pravico do človeškega dostojanstva in za skromne prejemkovne izboljšave, so pokrajinska tajništva sindikatov CGIL, CISL in UIL sklenila prirediti danes ob 18. uri na Borznem trgu javno manifestacijo pred južnoafriškim konzulatom. Sindikati vabijo na manifestacijo delavce in vse prebivalstvo ter so pozvali k sodelovanju tudi demokratične politične, družbene in verske sile, krajevne uprave in parlamentarce.

Govorili bodo podpredsednik deželnega sveta Claudio Tonel, senator Arduino Agnelli ter delegat Škofijske komisije za delo in socialne probleme Armando Scafa. Svoj poseg je napovedala tudi Amnesty International.

»Blagi pokojnik, dragi možje« zaživel na zgoniškem dvorišču

V luči scenskih žarometov je Županova domačija v Zgoniku sinoči zadobila skoraj mističen videz. V sugestivnem okolju kraškega dvorišča se je nadvse uspešno odvijala premierska uprizoritev monologov italijanskega dramatika Alda Nicolaja »Blagi pokojnik, dragi možje«, ki jih je prevedel Sergej Verč. Junakinja in animatorka večera je bila članica ljubljanske Drame Polona Vetrh, ki je živeto in umetniško dovršeno odigrala vlogo po ljubezni in umetniški uveljavitvi hrepeneče mlade žene, ki je ne preveč prizadeta pokopala štiri soproge, na koncu pa je tudi sama omagala zasvojen od mamil. Bila je to res urica intenzivnega spektakla in pristnega kulturnega doživljanja. Predstava, ki jo je zrežiral Boris Verč in jo prireja KD Rdeča zveza s posredovanjem glasbene zadrage ARS Nova bo na sporedu še danes in jutri ob 20.30 vedno na Županovem dvorišču v Zgoniku. V primeru slabega vremena pa v kulturno-sportnem centru. Ljubiteljem gledališke umetnosti je zagotovljena prista zabava in sveža kulturna obogatitev. (B. S.)

Včeraj začetek popravnih izpitov

S prvimi pismenimi nalogami so se včeraj na slovenskih višjih srednjih šolah začeli popravni izpiti za dijake, ki jim v junjskem roku ni uspelo dokončati šolskih obveznosti. Popravne izpite opravlja letos skupno 210 dijakov, to je skoraj četrtina vseh višješolcev. Na klasičnem liceju popravlja junjske izide 9 dijakov, na znanstvenem 46, na trgovskem tehničnem zavodu 72, na oddelku za geometre 19, na učiteljsku 15, na vzgojiteljski šoli 6, na poklicnem zavodu pa 43.

Po pismenih preizkušnjah bodo morali dijaki opraviti še ustne izpite. Na klasičnem liceju Prešeren, na trgovskem tehničnem zavodu Zois in na poklicnem zavodu Stefar, se bodo začeli ustni izpiti v soboto, 5. septembra, na znanstvenem liceju Prešeren pa v ponedeljek, 7. septembra. Vse preizkušnje bodo morali opraviti do 9. septembra. Ministrska določila namreč predvidevajo, da morajo dijaki do tega datuma izvedeti za izide popravnih izpitov, da se lahko tako pravočasno vpišejo v novo šolsko leto.

Tudi letos se šolsko leto ne bo začelo v vseh italijanskih deželah istočasno. O začetku so spet odločali deželni šolski skrbniki: v naši deželi se bo tako šolsko leto 1987/88 začelo v ponedeljek, 21. septembra.

■ Včeraj popoldne je farmacevtka prijavila policiji krajo treh že podpisanih zdravniških receptov. S pulsta sta jih ukradla dva neurejena mladeniča in brzo izginila.

Kaže, da sta mladeniča takoj nato odšla v drugo lekarno in za dva ukradena recepta dobila manjšo količino močnega mamila. Preiskava je v teku.

Na Tržaški univerzi danes začetek mednarodnega srečanja o meduzah

Danes se bo na Tržaški univerzi pričelo pod pokroviteljstvom biološke fakultete drugo mednarodno srečanje o meduzah v Sredozemskem morju. Na trodnevni simpozij so bili poleg italijanskih izvedencev povabljeni tudi strokovnjaki iz Združenih držav, Anglije, Jugoslavije, Švedske, Francije in Grčije.

Na okrogli mizi bo potekal pogovor predvsem o vplivu meduz samih na morski ekosistem ter o posledicah meduzinega strupa na človeškem telesu. Podrobneje bodo razpravljali o zelo razširjeni in nevarni meduzi vrste Pelagia noctiluca, ki pusti na človeškem telesu hude opekline.

Sedemdeset strokovnjakov bo sklenilo svoje srečanje 5. septembra. (B. R.)

Prekopavanje posmrtnih ostankov pri Sv. Ani

Zaradi prostorske stiske na tržaških pokopališčih je ministrstvo za zdravstvo pred nedavnim izdalo izjemno dovoljenje, na osnovi katerega pri Sv. Ani odkopujejo posmrtno ostanke po osmih (in ne običajnih desetih) letih. Zdaj urejujejo za nove pokope 12. polje, in sicer grobove od števil 1.201 do 1.344, v katerih so posmrtni ostanki pokopanih med 10. in 28. oktobrom leta 1978.

Kdor želi ohraniti, točneje prekopati posmrtno ostanke svojih dragih na kako drugo mesto, se mora obrniti na čuvaje pokopališča pri Sv. Ani ali na oddelke za pokopališča pri tržaškem občinskem odborništvu za javna dela (Pasaža Costanzi 2, 4. nadstropje, urad števil 428), in to do 5. septembra od 8. do 10. ure zjutraj. Zainteresirani morajo priti z osebno izkaznico in davčno številko. V nasprotnem primeru bodo posmrtno ostanke položili v skupno kostnico.

Mladenič je zaspal pred preglasno televizijo

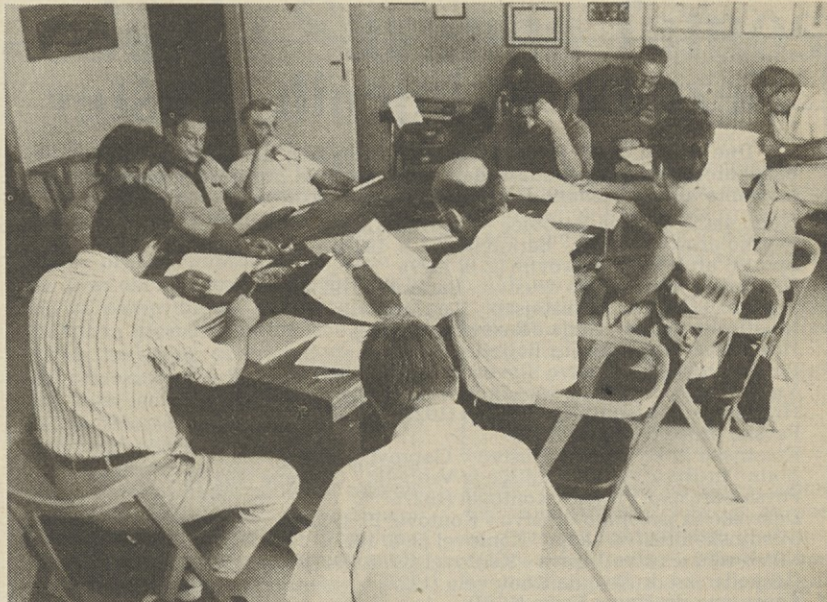
Na leteči oddelki je v ponedeljek zvečer telefonirala 57-letna Loretta Vecchiet por. Rossi iz Ulice Giulianij 48. Pritožila se je, da zaradi preglasnega zvoka televizije, ki prihaja iz sosednjega stanovanja, ne more spati. Ker se ni na njeno trkanje nihče odzval, je bila prisiljena poklicati policijo.

Agenti so kmalu nato prispeli v omenjeno ulico in že od daleč zaslišali oglušujoč zvok. Potrkali so torej na vrata družine Roghich, da bi stanovalce opozorili, naj vendarle »utišajo« svoj televizor. Dalj časa jim ni nihče odgovoril. Vecchietova je policistom povedala, da je trenutno doma le 30-letni Gianfranco Roghich, ker so njegovi starši odšli na počitnice.

Policisti so poklicali na pomoč gasilce, ki so z univerzalnim ključem stopili v stanovanje. Tu pa so naleteli na nadvse posrečen prizor. Kljub izredno močnemu zvoku je namreč mladenič zaspal na kavču pred televizijo.

Režijo so poverili Dejanu Mijaču

Prva bralna vaja SSG za Nušičevo komedijo

Člani Slovenskega stalnega gledališča so se dni začeli z vajami za letošnjo gledališko sezono. Prvo delo na letošnjem repertoarju je komedija v dveh dejanjih Sumljiva oseba, ki jo je napisal Branislav Nušič, režiral pa jo bo beograjski režiser Dejan Mijač. Mijač je član Jugoslovanskega dramskega pozorišča in je bil

že deležen številnih pomembnih priznanj in nagrad za režisersko delo.

■ Ljudska knjižnica obvešča, da bodo jutri začeli preureditvena dela v sedežu knjižnice pri Sv. Jakobu. Zaradi tega bo od 3. septembra svetjakovski sedež Ljudske knjižnice zaprt do izteka del.

Lovski praznik v Zgoniku

V soboto in nedeljo bo Lovsko društvo Doberdob priredilo praznik v Zgoniku. Praznik se bo pričel v soboto, 5. septembra, ob 16. uri s tekmovanjem v briškoli. Ob 17. uri bo na osnovni šoli Prvi maj srečanje lovskih delegacij in lovcev iz matične domovine in naših krajev. Ob 18.30 bo otvoritev lovske in slikarske razstave; vstop bo brezplačen. Ob 19. uri bo zapel lovski zbor Doberdob, ob 20. uri pa se bo začel ples z ansamblom Lojze Furlan.

V nedeljo, 6. septembra, ob 17. uri se bo praznik nadaljeval z odprtjem kioskov. Kot običajno bo ansambel Lojze Furlan pričel igrati ob 20. uri.

Drugi Trst po Radiu Opčine

Vprašanje fojb in globalna zakonka zaštita slovenske narodnostne skupnosti v Italiji bosta tudi danes glavna argumenta radijske oddaje v živo »Drugi Trst — L'Altra Trieste«, ki je vsako sredo na sporedu Radia Opčine in ki jo vodijo Paolo Parovel, Samo Pahor in Bogdan Berdon. Oddaja se bo pričela ob 21. uri, pred tem, z začetkom ob 20.40, pa bo Berdonova oddaja »Odvetnik svetuje«. Poslušalci bodo lahko telefonirali na številko 212658.

Do nasilnega dejanja naj bi prišlo malo pred Fernetiči

Angleška turistka obtožila kamionista poskusa posilstva

Mlada angleška turistka, 19-letna Mandy M., je v ponedeljek agentom obmejne policije pri Fernetičih prijavila 48-letnega bolgarskega kamionista Jordana Slavova. Obtožila ga je poskusa posilstva.

S svojim fantom, 22-letnim Simeonom Johnom E., je dekle prepotovalo del Srednje Italije. Pri Ferrari pa jima je skoro povsem zmanjkalo denarja, zato sta v soboto na parkirišču Avtoceste sonca poprosila dva bolgarska kamionista, če ju lahko odpeljeta do Jugoslavije. Kot kaže, sta bila voznika takoj pripravljena, da jima pomagata. Slavov pa je vsekakor vztrajal, naj Mandy stopi na njegov kamion in tako se je zaročenec odpeljal z njegovim kolegom.

Kamionista sta v nedeljo ponoči odpotovala iz Ferrare in sta naslednjutro prispela do mejnega prehoda pri Fernetičih. Prvi je dospel na cilj kolega Slavova, s četrtno zamudo pa je na parkirišče privozil tudi Slavov. Takoj je bilo jasno, da nekaj ni v redu, saj je dekle brez besed dobesedno pobegnilo iz njegovega kamiona in zaprosilo svojega zaročenca, naj takoj odide.

Oba kamionista sta na mejnem prehodu spala v svojih vozilih, ko so ju nenadoma prebudili policisti. Slavovu so povedali, da ga je Mandy M. prijavila zaradi poskusa posilstva. Dekle je namreč izjavilo, da se je kamionist ustavil na cesti nekaj kilometrov pred Fernetiči in jo skušal s silo poljubiti. Ona pa ga je s pestjo udarila v obraz in pobegnila iz vozila. Slavova je verjetno to dejanje spet spravilo »k pameti«, stekel je za njo in jo skušal pomiriti.

Policisti so Slavova aretirali in ga odpeljali v zapor, njegovega kolego pa so le zaslišali in ga zatem izpustili, ker se je izkazalo, da je pri stvari povsem nedolžen.

Prepovedano kopanje ob barkovljanski plaži

Grški tanker, ki je pred nekaj dnevi zaradi pokvarjene varovalke začel pri terminalu naftovoda SIOT izgubljati olje, je onesnažil domala ves Tržaški zaliv. Kljub temu da so delavci družbe Crismani delno odstranili večji del temnih madežev z vodne gladine, so valovi odplavili del tekočine na odprto morje. To so kopalci občutili tudi na lastni koži.

Krajevna zdravstvena enota zato odsvetuje kopanje v Tržaškem zalivu. Omejitve velja za predel, ki gre od železniške postaje do kontovelskega portiča.

† Preminil je naš dragi

Ivan Rapotec

Pogreb bo danes, 2. septembra, ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Boršt.

Žalujoci hči Milka, sin Marjo in brat Anton z družinami ter drugo sorodstvo.

Boršt, Villa Vicentina, 2. 9. 1987

Pred šestdesetimi leti je fašizem ukinil na Tržaškem sedemdeset slovenskih društev

Seznam ukinjenih društev

Dne 19. 7. 1927 je italijansko ministrstvo za notranje zadeve z okrožnico 3832 prepovedalo delovanje vseh še obstoječih društev. Objavljamo njihov seznam. V oklepaju datum ukinitve.

Nogometno društvo Bazovica - Bazovica (1927);
Pevsko društvo Adria - Barkovlje (27. 9. 1927);
Športni klub Val - Barkovlje (2. 9. 1927);
Konsumno in posojilno društvo - Barkovlje (1927);
Pogrebno društvo Arimatejsko - Barkovlje (1927);
Mladinsko društvo Zarja - Bazovica (9. 1927);
Hranilnica in posojilnica Boljunec (1927);
Pevsko in bralno društvo Slovenec - Boršt (1927);
Vnovčevalnica vinskih odpadkov, vina in sadja - Dolina (1927);
Hranilnica in posojilnica - Dolina (1927);
Pevsko društvo Draga (1927);
Kmetijsko in konsumno društvo v Gabrovcu (1927);
Bralno društvo Veliko gradišče iz Vrhpolja - Gročana (1927);
Pevsko društvo Višava - Kontovel (1927);
Delavsko in posojilno društvo - Kontovel (9. 1927);
Mladinsko društvo Ladja - Kontovel (3. 9. 1927);
Mladinsko društvo Višava - Kontovel (17. 8. 1927);
Gospodarsko društvo na Kontovelu (1927);
Konsumno društvo v Križu (1927);
Prosvetno društvo Vesna - Križ (11. 9. 1927);
Pevsko in bralno društvo Zastava - Lonjer (5. 9. 1927);
Bralno in pevsko društvo Primorsko - Mačkolje (1927);
Javna ljudska knjižnica v Nabrežini (1927);
Pevsko društvo Zvon - Opčine (2. 9. 1927);
Mladinsko društvo Prosveta - Opčine (17. 8. 1927);
Posojilno in konsumno društvo na Opčinah (1927);
Orkester - Opčine (1927);
Pevsko društvo Slovan - Padriče (1927);
Pevski zbor Prebeneg (1927);
Pevsko društvo Hajdrih - Prosek (1927);
Mladinsko društvo Adria na Proseku (17. 8. 1927);
Športno društvo Primorje - Prosek (17. 8. 1927);
Ljudska knjižnica na Proseku (30. 10. 1927);
Pevsko in bralno društvo Slavec - Ricmanje (1927);
Mladinsko društvo Zarja - Rojan (17. 8. 1927);
Pevsko društvo Bratska sloga - Salež (1927);
Mladinsko društvo sv. Ivan (9. 1927);
Svetoivansko konsumno društvo Narodni dom - Sv. Ivan (1927);
Obrtno in konsumno društvo Sv. Ivan pri Trstu (1927);
Hranilnica in posojilnica pri Sv. Ivanu - Vrdela (1927);
Pevsko društvo Ilirija (28. 9. 1927);
Šentjakobska čitalnica - Sv. Jakob (15. 9. 1927);
Športno društvo Adria - Sv. Jakob (2. 9. 1927);
Mladinsko društvo Prosveta - Trst (17. 8. 1927);
Delavsko in obrtnijsko konsumno in gospodarsko društvo Jadran - Sv. Jakob (1927);
Pevsko društvo Slava - Sv. Marija Magdalena Spodnja (1927);
Mladinsko društvo Magdalena - Sv. Marija Magdalena Spodnja (17. 8. 1927);
Gospodarsko društvo pri Sv. Mariji Magdaleni zgornji - Sv. M. M. Zgornja (1927);
Mladinsko društvo Obzor - Sv. M. M. Zgornja (17. 8. 1927);
Izobraževalno in pevsko društvo Razvoj - Šempolaj (1927);
Dramatični krožek - Škedenj (1927);
Športni krožek Concordia - Škedenj (17. 8. 1927);
Slovanska čitalnica - Škedenj (9. 1927);
Gospodarsko podporno društvo - Trebče (1927);
Dijaški krožek Nicolò Tommaseo - Trst mesto (17. 8. 1927);
Podporno društvo Dijaška matica - Trst mesto (27. 7. 1927);
Šolsko društvo v Trstu - Trst mesto (1927);
Društvo državnih upokojencev Julijske krajine - Trst mesto (1927);
Glasbena matica v Trstu - Trst mesto (30. 9. 1927);
Zveza mladinskih društev v Julijski krajini (30. 9. 1927);
Pevsko društvo Kolo v Trstu - Trst mesto (4. 10. 1927);
Akademično ferijalno društvo Balkan - Trst mesto (13. 9. 1927);
Društvo Prosveta v Trstu (11. 9. 1927);
Tržaška posojilnica in hranilnica - Trst mesto (1927);
Trgovsko obrtna zadruga v Trstu (1927);
Občekoristno stavbena in stanovanjska zadruga Naš dom v Trstu (1927);
Trgovska zadruga v Trstu (1927);
Slovansko društvo za Društvo narodov v Trstu (1927);
Bralno, pevsko in godbeno društvo - Zgonik (1927);
Katoliška Sedejeva družina - Zgonik (1927).

Vpogled v našo polpreteklo zgodovino je vselej mikaven, pa čeprav skriva še marsikatero neznanost, celo skrivnost, ki je verjetno nikoli ne bomo znali in mogli razvozlati. Slovincem v Italiji usoda nikoli ni bila naklonjena, kljub temu pa je iz nekdanjih dokumentov, vsaj iz tistih, ki so nam še ostali, razvidno, da se je znal slovenski življenj dobro organizirati in da je s svojim angažiranim delom veliko pripomogel k ohranitvi slovenske besede in obstoja sploh. Fašistični režim je takoj po prvi svetovni vojni začel z najrazličnejšimi oblikami ustrahovanja, katerega namen je bil čimprej in na najučinkovitejši način zbrisati vse, kar spominja na slovanstvo. Leto 1927 pa je bilo usodno za vsa tista društva, ki so kljub zatiranju in ustrahovanju še obstajala. Prav v tem letu je bilo namreč ukinjenih največ društev, fašisti pa so zaplenili in uničili skoraj vse imetje, požgali so knjige in sezname.

"Usoda političnega, kulturnega in gospodarskega življenja Slovincem in Hrvatov pod Italijo je bila določena na konferenci obmejnih pokrajinskih fašističnih tajnikov, ki so se zbrali v Trstu dne 12. junija 1927." Tako piše Lavo Čermelj v knjigi Slovenci in Hrvatje pod Italijo. Sedem dni kasneje je italijansko ministrstvo za notranje zadeve z okrožnico 3832 dokončno prepovedalo delovanje vseh še obstoječih društev. Slovenci smo postali *anahronizmi* in *anomalije*, tako so fašistični tajniki napisali v poročilu, v *deželi, ki ne premore nobenega slovenskega razreda izobražencev*. Tudi nismo predstavljali le krajevne ali deželne nevarnosti, temveč smo ogrožali celo državo. Treba nas jas je bilo hitro in popolno poitalijanciti.

Na Tržaškem je bila tedaj društvena dejavnost nenavadno razvejena in še zdaleč ni zajemala le kulturnega dela, pevske zborove ali dramskih ter godbenih skupin. Zelo aktivni so bili športniki, gospodarstveniki in obrtniki. V Dolini je med drugim, delovala tudi Vnovčevalnica vinskih odpadkov, vina in sadja, za katero pa žal nimamo podatkov, kaj je pravzaprav pomenila. V mestnem središču so imeli svoje društvo državni upokojenci Julijske krajine, prav tako v Trstu se je bilo mogoče obrniti na Občekoristno stavbeno in stanovanjsko združenje Naš dom. Tudi Gročana, ki je svojo kulturno dejavnost oživila šele pred kratkim, je razpolagala z Bralnim društvom Veliko gradišče iz Vrhpolja. Zloglasna ministrska okrožnica št. 3832 je pred 60 leti ukinila sedemdeset društev, katerih dejavnost naj bi, kot rečeno, ogrožala celotno državo. Namen zakona pa je bil dokaj preprost, začenši s tistim njegovim delom, ki je obravnaval zlasti šolsko dejavnost: najkasneje v dveh letih naj bi vsi razredi osnovnih šol v Julijski krajini postali italijanski, tako da bo imela tudi v najbolj zakotnih krajih slovenščina samo status narečja, ki se bo verjetno s časom in pod stalnim vplivom italijanskih mest nad slovenskim podeželskim prebivalstvom spremenilo v italijansko narečje.

Odtlej je čas postopoma res opravil svoje. Nemara je celo krepko zarezal v celotno slovensko skupnost nekaj anahronizmov in anomalij. Dejstvo pa je, da ni mogoče zgodovine zanemarjati in pozabljati, kvečjem smotno reševati vprašanja, ki jih je prav zgodovina zastavila in ki so še danes nerešena.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 2. septembra
ŠTEFAN

Sonce vzhaja ob 6.27 in zatone ob 19.43 - Dolžina dneva 13.16 - Luna vzhaja ob 16.30 in zatone ob 0.24.

Jutri, ČETRTEK, 3. septembra
GREGOR

PLIMOVANJE DANES: ob 0.14 najnižja -29 cm, ob 9.13 najvišja 10 cm, ob 11.37 najnižja 9 cm, ob 17.28 najvišja 22 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25.6 stopinje, zračni tlak 1017,1 mb ustaljen, brezvetrie, vlaga 65-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Marta Klatowski, Francesco Moretti in Marialaura Iannone.

UMRLI SO: 80-letni Vladimiro Mignoli, 62-letni Livio Cadelli, 70-letni Lodovico Lozej, 65-letna Maria Ricchiuto, 64-letni Bruno Valich, 78-letni Antonio De Cleva in 55-letna Felicitas Pomasan.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 31. avgusta, do sobote, 5. septembra 1987
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan).

PROSEK (tel. 225141 in 225340) in MILJE (Mazziničev drevored 1, tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

PROSEK (tel. 225141 in 225340) in MILJE (Mazziničev drevored 1, tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.
PROSEK (tel. 225141 in 225340) in MILJE (Mazziničev drevored 1, tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

čestitke

Včeraj je praznoval 13. rojstni dan DAVID iz Ricmanj. Mnogo uspehov v življenju in da bi bil priden v šoli in doma, mu želijo vsi, ki ga imajo radi. Danes praznuje rojstni dan NEVA iz Ricmanj. Mnogo sreče, zdravja in veselja v življenju ji želijo vsi, ki jo imajo radi.

menjalnica

Ameriški dolar	1300.—
Nemška marka	721,50
Francoski frank	214.—
Holandski florint	639.—
Belgijski frank	34,30
Funt sterling	2125.—
Irski sterling	1910.—
Danska krona	184.—
Grška dramma	9.—
Kanadski dolar	970.—

izleti

Sekcija PSI Dolina obvešča, da bo odhod na dvodnevni izlet v Gradec (Avstrija) v soboto, 5. septembra, ob 6.30 iz Boljunca (na Gorici), ob 6.35 iz Doline (Banje) in ob 6.40 od Domja.

Veseli godci iz Boljunca priredijo 20. septembra izlet v Camalò (Treviso). Vpisovanje v Klubu partizanov Boljunec od 18. do 20. ure ali po telefonu na št. 228258 v večernih urah.

Državni poklicni zavod Jožef Stefan (tel. 568233) prireja od četrta, 10. septembra, do vključno sobote, 12. septembra, 3-dnevni izlet v Vzhodne Julijce z vzponom na Triglav. Vpisovanje in tajništvo šole do vključno četrta, 3. septembra.

SK Devin priredi ob prazniku piva Oktoberfest 4-dnevni izlet v Avstrijo in Nemčijo z ogledom Salzburga, Münchna in Innsbrucka. Odhod 18. septembra ob 5.45 iz Bazovice preko Opčin, Proseka, Križa, Nabrežine in Sesljana. Informacije in vpisovanje pri odbornikih ali na sedežu društva ob torkih in petkih od 19.30 dalje ali po telefonu na št. 200236.

šolske vesti

Glasbena matica Trst obvešča, da je VPISOVANJE NOVIH GOJENCEV za šolsko leto 1987/88 za Trst in podružnice do 10. septembra vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure v tajništvu šole - Ul. R. Manna 29, tel. 418605.

Slovenski dijaški dom S. KOSOVEJL Trst, Ul. Ginnastica 72 ali Campo S. Luigi 11 (mestni avtobus št. 25), sporoča, da je do 19. septembra odprto VPISOVANJE za šolsko leto 1987/88 vsak dan od 8. do 13. ure. Vsa pojasnila dobite po telefonu na št. 573141 in 573142.

Sindikatske šole obvešča vse kandidate, ki so vključeni v pokrajinske lestvice supletov za poučevanje v šolskem letu 1987/88, da je od 28. 8. dalje razobešen na oglasni deski na skrbništvu prvi seznam prosilcev.

razstave

V občinski galeriji na Trgu Unità so odprli razstavo slikarja Romola Bertinija. Razstava bo odprta do 11. septembra po običajnem urniku.

V prostorih bivše konjušnice pri Miramaru je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka od 17.00 do 20.00; ob sobotah in nedeljah od 11.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

prispevki

Namesto cvetja na grob Guerrina Husaja darujejo Miranda in Renato Blažon 30.000 lir, Zofka Kapun 30.000 lir, Anica in Vojko Bukavec 20.000 lir, Vinko Furlan 10.000 lir ter Sergijevi prijatelji 240.000 lir za FC Primorje.

V spomin na Rozino Škerlavaj darujeta Edi in Jadranka Sosič 20.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Rozino Sosič darujeta Bruno in Valerija 20.000 lir za pevski zbor Primorac-Tabor.

Ob 40. obletnici smrti Jožefa Racmana daruje družina Racman (Gročana 28) 50.000 lir za KD Krasno polje in 50.000 lir za spomenik padlim v NOB v Gročani.

V spomin na padlega brata Danila daruje Viktor Corbatti 30.000 lir za Zvezo borcev Boljunec.

V počastitev spomina drage mame Mile in brata Emila darujeta sestra Anita in Marija 50.000 lir v isti namen.

mali oglasi

ODDAM črno-belega psička, 2 meseca starega, majhne postave. Tel. 232223 v popoldanskih urah.

PRODAM mlekarino na Greti. Tel. 413350.

PRODAM avtomobil fiat panda 45 S, 5.000 prevoženih km, po ugodni ceni. Tel. 0481/82779 v večernih urah.

OSMICO je odprl Jožko Colja v Samatorci na št. 21. Vabljeni!

BRISKI beli pinot in merlot toči Anton Klanjšček v Gorici - Ul. Lunga 15 - vsak dan od 9. do 21. ure.

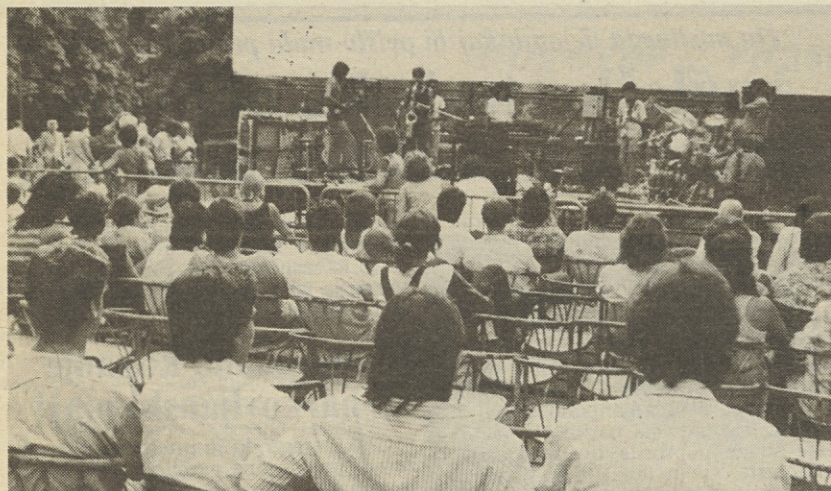
IMPORT-EXPORT išče knjigovodjo za vodenje kompjuteriziranega knjigovodstva. Telefonirati v večernih urah na št. 52277.

IŠČEMO osebo, staro nad 25 let, razpoložljivo v večernih urah za honorarno delo v društvenem baru. Ponudbe poslati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Zanesljiv".

STAREJŠI UPKOJENEC, ki živi sam v lepem stanovanju v centru Trsta, išče gospodinjko. Nudi hrano, stanovanje in nagrado. Tel. 575436.

RESTAVRACIJA išče osebo za čiščenje in pomoč v kuhinji. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Restavracija".

Koncert v Ljudskem vrtu

Rajonski svet za Kolonjo in Škorkljo je v ponedeljek zvečer priredil v Ljudskem vrtu M. de Tommasini koncert skupine »Underwood«, ki je izvajala svoje rock in jazz skladbe. Pred koncertom, ki se ga je udeležilo veliko, zlasti mladega občinstva, je bil na sporedu slikarski ex tempore, ki ga je priredil slikarski laboratorij »P«. Prireditve velja zabeležiti, ker je zanjo dal pobudo rajonski svet. Ti posvetovalni organi tržaške občinske decentralizacije se namreč vse premalo lotevajo takšnih družabnih prireditev, ki so lahko pomemben dejavnik rajonskega življenja.

V Mačkoljah so praznovali vaškega patrona sv. Jerneja

Kot smo že poročali, imajo kar trije kraji na Tržaškem za svojega patrona sv. Jerneja. To so Barkovlje, Opčine in Mačkolje. Medtem ko sta prvi dve župniji slavili s slovesno mašo, procesijo in koncertom v nedeljo, 23. avgusta, je bilo v Mačkoljah slavlje v nedeljo, 30. avgusta. Zjutraj je bila peta slovesna maša, popoldne pa večernice z litanijami, pri katerih je pel domači cerkveni pevski zbor. Nato so se

vsi navzoči zbrali pred cerkvijo, kjer je škofovski vikar msgr. Lojze Škrlič, kot je tu tradicija, blagoslovil vsa motorna vozila. Na prostem pred cerkvijo je ženski mladinski zbor »Slovenski šopek« zapel nekaj Marijinih pesmi. Po končani uradni cerkveni slovesnosti so se vsi prisotni podali v dvorano Srenjske hiše, kjer se je petje in veselje nadaljevalo v prisrčnem in prijateljskem vzdušju. (mm)

kino

LETNI KINO - ARISTON - 21.00 Colpo vincente, dram., ZDA 1987; r. David Anspaugh; i. Gene Hackman, Barbara Hershey, Dennis Hopper.

LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 Così è la vita, dram., ZDA 1986, 102; r. Blake Edwards; i. Jack Lemmon, Julie Andrews.

GRATTACIELO - 18.15, 22.15 007 - Licenza per uccidere.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 Strade di fuoco, dram., ZDA 1984, 98; r. Walter Hill; i. Michael Pare, Diane Lane, Rick Moranis.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Pregled srhljivke: Creepshow 2.

FENICE - 17.30, 22.15 Emmanuelle 5, er. Fr. 1986; r. Walerian Borowczyk; i. Monique Gabrielle, □□.

EDEN - 16.00, 22.00 Karin, moglie vogliosa, porn., □□

EXCELSIOR II - 18.30, 21.45 Radio days, kom., ZDA 1987, 88; r. Woody Allen; i. Mia Farrow, Seth Green.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Una moglie per Johnny, porn., □□

MIGNON - 16.30, 22.15 Beverly Hills Cop - Un piedipiatti a Beverly Hills, akc., ZDA 1984, 106; r. Martin Brest; i. Eddie Murphy, Judge Reinhold, Lisa Eilbacher.

EXCELSIOR I - 18.30, 22.15 Blade Runner, fant., ZDA 1982, 120; r. Ridley Scott; i. Harrison Ford, Rutger Hauer.

CAPITOL - Danes zaprto.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 Scuola di nudisti, er. kom., □

RADIO - 15.30, 21.30 Amori... porno libidinosi, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Tel.: Sedež 67001 - 68881

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Pincus in njegove spodbujevalke
še precej daleč od končne zmage

Ko bi Gregory Pincus, ki si je pribojil svetovni sloves kot izumitelj oralnega kontracepcijskega sredstva ali na kratko tabletko, živel dlje, bi doživel še marsikatero razočaranje. Vendar pa je od 22. avgusta 1967, ko je ameriški znanstvenik, sin ruskih Židov, umrl zaradi metaplastije kostnega mozga kot posledice prenapetega dela, minilo že polnih dvajset let. In njegovo veliko odkritje še ni doseglo vseh ciljev, ki so botrovali najprej zamisli, nato pa pripravi kemijskega sredstva za preprečevanje zanositve.

Sicer je dovoljšno mero bridkosti podjetni Pincus užil že za časa življenja. Pred predstavitvijo prve »tablete Pincus« ga ameriški znanstveni krogi niso pretirano cenili, po prvih uspešnih poskusih in predvsem po dovoljenju o prodaji tablete pa je Pincus računal na Nobelovo nagrado. Tega za doživenja ni doživel, on sam in vsi zagovorniki kontracepcijske tablete pa so se morali še vrsto let boriti, da bi jo v raznih državah uporabljali brez predsodkov.

Nujno je seveda naglasiti, da je prvotna tabletko oziroma edina, ki so ji za zelo kratek čas pravili »tableta Pincus« in nato za vse večne čase opustili ime iznajditelja, povzročala celo vrsto stranskih učinkov. Pravzaprav je bila z vidika kemijskih sestavin oziroma zaradi visokih količin hormonskih derivatov prava »bomba«. Redno jemanje tablete je povzročalo bruhanje, splošno slabo počutje z vrtoglavico, otekanje nog in pa občutno višanje telesne teže. Od leta 1960, ko so jo začeli v ZDA prodajati kot kontracepcijsko sredstvo, pa so tabletko postopoma »popravljali«, tako da so nižali količino hormonskih derivatov, kar je bistveno zmanjšalo ali celo odpravilo stranske učinke.

Vendar vrnimo se k zamisli Gregoryja Pincusa in njegovih zavzetih spodbujevalk. Kajti, če je zaslug o sestavi učinkovitega, dasi v začetku neškodljivega sredstva, prav gotovo znanstvenikova, je bila za uresničitev zamisli odločilna zavzetost feminističnih krogov ameriških žensk in nekaterih posameznic. Odkrit poziv

Pincusu »v imenu vseh žensk«, naj se znanstveni krogi potrudijo in odkrijejo neškodljiv način preprečevanja nezaželenih nosečnosti, pripisuje zgodovinsko izročilo bojeviti starejši gospe Margaret Sanger, ustanoviteljici Mednarodne federacije za načrtovanje družine.

Njena življenjska pot v puritanskih Združenih državah ni bila lahka, predvsem zaradi njene odločnosti v zagovarjanju ženskih interesov. Med številne zasluge, na katere pa se tudi v njeni domovini in v mednarodnem ženskem gibanju malokdo spomni, pa sodi prav spodbuda Pincusu, ki jo je podprla še z denarnim nakazilom. Dodatno finansiranje zamisli pa je Margaret Sanger dosegla s posredovanjem pri veliko premožnejši Katharine McCormick, ki je prispevala taktičnih 125 tisoč dolarjev.

Na tej osnovi in oborožen s svojimi doklatnimi odkritji — med drugim se je o možnosti oralne preprečevanja zanositve v ameriških znanstvenih krogih govorilo že pred začetkom Pincusovih specifičnih raziskav — se je znanstvenik z veliko vneto lotil dela v svojem relativno skromnem laboratoriju v kraju Shrewsbury v državi Massachusetts. Njegovo osnovno izhodišče je bila vloga progesterona, hormona, ki bdi nad žensko nosečnostjo in preprečuje v tistem obdobju ovulacijo. Zato je z zunanjim posegom skušal povzročiti slično situacijo, do katere pride med nosečnostjo.

Po nekajetnih raziskavah je Pincus leta 1955 sestavil svojo tabletko, ki je vsebovala en estrogen, vezan na derivat progesterona, in ki je blokirala ovulacijo. Dve leti kasneje je ameriška Food and Drug Administration vključila Enovid, kot je bilo komercialno ime tablete, med dovoljena zdravila za menstrualne težave, leta 1960 pa mu priznala status kontracepcijskega sredstva. Izbojevana je bila težka bitka, pri tem pa je seveda ameriška tovarna Searle, ki je dala v prodajo Enovid, zaslužila lepe denarje.

Kot rečeno, so prvotno tabletko takoj začeli spreminjati, predvsem pa

manjšati količino derivata progesterona oziroma skušati sestaviti drugačne, še bolj odgovarjajoče derivate. Današnje tabletko, ker je v prodaji več vrst, vsebujejo v povprečju dvajsetkrat manjše količine derivatov progesterona od pionirskih Pincusove.

Prizadevanje za nižanje količin hormonskih derivatov v tabletki je nedvomno pripomoglo k njenemu postopnemu uveljavljanju v vseh državah sveta. Vendar pa je na primer treba vedeti, da so v Italiji dovolili njeno uporabo šele leta 1971 po odpravi zakona iz fašistične dobe in da podatki iz leta 1986 trdijo, da se kontracepcijske tablete poslužuje osem odstotkov žensk v plodni dobi. Zato pa je splav še vedno najpogostejši način za odpravo nezaželene nosečnosti. To pa pomeni, da Pincus in njegove pogumne ameriške spodbujevalke še niso izbojevali končne zmage.

S prihodnjim tednom na RAI 2
Nova serija filmov
oddaje Saranno famosi

RIM — Marsikdo je po opoldanskem televizijskem dnevniku posedel še pol urice pred malim ekranom, da se je pozabaval s peripetijami dijakov svojstvene newyorške šole umetnosti, kjer Leroy Johnson in njegovi vrstniki plešejo, pojejo, se zaljubijo in se, sicer občasno, tudi učijo. Čeprav je šlo za ponovitev, so ljubke zgodbe, prikupna glasba in dinamične plesne točke marsikoga prepričale, da ni zaprl televizije. Od 9. septembra dalje pa bodo navdušenci nanizanke »Saranno famosi« lahko sledili novi, že peti seriji oddaj.

Program, ki je imel znaten odmev, bo še naprej prikazoval sanje, vsakodnevne dogodivščine, nade dijakov svojstvene newyorške šole. V novi seriji, ki obsega 25 filmov, bo nastopala večina protagonistov dosedanjih oddaj, pa čeprav so avtorji spoštovali neusmiljeni zakon časa in so se prepričali, da morajo nekateri protagonisti

Prva oddaja nove serije govori o koncu šole. Newyorška šola umetnosti je najbrž edina, v kateri dijaki ob koncu leta nimajo tremee. Leeroy Johnson je diplomiral, Cleo pa zve, da ne bo več obiskovala zavoda, ker se njeni starši selijo. Oddaja obnavlja s pomočjo flashbackov glavne dogodivščine pravkar minulega leta.

Že v drugi oddaji pa se bodo mladi umetniki vrnili »v klopi« in vse se bo začelo znova.

zrasti. V novi seriji so mnogi diplomirali in so zapustili šolo ter se podali na strmo pot uveljavljanja v svetu gledališča in prireditvev. Marsikdo pa se še vedno oglašča v šoli, ob njih pa so seveda profesorji. Tako bodo tudi v teh nanizankah prisotni Debbie Allen kot profesorica plesa Lydia, Albert Hague kot docent glasbe Benjamin Shorofsky, Carol Mayo Jenkins bo posebej profesorica literature Elizabeth Sherwood, Ann Nelson pa bo še vedno posojala svoj gubasti obraz šolski tajnici Gertrud Berg. Ob njih pa bodo še Jesse Borego, ki posebej Jesseja Velasqueza, Billy Hufsey - Christopher Donlan, Nia Peeples kot Nicole Chapman, Carlo Imperato kot Danny Amatullo in seveda Anthony Ray kot plesalec Leroy Johnson.

Ob starih znanih pa bodo še novi protagonisti in sicer Loretta Chandler, ki posebejla tečajnico glasbe Dusty Tyler, Graham Jervis v vlogi novega ravnatelja Dyrenfortha, Page Hannah pa bo posodila glas in obraz tečajnici recitacije Kate Rileyeve.

V novi seriji bo Leroy, ki je diplomiral, predsedal v kader docentov in sicer kot asistent profesorice plesa Lydie Grant, prejšnji ravnatelj Morloch pa je pustil pouk in se prelevil v trenerja neke bezbolske ekipe. Mnoge plesne točke in številne scene so posneli v strogem središču Manhattan, na brooklynskem mostu in v sami četrti Brooklyin.

Čarodej in mavrica

Čarodej Tony Binarelli skupno z Marto Flavi vsako popoldne vodi televizijsko oddajo Arcobaleno

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
11.55 Vremenska napoved 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Portomatto (1. del) 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: Testa di rapa (kom., It. 1960, r. Giancarlo Zagni, i. Gigliola Cinquetti, Franco Parenti) 15.30 Šport: kolesarstvo - Giro del Friuli (prenos iz Gemone del Friuli) 16.20 Dokumentarec: Prigionieri del bosco 17.10 Nadaljevanka: Dramma d'amore (Giovanni Verga, i. Alfredo Pea, Giuliana De Sio, 2. del) 18.30 Variete: Portomatto (2. del) 19.40 Almanah in vremenska napoved 20.00 Dnevnik 20.30 Variete: G.B. Show n. 6 (vodi Gino Bramieri) 22.15 Dnevnik 22.25 Filmske novice 22.30 Aktualna oddaja: Venezia Cinema '87 22.40 Športna sredo: košarka - mednarodni turnir (prenos iz Todija) 24.00 Dnevnik - zadnje vesti	12.00 Dok.: Emma e il nonno 12.10 Nadaljevanka: Cervantes (3. del) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dnevnik - šport 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.20 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec o rastlinah, risanka Dick Tracy in nanizanka Blondie 16.50 Film: Il marito bello (kom., It. 1959, r. Gianni Puccini, i. Giovanna Ralli, Marcello Mastroianni, Vittorio De Sica) 18.30 Športne vesti 18.45 Nanizanka: Le strade di San Francisco 19.35 Dnevnik, vreme in šport 20.30 Film: Diabolicamente tua (dram., Fr. 1967, r. Julien Duvivier, i. Alain Delon, Senta Berger, Sergio Fantoni) 22.05 Dnevnik 22.20 Kviz: Il milionario 23.10 Dnevnik - kratke vesti 23.25 Nočni film: Il vedovo (kom., It. 1959, r. Dino Risi, i. Alberto Sordi, Franca Valeri)	10.50 Šport: kolesarstvo - SP (prenos iz Villacha) 19.00 Dnevnik 19.20 Deželne vesti 19.30 Glasbena oddaja: Pokerconcerto compilation (prenos iz Concorde v Chiesini Uzzanesi, vodi Bruno Gozzi) 20.00 Dokumentarec: L'Italia vista dal mare (pripravila Ettore del Giacco in Antonio Ferro, r. Sandro Vanadio) 20.30 Športna oddaja: Atletika '87 - proces svetovnemu prvenstvu 21.30 Dnevnik 21.45 Film: Il gaucho (kom., It. 1964, r. Dino Risi, i. Vittorio Gassman, Nino Manfredi, Amedeo Nazzari, Silvana Pampanini) 23.35 Aktualno: Eventi - Fino all'ultimo film (neposredni prenos iz 44. filmskega festivala v Benetkah, pripravil Franco Porcarelli, vodijo Irene Bignardi, Patrizia Carraro in Enrico Ghezzi) 0.10 Dnevnik 0.15 Deželne vesti	18.35 Poročila 18.40 Lutkovna serija: Kljukčeve dogodivščine 18.50 Otroška oddaja: Moj prijatelj Piki Jakob - Medvedja šola (Medvedja šola, ki jo obiskuje naš prijatelj Piki Jakob, se od Medvedje šole, ki jo je opisal pesnik Kajetan Kovič, zelo razlikuje, čeprav obe šoli obiskujejo samo medvedi. Kaj vse se ti medvedi učijo, kakšne učitelje in profesorje imajo, pa boste lahko videli v današnji oddaji...) 19.10 Risanka 19.26 Vreme in dnevnik 20.00 Film: Bledomodra ženska pisava (dram., Avstrija, r. Axel Corti, i. Friedrich von Thunn, Gabriel Barylli, Krystyna Janda) 22.05 Dokumentarna oddaja: Po sledeh napredka - Znanstveni grafiti iz morskih globin 22.45 Dnevnik 20.55 Zabavna oddaja: Poletna noč, nato nadaljevanka Sever in Jug (22. del)	17.00 Otroški spored: risanke 17.25 Šport: nogometna tekma, Jugoslavija-Finska (kvalifikacijska tekma za olimpijske igre v Seulu, prenos iz Banja Luke) 19.15 Odprta meja OM bo zaradi prenosa svetovnega prvenstva v atletiki danes na sporedu ob 19.15. Med drugim bo v oddaji prispevek o Kraški ohceti, ki je v ponedeljek odpadel zaradi športnega prenosa. 19.30 TVD Stičiče 19.45 Nadaljevanka: Veronica 20.30 Variete: Sotto le stelle 21.50 TVD Vsedanes 22.05 Šport: SP v atletiki (prenos iz Rima) 23.05 Film: Gioco d'azzardo per un giovane funzionario di polizia (dram., r. Juan Bosch, i. Anthony Steffen, Antonio Pica, Maria Kostl)
CANALE 5	ITALIA 1	TELEPADOVA	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 Jutranja telovadba 8.40 Nanizanka: La grande vallata 9.30 Nad.: General Hospital 10.00 Nanizanke: Flo, 11.00 Arcibaldo, 11.30 Lou Grant, 12.30 Bonanza 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Film: Femmina contesa (kom., ZDA 1953, r. Richard Brooks, i. Richard Widmark) 16.30 Nanizanke: L'uomo di Atlantide, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat 20.30 Film: Detective Harper: acqua alla gola (krim., ZDA 1976, r. Stuart Rosenberg, i. Paul Newman, Tony Franciosa) 22.30 Znanstvena oddaja: Big Bang estate 23.30 Nanizanki: Fifty Fifty, 0.30 Sceriffo a New York	8.30 Nan.: La strana coppia 9.00 Film: Tra le nevi sarò tua (glas., ZDA 1941, r. Bruce H. Humberstone, i. Sonja Henie, John Payne) 10.30 Nanizanke: Gli eroi di Hogan, 11.00 Ralph	12.00 Nadaljevanka: Signore e padrone 13.00 Risanke 14.00 Nadaljevanki: Happy End, 15.00 Signore e padrone 16.30 Risanke 19.00 Nanizanki: Sanford and Son, 19.30 Insiders	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; koledarček, glasba; 8.10 Poti do branja; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled deželnega tiska; 10.10 Koncert v občinskem gledališču v Trzinu: simfonični orkester RTV Ljubljana, vodi Anton Nanut (Berg, Mahler); 11.40 Glasbeni mozaik; 12.00 Živorezeno; 13.20 Zbori: mešani zbor Ivo Lola Ribar iz Beograda; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Obrazi in utrinki iz slovenske proze; 18.20 Glasbene skice.	7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže, zanimivosti, pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 18.00 Poletne glasbene prireditve; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporedov, nato prenos Radia Ljubljana.
RETEQUATTRO	TELEFRIULI	TELEQUATTRO	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nan.: Gunsmoke 9.15 Film: Napoli sole mio (kom., It. 1958, r. Giorgio Simonelli, i. Titina De Filippo, Tina Pica)	13.00 Dok.: Bella Italia 13.30 Nadaljevanka: Marta 14.30 Nanizanka: George 15.00 Družba: Roberta Pelle 15.30 Glas. odd.: Music box 17.45 Nad.: Naumachos 19.00 Dnevnik 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Rubrika: Župan in njegovi ljudje 22.00 Nan.: Sherlock Holmes 23.30 Variete: Il cappello sulle ventitré 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	13.00 Dok.: Bella Italia 13.30 Nadaljevanka: Marta 14.30 Nanizanka: George 15.00 Družba: Roberta Pelle 15.30 Glas. odd.: Music box 17.45 Nad.: Naumachos 19.00 Dnevnik 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Rubrika: Župan in njegovi ljudje 22.00 Nan.: Sherlock Holmes 23.30 Variete: Il cappello sulle ventitré 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Ansambel Zrelo klasje; 18.15 Naš goč, 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zborovska glasba; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Iz opere Prodana nevesta; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nohturno; 23.15 Jazz za vse; 0.05 Nočni program.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.40 Summers ago; 7.00 Dober dan; 8.00 Pri-srčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.00 SP v atletiki; 14.30 Popevka; 14.45 Edig Galletti; 15.00 O kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Pogovor s psihologinjo; 16.35 Made in Yu; 17.00 Bubbling; 17.33 Summers ago; 17.45 High power.
				RADIO OPČINE
				10.30 Za vsakogar nekaj; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst - L'altra Trieste; oddaje povezuje glasba.

V okviru 12. partizanskega mitinga v Selcah Spomenik žrtvam v nemških taboriščih Srečanje bivših deportirancev v Fossalonu

V Selcah pri Ronkah bo od petka, 4. t. m., do ponedeljka, 7. t. m., vsakoletno tovariško srečanje bivših partizanskih borcev. Miting slovenskih in italijanskih partizanov, ki ga prireja Vsestrážno združenje ANPI, bo letos še posebno odmeven. Tako bo v soboto tovariško srečanje nekdanjih internirancev v delovnem taborišču Fossalonu, v nedeljo pa bodo v Ronkah, na prostoru pred pokopališčem, odkrili spomenik vsem, ki so umrli v nemških uničevalnih taboriščih. V nedeljo bo tudi mednarodno srečanje za mir. Udeležili se ga bodo predstavniki borčevskih organizacij iz Ferrare, goriske pokrajine, Nove Gorice in nekaterih istrskih občin.

Dvanajsti partizanski miting v Selcah naj bi pomenil, po zamisli organizatorjev, tudi pomemben doprinos k odkrivanju polpretekle zgodovine, zlasti v naših krajih, kjer se je do zdaj skušalo marsikaj zakriti in zamolčati.

Tako je recimo bilo do nedavna malo znanega o koncentracijskem taborišču pri Fossalonu, kjer je bilo v letih 1942 in 1943 (do razpada fašizma) na prisilnem delu nad 100 naših ljudi. V bližini Fossalona pa je bilo še drugo taborišče, kjer so bili v glavnem Dalmatinci.

Raziskave o teh dveh taboriščih so se šele pričele, vendar je že na podlagi znanega materiala in tudi izjav preživelih internirancev mogoče ugotoviti, da ni šlo za kakšno letovišče, ampak za pravo kazensko taborišče, kjer so interniranci (samo moški) bili prisiljeni delati na njivah in so bili zastrazeni.

V sodelovanju med VZPI-ANPI in novogoriško Zvezo borcev je bilo doslej mogoče ugotoviti imena okrog 70 internirancev taborišča v Fossalonu. Precej jih je še živih in ti so bili povabljeni na tovariško srečanje, ki bo v soboto v Selcah, s pričetkom ob 16. uri. Zatem bo v občinski sejni dvorani profesor Teodoro Sala govoril o deportacijah v Evropi med drugo svetovno vojno.

V ta okvir se vsekakor uvršča tudi nedeljska slovesnost (ob 11. uri) odkritja spomenika žrtvam nemških uničevalnih taborišč. Pobudo za postavitve trajnega obeležja je dalo združenje bivših deportirancev v nemških uničevalnih taboriščih.

Meso in sladkor proste cone

Trgovinska zbornica obvešča, da so nakazila kontingenta proste cone za meso in sladkor za obdobje septem-

Vpisovanje v šolo Glasbene matice je od 1. do 11. septembra vsak dan v pisarni GM v Gorici, Ulica Croce 3, od 10. do 12. in od 14. do 16. ure. Pojasnila tudi po telefonu štev. 84-508.

ber—oktober stopila v veljavo 1. septembra. Prebivalcem na območju občin Gorica in Sovodenje bodo dodelili po 3.900 kg mesa po sledečih cenah: 9.800 lir bo stalo stegno, 4.500 lir pa meso v prednjem; za upravičence iz drugih občin na Goriškem se količina mesa zniža na 2.700 kg. Višja pa je cena, ki znaša 10.500 in 5.600 lir. Prodajna cena teh kosov mesa na prostem tržišču znaša 14.170, oziroma 7.380 lir.

Kontingent sladkorja, ki je enak za celotno območje pokrajine, znaša 4,5 kg. Cena (znižana) za konfekcije v kilogramskih ali dvokilogramskih vrečkah znaša 785 lir za kilogram. Cena sladkorja na prostem tržišču pa je 1.385 lir. Upravičenci morajo prodajalcu izročiti odrezek št. 2.

Sicer so cene mesa proste cone izpostavljene na vidnih mestih v vseh prodajalnah.

Pri Sv. Ani praznik l'Unità

Na območju Sv. Anje bo od četrta, 3. t. m., do ponedeljka, 7. t. m., praznik komunističnega tiska z zanimivim rekreativnim in kulturnim programom ter tombolo. Vse dni bo ples z ansam-

blom Graziella Cuttini, v soboto ob 20.30 bo nastop folklorne skupine s Podturna, v nedeljo pa nastop gledališke skupine Friull'attori.

Na Dunaju predstavitev briških vin

Na razstavi, ki bo na Dunaju in ki bo posvečena stoletnici Tržaškega Lloydja, bosta sodelovala tudi goriška Trgovinska zbornica in posebna agencija za pristanišče v Tržiču. Obenem pa bo to priložnost za spoznavanje briških vin. Tako izhaja iz poročila za tisk goriske Trgovinske zbornice. Na Dunaju bodo gostom in obiskovalcem postregli s kakovostno briško kapljico in tudi z vinom miru. Dve muhi na en mah, bi lahko zapisali. Poleg reklamiziranja storitev, ki jih posebej za avstrijske naročnike opravlja tržiška luka, bodo v avstrijskem glavnem mestu predstavili tukajšnja kakovostna vina, ki so jih izbrali v sodelovanju s predstavniki Lloydja.

Januarja prihodnjega leta bodo podobno promocijsko pobudo izvedli v Londonu.

Fiskalne preglede od torka dalje opravlja tudi Zavod za soc. skrbstvo

Pojav neupravičene odsotnosti z dela je razmeroma omejen

Zavod za socialno skrbstvo (INPS) je od 1. septembra uvedel posebno službo za fiskalne preglede. Da ne bo nesporazumov, gre za nadzorstvo nad odvisnimi delavci in uslužbenci, ki so na bolezenskem dopustu. Novost? Niti ne, menijo pri ustanovi, čeprav so se s fiskalnimi pregledi v zadnjih letih ukvarjali izključno pri KZE. Pravzaprav se bodo pri javni zdravstveni službi s to zadolžitvijo ukvarjali še nekaj časa, preden bo v celoti prešla v pristojnost zavoda INPS. Torej gre za reorganizacijo s ciljem boljše funkcionalnosti? Vprašanje smo zastavili ravnatelju Zavoda za socialno skrbstvo za Goriško, dr. Giuseppeu Garanu. »Prej je nadzorstvo nad delavci in uslužbenci, ki so izostali z dela zaradi bolezni, opravljala bolniška blagajna (INAM). Po razpustu te ustanove je nastala praznina, ki jo so skušali nadoknaditi tako, da so (leta 1983) znova uvedli fiskalne preglede in to nalogo začasno poverili Krajevnim zdravstvenim ustanovam. S kasnejšimi določili so za to obveznost zadolžili našo ustanovo, kar je navsezadnje tudi bolj smotno. Izognili se bomo tako nepotrebnemu birokratskemu delu. Že doslej so namreč zdravniška spričevala in ugotovitve zdravnikov glede fiskalnih pregledov, šle skozi naše urade.«

To, da je bil ukrep o fiskalnih pregledih znova uveden s ciljem zmanjševanja nepotrebnih ali neupravičenih odsotnosti z dela, je jasno.

Kolikšne so danes odsotnosti, kakšno je poprečje fiskalnih pregledov? »Pojav na našem območju ni zaskrbljujoč. Dejal bi, da je z absenteizmom v dobri meri pometa gospodarska kriza. Seveda ne moremo trditi, da absenteizma ni. Saj so in tudi bodo zmeraj prisotni takoimenenovani patološki primeri.«

Do konca julija so zdravniki v vsej pokrajini opravili nekaj manj kakor 1200 fiskalnih pregledov, ali v poprečju 7 do 8 pregledov dnevno.

Kako bo v prihodnje? »Najbrž velikih odstopanj ne bo, saj naša služba poseže le na zahtevo delodajalcev.« Delodajalci te "usluge" tudi plačajo.

Neupravičeno odsotnost pa plača tudi delavec, ki ga zdravnik ne najde doma ali za katerega meni, da bolezensko stanje ni tako, da bi bila nujna odsotnost z dela. Predvidene so denarne sankcije: delavec, uradnik ali uslužbenec je prikrajšan za denarno nadomestilo v celoti, za prvih deset dni, oziroma se mu pridrži 50 odstotkov denarnega nadomestila ali plače za bolezenski dopust od desetega dneva dalje. Ostaja odprto vprašanje odnosov med delavcem, ki je zagrešil prekršek, in delodajalcem.

Kakor znano, morajo biti delavci in uradniki, ki so na bolezenskem dopustu, doma in sicer vsak dan med 10. in 12. uro ter med 17. in 19. uro.

Gotovo bo bralce zanimala tudi organizacijska plat zadeve. V celi pokrajini je za fiskalne preglede na razpola-

Od prihodnjega petka in do torka Jesenski praznik v Štandrežu

V petek, 4. septembra, se bo v Štandrežu pričel že tradicionalni jesenski praznik, ki se bo odvijal na plošči Doma Andreja Budala. Prvi večer bo popestril ansambel Prijatelji, na sporedu pa je tudi briškola. V soboto, 5. septembra, okrog 20. ure bo nastopila znana country skupina iz Zagreba Plava Trava Zaborava. Ansambel, ki je že večkrat gostoval v naših krajih, bo publiko predstavil svoj zadnji long-play, ki bo nedvomno navdušil vse prisotne. Naj povemo, da bo napovedani koncert v primeru slabega vremena v prostorih Kulturnega doma v

Gorici. V nedeljo bodo za zabavo poskrbeli Novi Laposi. Poleg glasbenih točk so organizatorji pripravili tudi loterijo, ki bo delovala vse tri večere. Tudi letos društvo ni pozabilo na ljubitelje disco glasbe, ki bodo v torek, 8. septembra, lahko plesali v družbi Tirradia. Seveda ne bo manjkalo pijače in jedače, za dobitnike loterije pa obljublajo bogate nagrade.

Vsi bodo lahko pokukali med zvezde

Člani in sodelavci astronomskega krožka v Fari obveščajo, da bodo v četrtek, 3. t. m., od 21. ure dalje odprli vrata svoje opazovalnice tudi nečlanom in vsem, ki bi radi pokukali med zvezde. Člani krožka bodo obiskovalcem obrazložili pomen in delovanje instrumentov ter pokazali glavna ozvezdja.

Ogled bo seveda le če bo za to, primerno vreme.

včeraj-danes

Iz goriskega matičnega urada v obdobju od 23. do 29. avgusta 1987

Poročili so se: trgovec Silvano Larise in prodajalka Vanda Canziani, uradnik Mauro Tesolin in profesorica Sandra Brumat, delavec Claudio Pillon in delavica Ornella Zamar, podjetnik Fabio Zucalli in študentka Antonella Catucci.

Oklici: geometer Roberto Roiz in uradnica Barbara Conzutti, delavec Albano Marusic in uradnica Caterina Antoni, podoficir vojske Massimo Stellato in brezposelna Daniela Ciociani, upokojenec Benedetto Ausilio in gospodinja Annamaria Zorzetti, uradnik Armando Leghissa in študentka Antonella Giuliano, delavec Roberto Kos in uradnica Katia Noris Marcato, inženir Gianfranco Brandalise in biologinja Elisabetta Tutta, študent Carlo Prencis in natararica Erika Annatelli, uradnik Alessandro Caprara in gospodinja Alida Turco.

šolske vesti

Slovenski dijaški dom S. Gregorčič - Gorica sprejema prijave za šolsko leto 1987/88. Vpišejo se lahko kot notranji ali zunanji gojenci šoloobvezni učenci ter dijaki slovenskih šol. Gorica, Svetogorska 84, tel. 83495 — UPRAVA

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja v šolskem letu 1987/88 naslednje tečaje: prvi letnik tečaja s kvalifikacijo za prodajalce, tečaj strojeopisja (s kvalifikacijo), tečaj marketinga, tečaj vrtnarstva, tečaj s področja fitopatologije (zaščita vinske trte in drugih rastlin). Pojasnila in prijave v Dijaškem domu vsak delavnik, razen sobot, od 9. do 12. ure — tel. 83495. Vpisovanje se zaključuje 18. septembra.

kino

Gorica

CORSO Zaprt. Jutri 17.00-22.00 »Mission«. Igra Robert de Niro.

VERDI 18.00-22.00 »Nove settimane e mezzo«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »La moglie esperta«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Murphyjev zakon«, ob 21.00 Pulj po Pulju 87 »Oktoberfest«.

DESKLE 19.30 »Superpolicej iz Miami-ja«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Bassi Rita, Ul. Don Bosco 175, tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Rismondo, Ul. E. Toti 52, tel. 72701.

POGREBI

Danes ob 8.00 Giuseppe Carsi iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče, ob 9.30 Giuseppe Caligaris iz mrliške veže v cerkev in na pokopališče v Podgori, ob 11.00 Claudio Zorzut (iz Švice) iz mrliške veže glavne pokopališča v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče, ob 12.30 Elvira Vidoz iz bolnišnice Janeza ob Boga v cerkev in na pokopališče v Ločniku.

Letoviščarska ustanova bo prisotna na kölnskem sejmu Workshop RDA

Goriška avtonomna letoviščarska ustanova bo letos drugič prisotna na sejmu Workshop RDA v Kölnu, ki je ena pomembnejših tovrstnih prireditelj v Evropi, namenjena predvsem skupinskemu turizmu. Sejem bo od 21. do 24. septembra. Povedati je treba še, da bo goriška Letoviščarska ustanova na sejmu predstavljala turistično ponudbo »dobrnega« (osrednjega) dela Furlanije-Juljske krajine. Poleg Gorice in neposredne okolice bodo na sejmu predstavili turistične in druge zanimivosti (in možnosti) območja Brd.

Glede samega sejma velja zabeležiti, da imajo pri ustanovi že nekaj izkušenj, ki so jih pridobili med lansko manifestacijo.

Z namenom čimvečje uskladitve ponudbe in iskanja najbolj primerne pristopa, je bil te dni sestanek med predsednikom Ustanove Moisejem in turističnimi operaterji.

Pogreb alpinista Claudia Zorzuta

V Gorici bo danes pogreb 36-letnega Claudia Zorzuta, izvedenca za marketing, ki je bil zaposlen v prodajnem sektorju podjetja Philips v Milanu. Zorzut se je smrtno ponesrečil v nede-

ljo popoldne, med plezanjem v Švici, blizu Bellinzzone, kamor se je namenil še z dvema prijateljema. Nesreča se je pripetila v plezalnem vrtcu San Paolo. Zorzut je menda izgubil ravnotežje na z jeklenimi lestvicami opremljenem prehodu in padel kakih dvajset metrov globoko. Utrpel je smrtne poškodbe.

Claudio Zorzut se je rodil v Gorici in je tudi v našem mestu dokončal srednje šole, potem pa je nadaljeval študij v Bologni in Padovi. Že mlad je začel zahajati v gore in bil član goriske sekcije CAI. Pred kakimi šestimi leti se preselil v Milan.

Pogreb bo ob 11. uri s cerkvenim obredom v cerkvi na Travniku.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev priredi v soboto, 12. septembra, celodnevni izlet s piknikom na Jezersko. Vpisujejo danes ter jutri, 3. septembra, od 10. do 12. ure na sedežu v Ulici della Croce kot tudi pri poverjenikih.

Slovensko planinsko društvo vabi člane in prijatelje, da se udeležijo Dneva planinca, ki bo v nedeljo, 13. septembra, na Ermanovcu nad Sovodnjem v organizaciji PD Sovodnje (Škofja Loka).

Zgorelo je gospodarsko poslopje škoda več deset milijonov lir

Šele včeraj, okrog 17. ure so gasilci pogasili ogenj, ki je zajel gospodarsko poslopje in senik na domačiji Erman Bona, na Gradiškuti 16, med Ločnikom in Jazbinami. Zgorelo je okrog 350 stotov krme in slame, ogenj pa je močno poškodoval strešno konstrukcijo. Škode je po prvih ocenah za več deset milijonov lir. Kakor smo poročali že včeraj, je požar izbruhnil v pone-

deljek, okrog 17. ure. O nesreči so domače obvestili sosedi, hiter poseg gasilcev, ki so prihiteli kar s tremi cisternami in drugo opremo pa je omogočil, da so iz hleva, ki je bil sicer že poln dima, rešili šestindvajset glav živine.

Gašenje je bilo zelo naporno, saj so morali odstraniti in odpeljati ogromno količino tleče krme in nastilja.

Pomen izobrazbe v ljubiteljski kulturi

ACE MERMOLJA

Na ljubiteljsko kulturo je verjetno potrebno gledati v novi luči; njen položaj se v moderni družbi spreminja, spremembe pa ne govorijo proti kulturnemu delu, nasprotno.

Konec neke dobe, ko je kultura, posebno pa ljubiteljska kultura, bila predvsem nosilec nacionalnih idej in ideologij, je odprl vrsto dilem. Naj naštejemo vsaj nekatere: kvaliteta ali množičnost, tradicionalne dejavnosti (zbori, folklorne skupine itd.) ali nove oblike dela (fotografija, film in dr.). V sami krovni organizaciji, to je v Zvezi slovenskih kulturnih društev, so se odborniki srečevali z nemajhnimi težavami. Šlo je predvsem za vprašanje o vlogi, ki naj jo ima Zveza v situaciji, ko so se med samimi društvi pričele pojavljati nove težnje, točneje, ko sta se začeli vedno jasneje kazati dve smeri. Ena smer je nadaljevala in nadaljuje tradicijo, mlajši pa so pričeli iskati nove vsebine. Izkazalo se je, da namreč, da tudi nova »sredstva«, kot sta lahko fotoaparati ali filmska kamera, ne morejo sama po sebi jamčiti modernizacije. Vsaka umetniška panoga ima pač svoja sredstva sporočanja, bistvena sta stil in vsebina. Ta osnovna dvojnost obstaja še danes in bo verjetno neka kostanta v naši kulturni stvarnosti.

Kako pa naj se obnaša Zveza v novem položaju? Naj se spremeni v organizacijo, ki sama »proizvaja« kulturo, naj bo servis za društva, naj spodbuja tiste skupine, ki so se usmerile v iskanje nove kvalitete, in kaj potem s šibkejšimi ali »tradicionalnejšimi« društvi? Pa še to je treba zapisati, da so postajala in postajajo društva v svojem delokrogu vedno bolj avtonomna. Gre tu za slabost vodstev Zveze ali pa za neki normalen proces, ki govori o vedno večji sproščenosti celotnega ambienta, v katerem Slovenci živimo?

Tistim, ki so se in se intenzivno ukvarjajo z omejenimi vprašanji, pa je vsekakor postajalo vedno bolj jasno, da je potrebno »modernizirati« naš kulturni stroj, ki nikakor ni majhen ali nepomemben. To potrebo izražajo tudi sama kulturna društva, saj dajajo uhojene poti manj rezultatov kot nekoč.

Bistveno vprašanje je seveda to, kaj pomeni modernizacija v kulturi. Zapisali smo že, da je zabredel v krizo prav tisti model kulture, kjer so bile razne dejavnosti predvsem sredstvo za potrjevanje nacionalne prisotnosti in tudi ideološke usmerjenosti. Kulturno društvo je pomenilo hkrati močan kohezijski element v vasi ali (z večjo težavo) v predmestju.

Sedaj se pristop do stvari spreminja. Narodni moment je in ostaja bistven, narodnoobrambni element je prisoten, vendar v drugačni luči. Utira se splošna zavest, da se moramo Slovenci vedno bolj uveljavljati v gospodarstvu, kulturi, športu in tudi politiki. Uveljavljati se moramo znotraj skupnega slovenskega kulturnega prostora in v odnosu do italijanske večine. Uveljavitev pa ne more biti zgolj nekaj načelnega, dogajati se mora na zelo konkretnih področjih, odpirati se moramo, skratka, svetu in sprejeti izziv, ki govori o boljšem delu in tudi o konkurenci. Kulturni delavci želijo v tem trenutku »govoriti« z jezikom, ki je lasten posameznim umetniškim, znanstvenim in drugim panogam. Preprosto povedano: pevski zbor ne more več biti zgolj priložnost, da neglede na kakovost potrjujemo »transcendentno-moč naše pesmi in besede. Gledališka skupina ni le priložnost za obujanje nečesa, ki morda niti prav jasno ni itd. Biti v zboru naj bi pomenilo srečati se z glasbo, z jezikom glasbe, ki ga moramo seveda razbirati in doživljati v vsej njegovi polnosti. Gledališče je dokaj zapleten in hkrati očarljiv svet, isto velja za kino, slikarstvo, za etnologijo in najrazličnejše panoge, s katerimi se naša kulturna društva in skupine ukvarjajo.

Hoja v nove svetove, o katerih so nam v šoli bore malo povedali, pa ni čisto preprosta. Ustvarjati in poustvarjati ni nekaj, česar se lahko lotimo brez minimalnega znanja, seveda če želimo uspeti in imeti od zadeve neko osebno zadoščenje in veselje. Težko je na primer razumeti pevača, ki mu je govorica glasbe tuja in poje samo po prirojenem instinktu. Primer je seveda ekstrem in ne želi žaliti nikogar, vendar je bistvo zadeve prav v tem.

To, kar imenujemo amaterska kultura, je v prvi vrsti smotrna uporaba prostega časa, ki lahko nudi velika osebna zadoščenja. Večja je ljubezen do določene panoge ali zvrsti, večje bo zadoščenje, globlja bo navezanost, jasnejša bo ljubezen. Zamislimo si jadralca, ki bi se rad podal na morje brez znanja. Lahko si kupi drago jadralnico, uporabljal pa bo motor, kvečjemu bo dvignil jadro na odprtem morju in v lepem vremenu, ki ga hladi prijetna sapica. Jadralski užitek bo majhen, ljubezen se bo kmalu izkazala kot modna muha.

Znanje in obvladovanje tehnike sta bistveni tudi za amaterja, ki se ukvarja s kulturo. Prav večje znanje je po našem mnenju osnova za modernizacijo. Kako to storiti v okviru organizacije, kot je na primer ZSKD, je seveda nemajhno vprašanje. Struktura

sodobnega sveta pa je takšna, da zahteva večje znanje. Nekdanji tiskar, ki se je ukvarjal s svincom, dela danes na kompjuterju, kmet je postal tudi menažer, obrtnik mora biti občutljiv na nove okuse ali pa sprejemati nove tehnologije. Komunikacijske mreže in seveda nove informacije so naša vsakdanja hrana; treba jih je brati, za to pa ni dovolj poznanje abecede. Tudi prosti čas zahteva od nas določeno »pripravo«, če ga ne mislimo uporabljati na najbolj banalne načine. Amaterska kultura postaja v tem smislu svojevrstna šola, prostor večje kreativnosti, a tudi večje zavzetosti. To pa ne velja samo za »boljše« ampak za vsakega izmed nas. Preprosta razstava starih predmetov ne bo več uspešna, če preprosto nagrabimo in razstavimo nekaj predmetov; potrebno jih je tudi poimenovati, povedati, čemu so služili, jih slikati, katalogirati itd. Samo tako bodo postali predmeti naših dedov nekaj, kar govori o naši preteklosti in o naših koreninah. Zbiralec se bo seveda moral učiti, seči bo moral po knjigah, se posvetovati s strokovnjaki itd. Od tega bomo pridobili vsi: prireditelji razstave in obiskovalci.

Izobraževanje na najrazličnejših stopnjah, dviganje znanja kulturnih delavcev postaja in ostaja torej bistvena naloga Zveze. V tej smeri korakajo tudi ostale sorodne organizacije, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo. V Sloveniji si je na primer ZKO postavila kot enega izmed temeljnih ciljev prav izobraževanje kadrov. V Italiji skrbijo najrazličnejše organizacije prav za izobrazbo in s tem za splošen dvig kvalitete. Na glasbenem področju imamo v Italiji izvrstne tečaje, isto velja za druge dejavnosti. Zdi se nam, da se pojavlja določen odpor do kulture, ki naj bo le spektakel, ki ga pasivno sprejemamo. Ne bi tu razglašali nekega neutemeljenega optimizma, vendar je prav ljubiteljska kultura tista velika šansa, ki omogoča ljudem, da ne ostanejo le nemi gledalci, kot je to zahteval in še zahteva potrošniški model. Izobraževanje je seveda nujno, saj je tudi amaterski sistem kulture vedno zahtevnejši, skorajda bi rekli kompetitiven.

Ponovna uveljavitev izobraževalne funkcije lahko na globlji način osmisli celotno strukturo naše ljubiteljske kulture in določi »krovni« organizaciji jasnejše naloge. Povečana skrb za izobrazbo govori namreč o želji, da se okrepi kulturna proizvodnja, da se dvigne kvaliteta, da se nihče ne odpše in končno, da se prične razmišljati o kulturnih društvih in skupinah na način, ki bo bolje odgovarjal času, ki ga živimo.

Bogastvo žarečih in divjih barv

V sežanski Mali galeriji so odprli razstavo grafik mladega slikarja Klavdija Tutte iz Nove Gorice, v turški utrdbi Tabor v Lokvi pa so obiskovalcem na ogled slikarjeva oljna platna. Razstava, ki jo je organizirala sežanska Zveza kulturnih organizacij, je posvečena sežanskemu občinskemu prazniku in bližajoči se literarni prireditvi mednarodnega slovesa Vilenici 1987.

Slikarja in njegova dela je na otvoritvi predstavila Judita Krivic, umetnostna zgodovinarica. V imenu občine Sežana in družbeno političnih organizacij pa je slikarja in prisotne pozdravil Marjan Suša, sekretar občinske skupščine. Ob tem je v nakladi 2000 izvodov izšel bogat katalog, v katerem sta umetnikovo slikarsko govorico predstavila Andrej Medved in Brane Kovič.

Mladi primorski likovnik se je sežanskemu občinstvu predstavil s samostojno razstavo že 1984. leta, leta 1980 pa je osvojil prvo nagrado na temo Kras na ex tempore v Lipici in je tu skupinsko razstavljaj. Razstava Klavdija Tutte v Sežani in Lokvi pa bo tokrat odprta do 17. septembra.

Klavdij Tutta, ki se je rodil leta 1958 v Postojni in je po končani šoli za oblikovanje zaključil Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, je neumen snovalec vedno novih in novih podob. Njegova dela, ki jih je predstavil na preko stotih skupinskih razstavah doma in na tujem, zbujajo pozornost v sodobni slovenski pa tudi mednarodni likovni umetnosti. To nam priča tudi podatek, da je slikar prejel za svoje delo 22 domačih in mednarodnih priznanj. Prodornost si je pridobil predvsem na podlagi kvalitete, ki je odraz kontinuiranega dela. Na številnih predstavah doma in v tujini je potrjena slikarjeva močna osebnost, njegova dragocnost in izvirnost. Predaja se svojim notranjim gibalom, siloviti življenjski sili.

Tuttova predstava o svetu je v veliki meri neposredna transformacija čutnega izkustva v okolju, ki ga determinira, okolje doživlja kot prvenstveni izvor lastnih ustvarjalnih in življenjskih potencialov nasploh. Prav tu pa moramo iskati nenavadni optimizem, elan in vital njegovih del ter energetski naboj. Tuttovi liki ne poznajo smrti, v smislu stalno prisotne in hromeče opomine memento mori. Njegova dela izžarevajo mladost, ki se bliža zenitu. Z bogastvom žarečih, včasih že divjih barv, nas popelje v svet, kjer je vse dovoljeno in smiselno.

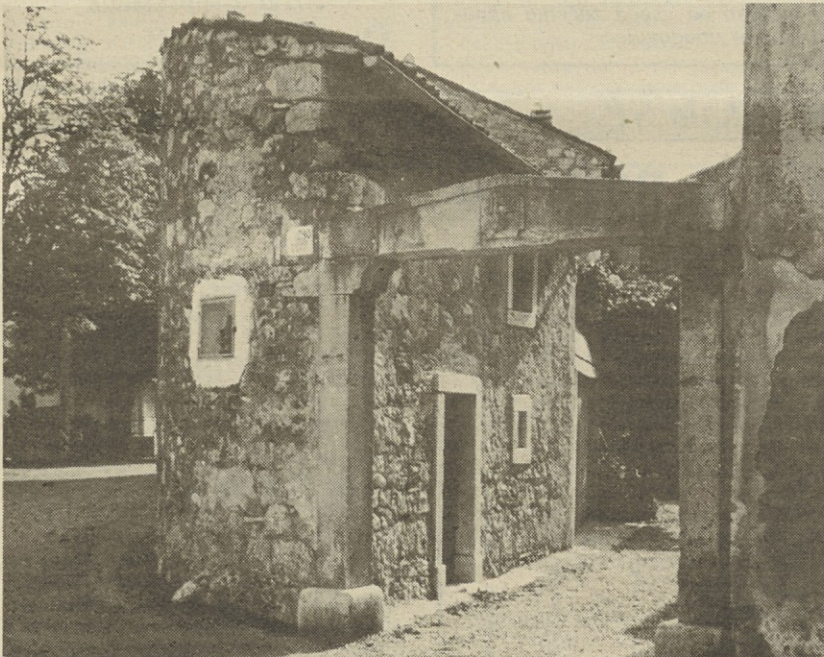
V slikah, nastalih po 1984, prevladujeta dva značilna »mimetična« lika - menhir in bik, kamen in žival - simbola vseh kamnov in vseh živali: menhir, ki je oster in štrleč, trd in negiben, bik, ki je neukročen in svojejglav, močan in ponosen, lep v svoji divjosti.

Tutta si je izbral nov pristop k slikarstvu. Gradi premišljene, do najmanjših podrobnosti preštudirane slike z natančneje določenim ikonografskim okvirom. Dva simbola, bik in menhir, dajata slikam izvorno obliko popolnosti, simbiotične celote, po lastnostih dveh kontrastnih polov, moškega in ženskega.

Ni naključje, da je prišel Tutta do svoje, prapodobne izčiščene simbolike ravno ob spoznavanju kraškega sveta, ki je po svoji strukturi enostaven in jasen in je tako blizu elementarnim, arhetipnim predstavam o bivanju.

Olga Knez Stojkovič

Prabitne podobe Križa

Fotografija Marjo Magajna

Ne bi bilo prav, če bi se pretresljiva novica o smrti zaradi levkemije umrlega 64-letnega velikega jugoslovanskega novinarja Franeta Barbierija v našem dnevniku omejila na tistih šest skopih stavkov, dva dni po njegovi smrti 11. t. m., in na poročilo o njegovi zadnji knjigi (20. t. m.) od sedmih, kolikor jih je izšlo od leta 1953 pa do danes. Pokojnemu dalmatinskemu prijatelju Slovencev v Italiji je njihovo dnevno glasilo v 44. letu svojega obstoja dolžno več kot pričujoči - v glavnem spominski zapis tudi kot droben prispevek k zgodovini poveljnega jugoslovanskega časnikarstva v sklopu politične zgodovine vseh Jugoslovancev, Slovencev pa še posebej. Njegovo poročanje v zagrebškem in beograjskem tisku pred in po dejanskih londonskih rešitvi tržaškega vprašanja nam narekujejo dolžnost izrazov hvalečnosti za vse, kar je s svojim peresom storil, da so bili Jugoslavlani na obširnem srbohrvaškem jeziku konvencionalno seznanjeni z našimi problemi in zahtevami. Pri tem nista nič manj važna vpliv in teža vodilnih jugoslovanskih dnevnikov »Politike« in »Vjesnika« na potek razvoja reševanja tržaškega vprašanja, saj je znano, da so diplomacije v Rimu, Londonu in Washingtonu in tamkajšnji odločujoči dejavniki v nemajhnih meri vedno upoštevali prav pisanje teh vodilnih jugoslovanskih dnevnikov. Gre torej za novinarjev posreden vpliv na pogajanja za londonski memorandum 1954 in za osimski sporazum 21 let pozneje.

Bilo je pred (davnimi?) 35 leti, leta 1952, ko je slovenska tržaška delegacija (pokojni Franček Kavs in podpisani) na mariborskem kongresu ju-

goslovanskih novinarjev prvič seznanila z borbenim in modernim glavnim urednikom poglavitnega hrvaškega dnevnika Franetom Barbierijem (tudi pokojni Ivan Regent je posegel v diskusijo). Med vožnjo na Bled, kamor je Tito povabil na sprejem po dva delegata iz vsake republike in pokrajine in še enega iz takratne cone »A« Svoobodnega tržaškega ozemlja STO, je sledil prvi daljši pogovor o tedanjih napetih in razburljivih razmerah v Trstu in okrog njega tik pred znano krizo zaradi dvostranske angloameriške izjave in Pellove bojevitosti z mobilizacijo čet na meji. Po tistem blejskem pogovoru s Titom pa smo, tudi na njegovo željo, povabili Franeta na obisk v Trst. Bilo je menda njegovo drugo potovanje izven Jugoslavije (po obisku v Londonu) v znamenju sodelovanja med obema redakcijama. Pozneje je pošiljal k nam svojega zunanje-političnega urednika Joška Palavršiča in druge (Seada Seračevića, Ratka Zvrka itd.). Ostal je pri nas skoraj tri tedne in iz dijaškega doma, kjer je stanoval, vztrajno obiskoval vse naše organizacije tudi izven cone »A« in vse vodilne aktiviste od Babiča in Dekleve pa do vseh sedežev naših organizacij in se pogovarjal s prosvetarji, šolniki, mladinci, gospodarstveniki, politiki -

pa ne samo »titovskimi« in »vidalijevskimi«, tudi mnoge prvake strank iz sedanje petstrankarske zmešnjave je spoznal. Neke nedelje dopoldne se je znašel med množico razgretih fašistov na njihovem zborovanju v gledališču »Rossetti« in, kot je pozneje povedal, jo je tam skoraj skupil, ker so fašisti razburjeno opazili, da noče ploskati in vzklikati takrat običajnih protijugoslovanskih sramotilnih gesel. Rezultat obiska je bila vrsta izvrstnih borbenih člankov v »Vjesniku« in ko je pozneje - vedno pred oktobrom 1954 - dopisoval zanj iz Rima, takorekoč ni bilo dnevnega poročila brez omembe Trsta. Takrat je nastala tudi njegova prva knjiga »Črna internacionala« o Vatikanu. (Prevedena je bila tudi v slovensčino.)

Kot je bilo poudarjeno v številnih nekrologih, je bil Barbieri takrat v Rimu tudi neformalni predstavnik Zveze komunistov Jugoslavije pri KPI in takrat mu je pri vzpostavljanju odnosov med obema partijama (prekinjenih zaradi kominforma) koristilo tudi vedenje s tržaškega obiska, kar je pripomoglo k realnejšemu poznavanju tedanjih naših razmer tudi v zvezi s Togliattijevim in Pajettovim obiskom v Beogradu. Ko je Barbieri po vrnitvi iz Rima postal glavni urednik modernih tednikov »Vjesnik u sri-

jedu« - VUS in »Globus« (ki je bil prvi jugoslovanski ilustrirani tednik po zahodnih načinih), je skrbel za imenitne članke o naših zahtevah, članke, ki spadajo še danes med najbolj prepričljivo pisanje o tej naši skupnosti. Takrat je Frane dokončno obvladal tudi italijansčino, tako da je mogel začeti s pisanjem tudi za italijanski tisk.

Ko je pokojni Frane - vedno ob konkretnem uresničevanju Titovega gesla o bratstvu in enotnosti - odšel iz Zagreba v Beograd in postal glavni urednik tudi v inozemstvu najbolj upoštevanega jugoslovanskega političnega tednika NIN (»Nedeljne informativne novine«), pred tem pa delal v uredništvu »Politike«, je za ta najbolj razširjeni dnevnik v Jugoslaviji kot posebni dopisnik konec petdesetih let drugič obiskal Trst in ostal več dni. V številnih obsežnih nadaljevanjih je v tem vplivnem dnevniku objavil poročila s pogovori z vsemi tedanjimi vodilnimi tržaškimi politikami od Cuffara in Pittonija pa do Belcija in Zanettija. Verjetno ne bi smela biti danes, po več kot 25 letih, tvegana domneva, da tudi tisti članki spadajo med posredne vplive na poznejša pogajanja z zaključkom v Osimu, pogajanja, ki so trajala v letih, ko je bil Frane dopisnik »Vjesnika«, Tanjuga in »Politike«

Stanislav Renko

Dragi Frane! Hvaležni smo ti...

daleč v Moskvi in še bolj oddaljeni Mehiki in na Kubi (za Srednjo Ameriko) in mimogrede tudi v Španiji. Toda že po tistem polnodonskem obisku v Trstu je prejel pozneje vabilo za predavanje v dvorani tržaške trgovinske zbornice predvsem kot že ugleđen specialist za »kremeljologijo« in »evrokomunizem«, saj je bil ta termin njegova »iznajdba«, kar so mu morali v Italiji in Evropi - čeprav neradi - priznati: saj z Balkana pravzaprav ne bi smelo biti novinarja, ki tako posredno označuje tako važen mednarodni pojav. In to kar - višek predznosti - v pretežno desničarskem milanskem dnevniku slavnega Montanellija, kjer mu je pisanje omogočil dnevnikov začetni soustanovitelj Dalmatince Enzo Betizza, Franov bivši moskovski dopisniški kolega za turinski dnevnik. Kaj kmalu pa se je izkazalo, da niti hrvaškemu niti italijanskemu Dalmatincu ni bilo mogoče niti ohlapno sožitje, niti »paralelna konvergenca« s toškanskim Indrom. Zato je Frane po upokojitvi pred štirinajstimi leti - po njegovi še ne povsem pojasnjeni izključitvi iz ZKJ - pristal na vabilo, da postane pri turinski »La Stampa« nekakšne izjemne vrste potujoči poseben mednarodni dopisnik - »superinvitato speciale straordinario«. Vzrok vabila pač ni težko ugotoviti: Frane je postal znan kot »planetarni« opazovalec sveta, kot je bilo zapisano v našem dnevniku v četrtek, 20. t. m., saj je takrat obiskal tudi Kitajsko in pozneje objavil o tem knjigo »Il miliardo« (Rizzoli Editore, Milano 1981). Naj k že takrat naštetim knjigam in uspehom dodamo še, da je po upokojitvi napisal tudi knjigi: »Raport z Rdečega trga« in »Po Francu«.

(se nadaljuje)

Svetovno atletsko prvenstvo v Rimu

Dramatični trenutki v ženski hoji

SANDOR TENCE

RIM — Zvezda Američana Edwina Mosesa še vedno blešči, njegovi tekmeči pa postajajo iz dneva v dan močnejši in pogumnejši. Na rimskem olimpijskem stadionu smo bili včeraj popoldne priča verjetno doslej najboljšemu teku na 400 m z ovirami ter napetemu boju, ki bi v različnih vremenskih pogojih gotovo zabeležil nov svetovni rekord. Tako Moses kot drugouvrščeni Harris (ZDA) in tretjevrščeni Schmid (ZRN) so povedali, da je huda rimska vročina vplivala na njihovo telesno počutje ter na njihovo živčno napetost. In če k temu dodamo, da je ameriški prvak komaj prebolel kožno infekcijo na nogi, potem lahko rečemo, da je svetovno prvenstvo, kar zadeva to panogo, imelo res smolo. Moses je vseeno pretekkel razdaljo v drugem najboljšem času vseh časov, naslov (posebno pa drugo mesto) pa so podelili šele po fotofinišu. Svetovni in olimpijski rekorder je kot običajno silovito začel ter bil na sredi proge osamljen v vodstvu, ki ga je nemoteno obdržal do zadnjih sto metrov, ko je dal vtis, da popušta. V zaključnem sprintu sta ob njem močno potegnili Američan Harris in zahodni Nemec Schmid, Moses pa je bil vseeno hitrejši, medtem ko sta njegova nasprotnika dospela na cilj praktično skupaj.

Poleg naslova na 400 m ovire so včeraj podelili tudi zlate kolajne v metu kladiva, v ženski hoji na 10 km, v moškem teku na 800 m ter v ženskem teku na 3000 m. V metu kladiva je po pričakovanju zmagal Sovjet Sergej Litvinov, ki je izkoristil odsotnost svetovnega rekorderja, rojaka Sjediha. Slednji se že pripravlja na olimpijske igre, zaradi velike premoči v tej panogi pa si Sovjetska zveza lahko privoščiti doma svojega najboljšega metalca v prepričanju, da bo naslov itak osvojil zastopnik te države.

V teku na 800 m je Kenijec Billy Koncella upravičil vlogo glavnega favorita

V teku na 800 m je zmagal favorit, Kenijec Billy Koncella, pripadnik plemena »Masai«, ki je zaslovelo z romanom Karen Blixen »Moja Afrika«, po katerem so pred kratkim posneli tudi lep film. Billy, ki se mu v atletiki obeta svetla prihodnost, je zrastel v zelo številni družini (sam ne ve, koliko ima pravzaprav bratov in sester). Je velik prijatelj Edwina Mosesa in večji del leta preživi prav na njegovem domu. Teče zelo sproščeno in naravno v zelo čistem stilu, ki od blizu spominja na stil slavnih afriških srednjeprogascev. Jugoslovnan Slobodan Popović, ki se je nekoliko presenetljivo uvrstil v finale, je pritekel na cilj sedmi. So-deč po razpletu dogodkov med tekom pa bi lahko celo startal na boljše uvrstitev. Sedmo mesto na svetovnem prvenstvu pa je vsekakor lepo zadoščenje.

Naravnost dramatični pa so bili zadnji metri pri ženski hoji na 10 km,

kjer je osvojila prvo mesto Sovjetinja Irina Strahova. Nekatere tekmovalke (med katerimi tudi dve Italijanki) je v zadnjem krogu zajela slabost, tako da so jim morali nuditi zdravniško pomoč. Na srečo pa je šlo le za hud napor v pasji rimski vročini.

V ženskem teku na 3000 m je gladko zmagala Sovjetinja Samolenkova pred veteranko, Romunko Puicovo in Brunsovo iz Nemške demokratične republike. V ženskem sedmeroboju pa je bila najboljša Jackie Joyner, ki je nekoliko razbila veliko premoč atletinj iz vzhodne Evrope v skoraj vseh panogah.

Tudi včeraj je prvenstvu sledila številna publika. V novinarskem centru pa so se pojavili prvi depilanti o evropskem atletskem prvenstvu, ki bo leta 1990 v Splitu, katerim so priobčili tudi turistično ponudbo tega dalmatinskega mesta.

Moses še vedno misli na rekord

RIM — »Jaz se počasi staram, mlajši pa seveda napredujejo. To je pač zakon življenja, ki ga sprejemam in spoštujem, brez večjih skrbi in seveda brez nobenih dram. Življenje se bo zame nadaljevalo tudi potem, ko bom dokončno zapustil atletske steze in aktivno športno dejavnost.« To je eden izmed prvih stavkov, ki ga je Edwin Moses izustil zbranim časnikarjem, ki smo ga takoj po navdušujočem teku na 400 m z ovirami pričakali na hodniku med stadionom in slačilnicami. Misel, ki ponazarja človeka in športnika, ki se pri 32 letih zaveda, da je še vedno najmočnejši v tej disciplini, za njim pa se razvija skupina atletov, ki ga bo prej ali slej spodrinila s prestola, na katerem sedi že deset let.

Moses je kasneje na tiskovni konferenci dejal, da bo z atletiko nadaljeval gotovo še eno leto, potem pa bo vse odvisno od fizične kondicije in od psihološkega počutja. »Nihče ne more z gotovostjo napovedati, kaj se bo zgodilo jutri ali pojutrišnjem. Verjetno bom še nastopil na olimpijskih igrah v Seulu prihodnje leto, gotovo pa se bom potegoval za izboljšanje svetovnega rekorda, ki je trenutno v mojih zmogljivostih. Vmes pa se bom skušal nekoliko temeljiteje posvetiti univerzitetnemu študiju. Prepričan sem bil o zmagi le, ko sem videl svoje ime na elektronski tabli, medtem ko sem na cilju imel le občutek, da sem prvi in prav ta občutek me je spodbudil, da sem se pred publiko od vsega začetka obnašal kot zmagovalc.«

halo SP - halo SP - halo SP

A. Bavčar: Lewis je najlepši

Rimska tekmovalnica so začasno spreminila delovne navade domačih atletinj. Med temi je Analiza Bavčar, članica AD Bor Infordata, tista, ki te dni kljub vročini trenira v zgodnjih popoldanskih urah in nato pohiti domov pred televizor.

»Treniram sicer redno štirikrat na teden, redno pa sledim tudi oddajam. Uga-ja pa mi res vse.«

Kaj pa največ? »Povsem me je prevzel tek na 100 metrov.«

Za kateri tabor se opredeljuješ? »Johnson je boljši... bolj pa mi ugaja Lewis... saj je jasno, zakaj. Telesno je res prima.«

Baje se bo Lewis po koncu športne kariere posvetil rocku. Boš poslušala njegove pesmi? »Tega še ne vem. Rock me ne posebno zanima. Sicer pa imam vzornike tudi med drugimi športniki. Velik vtis je name napravil Andrei, izredna pa je bila tudi predstava Kostadinove.«

Kaj pa tvoji letošnji programi? »Čaka me državno prvenstvo sredi oktobra. Nastopila bom v kopju in s tem orodjem sedaj tudi intenzivno treniram. Iz prizorov svetovnega prvenstva sem že doslej spoznala pravo vrednost agonizma.«

Analiza Bavčar se z atletiko bavi že nekaj let. Najprej se je njeno zanimanje usmerilo v met kroglice, po poti pa je odkrila tudi kopje in v tej panogi je letos dosegla izredne dosežke. Med naraščajočimi je trenutno prva v deželi z rezultatom 37,18 m.

KOLAJNE

SZ	4	5	2
NDR	3	4	5
ZDA	2	3	2
Bolgarija	2	0	1
Kenija	2	0	0
Italija	1	2	0
Kanada	1	0	0
Finska	1	0	0
Portugalska	1	0	0
Švica	1	0	0
ČSSR	0	1	1
Avstralija	0	1	0
V. Britanija	0	1	0
Romunija	0	1	0
Jamajka	0	0	2
Francija	0	0	1
Španija	0	0	1
Brazilijska	0	0	1
ZRN	0	0	1
Kitajska	0	0	1

rezultati finalov

MET KLADIVA

1. Litvinov (SZ) 83,06 m;
2. Tamm (SZ) 80,84 m;
3. Haber (NDR) 80,76 m;
4. Sahner (ZRN) 80,58; 5. Nikulin (SZ) 80,18 m; 6. Weis (ZRN) 80,18 m.

400 M Z OVIRAMI MOŠKI

1. Moses (ZDA) 47"46;
2. Harris (ZDA) 47"48;
3. Schmid (ZRN) 47"48;
4. Nylander (Šve.) 48,37; 5. Dia Ba El (Sen.) 48"37; 6. Amike (Nig.) 48"63; 7. Akabusi (VB) 48"74; 8. Alonso (Šp.) 49"46.

800 M MOŠKI

1. Koncellah (Ken.) 1'43"06;
2. Elliott (VB) 1'43"41;
3. Barbosa (Br.) 1'43"76;
4. Ostrowski (Pol.) 1'44"59; 5. Lahbi (Mar.) 1'44"83; 6. Ole Marai (Ken.) 1'44"84; 7. Popović (Jug.) 1'45"07; 8. Mc Kean (VB) 1'49"21.

HOJA 10 KM ŽENSKO

1. Strahova (SZ) 44"12";
2. Saxby (Avstral.) 44"23";
3. Hong (Kit.) 44"42";
4. Cruz Dias (Šp.) 44"48"; 5. Nikolajeva (SZ) 44"54"; 6. Gunnarsson (Šve.) 45"09".

3.000 M ŽENSKO

1. Samolenko (SZ) 8'38"73;
2. Puica (Rom.) 8'39"45;
3. Bruns (NDR) 8'40"30;
4. Buerki (Švi.) 8'40"31; 5. Romanova (SZ) 8'41"33; 6. Van Hulst (Niz.) 8'42"576.

SEDMEROBOJ

1. Joyner (ZDA) 7.128 točk;
2. Nikitina (SZ) 6.564 točk;
3. Frederick (ZDA) 6.502 točki;
4. Behmer (NDR) 6.460 točk; 5. Nastase (Rom.) 6.325 točk; 6. Reichelt (NDR) 6.296 točk.

spored - spored

DANES, 2. SEPTEMBRA POČITEK

JUTRI, 3. SEPTEMBRA

9.30	Deseterboj	M
10.00	1500 m	M predteki
10.00	Disk	M kvalifikacije
10.45	100 m ovire	Ž predteki
11.30	Disk	M kvalifikacije
16.30	200 m	Ž polfinale
16.30	Palica	M kvalifikacije
17.00	Deseterboj	M
17.05	200 m	M polfinale
17.20	400 m	M finale
17.40	400 m ovire	Ž finale
17.50	110 m ovire	M finale
18.10	200 m	Ž finale
18.25	200 m	M finale
18.25	Daljina	Ž kvalifikacije
18.40	1500 m	Ž predteki
19.10	3000 m zapreke	M polfinale
20.00	5000 m	predteki

jutrišnje odločitve

400 m (moški)
SVETOVNI PRVAK: Bertland Cameron (Jamajka); SVETOVNI REKORD: 43"8 - Lee Evans (ZDA), 1968.
400 m ovire (ženske)
SP: Jekaterina Fesenko (SZ); SR: 53"24 - Sabine Busch (NDR), 1987.
110 m ovire (moški)
SP: Greg Foster (ZDA); SR: 12"93 - Reynaldo Nehemiah (ZDA), 1981.
200 m (ženske)
SP: Marita Koch (NDR); SR: 21"71 - Marita Koch (NDR), 1979 in 1984; Heike Drechsler (NDR), 1986.
200 m (moški)
SP: Calvin Smith (ZDA); SR: 19"72 - Pietro Mennea (Italija), 1979.

Razveseljiv vzpon Afrike

Po številnih priložnostih, ko se afriška atletika nikakor ni mogla dokončno uveljaviti, v Rimu precej prihajajo v ospredje prav Afričani. Ob nekaterih zvezdah, ki so se dejansko razvile v ZDA in od tam tudi upravljajo svoje nastope po Evropi, v četrtfinalih, polfinalih in finalih raznih tekov vse pogostejše srečujemo tekače iz Senegala, Burundija, Nigerije, Slonokošene obale in seveda Kenije.

Za mnoge je bilo nedavno afriško prvenstvo odskočna deska za nastop v Rimu. Tekalci iz afriških, tudi atletsko nerazvitih držav, predstavljajo svežino tega prvenstva, v nasprotju s številnimi že uveljavljenimi imeni, ki sicer tudi zmagujejo, vendar ne s pričakovano lahkoto in v določeni meri po zaslugi taktične izkušnosti.

Zemljepisno so Kenijci prava velesila, afriško prisotnost pa nato bogatijo največ dežele iz območja Gvinejskega zaliva.

Vzpon Afričanov predstavlja očitno tudi ovrednotenje enostavne atletike, ki ne predvideva na-

stopov iz zgolj finančnih razlogov.

Druga plat SP so številne odsotnosti ali tleče poškodbe. Skoraj vedno gre za načete tetive, ki imajo ob intenzivnih nastopih in prenapornih treningih krajšo dobo trajanja.

Kruto varčevanje moči in taktiziranih odločitev pri skoraj vseh tekih od 800 metrov naprej nalagajo atletskim ustanovam za sedaj vsaj razmišljanje o vrednosti tako širokega programa v katerem se vsi teki rešujejo na enak način, v zadnjem krogu ali še manj, medtem ko prej pretečne razdalje služijo le za podaljševanje predstave.

Zanimiv je morda podatek, da je bil prav Rim tisti, ki je sprejel kot prvi veliko število afriških atletov ob priliki Ol I. 1960, ki je pomenilo formalno neodvisnost številnih predelov Afrike.

Za naslednje dni vlada veliko pričakovanje, kajti Afričani imajo na razpolago še nekaj pušic.

Na kolesarskem SP zdaj cestne preizkušnje

Bron Italijank na 50 km

BELJAK — Na svetovnem kolesarskem prvenstvu v Beljaku so se začela cestna tekmovalna. V včerajšnji prvi preizkušnji (ekipna vožnja na 50 km) so se pomerile ženske. Bilo je to prvič, da so podelili naslov v tej zvrsti, zato je vladala precejšnja negotovost. Zmagale so Sovjetinje pred Američankami, bron pa so v postavi Bonanomi, Chiappa, Bandini in Galli dobile Italijanke.

Danes bodo na avtocesti med Beljakom in Trzičem vozile moške amaterske ekipe na 100 km na kronometer. Tržaški trener »azzurrov« Edoardo Gregori prištevajo svoje varovanje med kandidate za kolajno, a kot favorite označuje Sovjete, Nizozemce in Vzhodne Nemce. Nastopili bodo tudi Jugoslovani, njihov trener Hvasti pa pričakuje uvrstitev med 10. in 15. mestom.

Kolesarstvo: dirka po Furlaniji Odlična udeležba

VIDEM — Danes bo od Čedadada do Humina 14. izvedba kolesarske dirke po Furlaniji. Šlo bo za zadnjo preizkušnjo italijanske reprezentance pred sobotnim nastopom na SP, dirke pa se bo udeležilo veliko število tujih asov, zato jo lahko imamo za pravo generalko pred Beljakom. Na startu bodo namreč poleg Saronnija, Moserja, Visentinija, Argentina tudi Kelly, Roche, Delgado in Lejarreta, skupno pa bo nastopilo 156 kolesarjev. Proga meri 212 km, start bo ob 11.10, prihod pa bo predvidoma ob 17.00 (tudi po TV).

Nogomet: v drugi tekmi Pokala Primorje Kras zgubil proti S. Marcu

S. MARCO — KRAS 3:2 (2:2)

STRELEC za Kras: Mosetti v 14. in v 30. min.

KRAS: Mezzavilla, Gnesda (v d.p. Sambucchi), Purič, Martini, D. Škabar, Famigliuolo, Granata (v d.p. A. Škabar), Battaini, Vidali, Pisani (v d.p. Žagar), Mosetti.

V prvem polčasu je bila igra precej živa in hitra. Obe ekipi sta večkrat prehajali v napad, prvi pa je povedel S. Marco, in sicer že v 12. minuti. Krasovci so odločno reagirali in v 15 minutah prešli na 2:1 v svojo korist. Oba zadetka je dal solidni Mosetti, drugega iz 11-metrotke, ki jo je sodnik dosodil zaradi prekrška nad Vidalijem. Malo pred koncem polčasa je S. Marco izenačil in v 6. minuti 2. polčasa zaradi napake Krasove obrambe tudi povedel. Po голу se je Kras vztrajneje podajal v napad, a brez uspeha. Na koncu tekme je oboje zajela živčnost, tako da je prišlo do številnih prekrškov. Drevi ob 20.30 se bosta v okviru pokala pomerila Primorje in Primorec.

Nogomet: pri Triestini Sorrentino podpredsednik

Na seji upravnega sveta Triestine so nekdanjega olimpijskega jadralnega prvaka Sergia Sorrentina imenovali za podpredsednika. Društvo bo odslej zastopal namesto diskvalificiranega predsednika De Riui. V pogovoru z občinskim odbornikom za javna dela Vattovanijem je društvo dobilo zagotovilo, da bodo nov stadion pričeli graditi pred 1. novembrom. De Riu' je še izjavil, da iščejo okrepitve za moštvo.

Preživite razburljiv večer na hipodromu Montebello

danes ob 20.45

Košarka: Stefanel brez težav

TRST — Stefanel je sinoči v tekmi turnirja Alpe Jadran brez večjih težav premagal ekipo Castor iz Pordenona, ki bo, prav tako kot Tržačani, igrala v B-1 ligi. V vrstah Stefanela so vsi dobro opravili svojo nalogo, še posebej centra Zarotti in Cantarello.

Postava Stefanela: Damian, Bonino 10, Sartori 8, Ardessi 15, Battini, Volpis, Lokar 12, Martini 2, Zarotti 24, Cantarello 19, Tasso 11. (M. Oblak)

SMELT OLIMPIJA - FANTONI 116:91 (59:50)

Nogomet: danes Jugoslavija - Finska

BANJALUKA — V okviru kvalifikacij za nastop na nogometnem turnirju na olimpijskih igrah v Seulu se bo danes Jugoslavija (17.30) pomerila s Finsko. Trener Toplak ima veliko težav z ekipo, saj ima na rezervni klopi poleg vratarja samo še dva igralca.

»Modri« boljši od Madžarske

KOPER — V prvi tekmi mednarodnega nogometnega turnirja mladinskih reprezentanc za 13. trofejo Jugoslavije, ki ga igrajo v istrskih mestih, so mladi jugoslovanski upi po dopadljivi igri z 2:0 (0:0) premagali Madžare, lanskeletne zmagovalce turnirja.

Domovec Corsi pri Jadranu

ŠZ Dom in SZ Jadran iz Gorice javljata, da sta se včeraj domenili za enoletni prestop (v sezoni 1987-88) domovca Marka Corsija k članskemu moštvu Jadrana.

Drevi v 4. kolu italijanskega nogometnega pokala Triestina doma proti Monopoliju

Maradona (Napoli)

Osem ekip je že izpadlo iz italijanskega pokala, drugih pet pa se bo le težko rešilo. Triestina je tudi v zadnjem kolu ostala praznih rok in ima še vedno le 3 točke na lestvici. Tržaško moštvo mora izboljšati obrambo, prave povezave med vez-

nimi igralci in napadalci še ni. Te pomankljivosti so prišle do izraza v izgubljenih tekmah, zato bo treba to čimprej odpraviti, da bodo lahko Tržačani prišli spet do zmage. Bivi je bil tudi tokrat boljši od Cinella, ki je predčasno zapustil igrišče. Bivi se ni povsem izkazal, predvsem zaradi problemov z zobmi.

Odborniki Udineseja so zelo zaskrbljeni glede na igro ekipe. Predsednik Pozzo je že pomislil na ponovno okrepitev moštva. Nove igralce naj bi kupili čez tri tedne, če ne bo vidnih napredkov na tekmah. Pozzo meni, da potrebujejo dobrega veznega igralca in napadalca.

Milan, Napoli, Roma, Napoli in Torino so si že zagotovili dostop do kvalifikacij. Tudi Inter, kljub dvema porazoma po enajstmetrovkah, lahko še računa na dobro uvrstitev. Milan, Torino, Bologna, Avellino in Napoli so še nepremagani. Milan računa na zmago, saj bo doma gostil Parma. Na prejšnji tekmi se je izkazal Marco Van Basten, ki igra s sodržavljanom Gullitom. Dosegel je oba gola za milansko moštvo. Van Basten je izjavil, da ima Milan velike možnosti za

osvojitev prvenstva. Roma bo igrala z Genoa, ki je komaj premagala Triestino. Inter bo v gosteh igral proti Reggiani, ki vodi v skupini. Tekma bo za Inter važna, saj morajo Milančani prekiniti serijo porazov. Cremonese bo skušal do točk z Avellinom, saj je zadnjič zmagal v gosteh. Triestina bo doma igrala s skromno ekipo Monopoliju. Udinese bo gostil Modena, ki ima le dve točki na lestvici.

Današnji spored 4. kola

1. skupina: Cesena - Verona; Messina - Campobasso; Spal - Bologna.
2. skupina: Bari - Como; Barletta - Monza; Milan - Parma.
3. skupina: Ascoli - Brescia; Catania - Taranto; Reggiana - Inter.
4. skupina: Cremonese - Avellino; Piacenza - Centese; Samb. - Empoli.
5. skupina: Fiorentina - Livorno; Napoli - Padova; UDINESE - Modena (20.30).
6. skupina: Cagliari - Pescara; Roma - Genoa; TRIESTINA - Monopoli (20.30).
7. skupina: Cosenza - Arezzo; Vicenza - Torino; Sampdoria - Atalanta.
8. skupina: Catanzaro - Lazio; Juventus - Casertana; Lecce - Pisa.

Odbojkarice naše združene ekipe sklenile enotedenske priprave Meblo - pogoji za delo enkratni

Pred dnevi so odbojkarice naše združene ekipe Meblo končale enotedenske skupne priprave v Mariboru. Pogoji za delo v veliki in izredno ugodni dvorani Tabor so bili res enkratni, saj se je delalo na dveh odbojcarskih igriščih istočasno, poleg tega pa je bilo še izdatno prostora še za dodatne vadbene zahteve. V 6 dneh so odbojkarice združene ekipe (Neva in Mira Grgič, Elizabeta Nacinovi, Lajris Žerjal, Cirila Kralj, Valentina Vidali, Vesna Klemše, Ksenija Slavec, Erika Garbini in Elena Maver) opravile 14 treningov in odigrale dve prijateljski kontrolni tekmi z mlado ekipo Palome Branika in za nameček zmagale s 3:1 in 3:0.

Skupne priprave v glavnem mestu štajerske so odlično uspele, za kar gre izredna zahvala upravi dvorane Tabor, strežnemu osebju hotela Orel in ne nazadnje samim odbojkaricam, ki so pokazale zvrhano mero motiviranosti in požrtvovalnosti, kljub občasni utrujenosti, saj so bili kar trije obroki vadbe na dan. Obenem pa velja omeniti, da so bile priprave sklenjene brez po-

Cirila Kralj (Meblo)

škodb. Priprave v Mariboru bodo bržkone odlična podlaga za nadaljevanje priprav doma in nastope na prihodnjih številnih predprvenstvenih nastopih, ki čakajo našo združeno ekipo.

Kljub temu da je bil program priprav dokaj natrpan, so si naša dekleta ogledala kvalifikacijsko nogometno tekmo v Ljudskem vrtu med Jugosla-

vijo in Avstrijo za nastop na Ol v Seulu (žal pa samo prvi polčas). Zanimiv je bil tudi obisk vse bolj uveljavljenega športnega centra na Roglji - na nadmorski višini 1500 metrov z dolgim sprostilnim sprehodom po bližnjih izredno vabljivih terenih, s prijateljsko tekmo v malem nogometu ter kosilom v hotelu Planja.

Do petka je bila na skupnih pripravah na Roglji prva ekipa Palome Branika in igralka tega moštva so bile obiska naših predstavnic še posebej vesele. Mimogrede naj omenimo, da so bili pred kratkim na Roglji na skupnih pripravah tudi najboljši italijanski rokometarji, prej pa nogometna reprezentanca Cipra.

Da so priprave v Mariboru odlično uspele (žal sta bili odsotni Knezova in Malalanova zaradi študijskih obveznosti) gre zahvala tudi podjetjem, pri katerih so nekatere naše odbojkarice redno zaposlene, da so jim omogočili odhod na te skupne priprave, ker priprave s se bolj okrnjeno ekipo bi bile nesmiselne.

G. FURLANIČ

Kras Globtrade najel odlično jugoslovansko igralko

Branka Batinić izredna okrepitev

Ko govorimo o vrhunskem športu pri nas, se razprave, v glavnem, sučejookrog starih tem: Jadran (košarka), Meblo (odbojka), Kras (namizni tenis) in posamezniki (atletika, kotalkanje).

Seveda, tako ne razmišljajo povsod. Za naše razmere je nastopanje v drugi ligi že vrhunski dosežek, druge pa so naziva vrhunski športnik deležni samo prvotilgaši, državni, evropski in svetovni prvaki.

Po tem kriteriju bi torej lahko trdili, da je edini res vrhunski zamejski športni kolektiv ženska članska namiznoteniška postava Krasa, ki je že osvojila dva državna naslova.

Kras Globtrade je letos pridobil novo vrhunsko tekmovalko, ki že vrsto let sodi v legendo jugoslovanskega namiznega tenisa in v sam vrh »športne gore« v sosednji državi. Branka Batinić je torej pristopila h Krasu in zato, da bo bralcem takoj jasno, s kom imajo opravka, bomo kar nanizali glavne točke njene izjemno bogate kariere.

Batinićeva (letnik 1958) je rojena Vinkovčanka, ki se z namiznim tenišom ukvarja že polnih 21 let. Po poklicu je diplomirani ekonomist v zagrebškem podjetju Ribomaterial, ki je drugače pokrovitelj namiznoteniškega kluba Mladost. Pa začenjmo: Branka je doslej osvojila 7 kolajn na evropskih in svetovnih prvenstvih (podrobneje 6 na EP in 1 na SP). Osvojila je dva naslova na Mini Spentu (leta 1975 in 1984), nekaj zmag na balkanskih prvenstvih, 8 ekipnih državnih naslovov in 9 naslovov med posameznicami. Leta 1975 so jo proglasili za najboljšo športnico Jugoslavije, leta 1984 pa je bila v izboru najboljših športnic druge. Navedenim podatkom dodajte še več kot 80 zmag na raznih mednarodnih tekmovanjih in turnirjih. Slika še zdaleč ni popolna, vendar zadošča predstavi o liku športnice, ki bo letos nastopala v svojstvu zgoniškega kluba.

Ko se človek pogovarja z Branko, sploh nima vtisa, da stoji pred takim »kalibrom«, saj deluje zelo sproščeno in tudi na splošno je zelo priklupna.

Morda je le prezgodaj, da bi imela jasno predstavo o novem okolju. Pa vendar: kako se počutiš nekaj ur po prihodu v to sredino in po prvem treningu z novimi soigralkami?

»Zelo dobro. Moram reči, da so me vsi sprejeli odlično, tako da so prvi vtisi več kot pozitivni. Sicer sem tu že bila pred tremi leti, ko smo se s

Krasovimi dekleti pomerile v prvem kolu pokala državnih prvakov. Nasploh pa vem, da nisem pri vas »igralka v tujini«, ampak da bom delala in tekmovala med svojimi ljudmi.

Poznaš sedanjo italijansko namiznoteniško stvarnost?

»Italijanski namizni tenis je bil do pred kratkim na povprečnem nivoju. V zadnjih treh letih pa so Italijani precej napredovali. To je bilo vidno najprej pri moških, nato pa so tudi ženske stopile po njihovih sledih, tako da so trenutno dosegle zadovoljivo kakovostno reven v primerjavi z bližnjo preteklostjo.

Tega doslej ni še nihče javno izrekel, menimo pa, da si po tvojem prihodu marsikdo obeta novo osvojitve državnega naslova...

»Kolikor mi je znano, je naš realni cilj uvrstitev na drugo mesto. Če bo pa možnost za kaj več, je jasno, da bomo storile vse, zato da priložnosti optimalno izkoristimo.

Zaenkrat bo toliko dovolj. Bi morda še kaj pristavila?

»Mislim, da bo še veliko priložnosti za kramljanje. Rada bi pa pozdravila vse namiznoteniške in športne ljubitelje. Upam, da bo naša prvenstvena srečanja spremljalo številno občinstvo in da bomo igralko deležne podpore in bodrenja svojih navijačev na vseh tekmovanjih.

Branka Batinić bo torej nekaj časa (upamo, da bo to kar dolgo trajalo) pri nas in že sedaj vemo, da bo s svojim talentom, resnostjo pri delu in bogatimi izkušnjami veliko doprinesla zamejskemu športu, tako v tekmovalnem kot v vzgojnem pogledu. Z njenim prihodom je zamejski športni mozaik gotovo bogatejši za enega izmed najlepših in najbolj dragocenih kamnov v vsej svoji zgodovini. (I. C.)

V organizaciji ZSSDI Danes v Zgoniku pričetek tečaja za mlade odbojkarje

V organizaciji odbojcarske komisije pri ZSSDI se bo danes začel v Zgoniku odbojcarski tečaj za začetnike.

Letošnja izvedba je že enajsta po vrsti, kar je pa tudi dovolj zgovoren dokaz o priljubljenosti te pobude. Prvih devet let je bil tečaj v športnem središču pri Banih, zaradi obnovitvenih del celotnega kompleksa pa bodo tečajniki letos že drugič gostje zgoniškega športnega centra. Tudi letos bo udeležba na tečaju masovna, saj se je nanj prijavilo več kot 90 mladih odbojkarjev, od katerih jih velik del spada še v kategorijo minivolleya in superminivolleya. Vsi bodo dvakrat dnevno trenirali pod vodstvom domačih trenerjev, koordinator vsega dela pa bo tudi letos prof. Franko Drasič.

Kaj več o poteku tečaja bomo poročali v naslednjih dneh. (INKA)

Tenis na Vrh in v Štandrežu Turnir lepo uspel

Pred dnevi je na Vrh in v Štandrežu stekel teniški turnir, ki sta ga kulturni društvi Danica in Oton Župančič, ob sodelovanju ZSSDI, pripravili v okviru prireditvev odprtju Kulturno-sportnega središča na Vrh. Pobuda je dobro uspešna, saj se je udeležilo skoraj 50 tekmovalcev z raznih krajev Goriške.

Srečanja ob mreži se bodo nadaljevala do sobote, ko bo na Vrh finalni del. Ob 17. uri bo na sporedu finale za 3. mesto, odločilno srečanje pa se bo odvijalo ob 18.00. Naj ob tem povemo, da se bodo, po osmini finala, vsa srečanja odvijala v večernih urah na vrhovskem igrišču.

IZIDI

Kvalifikacije: B. Gaiotto - M. Tabaj 10:7, F. Zampar - Corva 2:0 (brez boja), A. Leban - A. Ožbat 10:6, S. Doljak - R. Petejan 15:7, A. Lukeš - E. Nanut 17:0, B. Makuc - G. Montico 2:0 (b.b.), S. Nobili - R. Jarc 23:1, B. Peric - M. Tomšič 15:3, N. Fedrigo - S. Furlan 2:0 (b.b.), V. Nanut - F. Peric 13:4, B. Grilj - M. Komel 11:10, F. Čavdek - G. Cabassi 8:6.

Šestnajstina finala: B. Cotič - Gaiotto 2:0 (b.b.), R. Furlan - Zampar 17:3, Leban - Doljak 9:6, R. Devetak - A. Vogrič 12:6, Batistin - Lukeš 14:4, B. Makuc - Zampar 15:6, R. Makuc - I. Petejan 2:0 (b.b.), D. Mučič - S. Ferfolja 16:0, Nobili - A. Cotič 17:1, B. Peric - J. Princič 15:5, L. Devetak - I. Komel 12:3, Danielis - L. Černic 11:10, V. Nanut - M. Lutman 13:6, Grilj - B. Tomažič 10:9, A. Paulin - Čavdek 13:3.

Ob udeležbi kakih 400 predstavnikov Kolesarski maraton

Kakih 400 kolesarjev, v glavnem iz severne Italije, se bo jutri udeležilo 5. kolesarskega maratona Italija - Jugoslavija - Avstrija, ki ga prireja društvo Pedale Gorizia. Letošnji maraton je dobil mednarodni prizvok, saj so ga vključili v spored prireditvev ob svetovnem kolesarskem prvenstvu, ki se te dni odvijata v Avstriji.

Od začetnega načrta bo jutrišnja prireditev nekoliko spremenjena, saj bodo kolesarji peljali samo po eni progi (italijanski), medtem ko je druga (jugoslovanska) odpadla.

Po startu, ki bo ob 10. uri na Korzu Italija, bodo kolesarji vozili skozi Krmin, Čedad, Cento, Karnijo, Trbiž do avstrijske meje (tu bodo imeli polurni počitek) ter nato krenili dalje do Beljaka. 155 km dolgo pot naj bi prevozili v 6 urah. Cilj kolesarskega maratona pa bo na isti progi kot SP.

Žensko balinanje v Povirju

Balinarski klub Brinj iz Povirja organizira v nedeljo, 6. t. m., s pričetkom ob 14. uri na dvosteznem balinišču v Povirju mednarodni ženski balinarski turnir. Turnirja, ki je že tradicionalen, se bosta poleg ekip iz sežanske občine (BK Burja Križ, BK Rovna Storje, BK Društvo upokojencev Sežana in BK Brinj Povir) udeležili še ženske ekipe BK 4. julij iz Kopra in zamejska ekipa BK Kraski dom iz Repna.

Prve tri uvrščene ekipe bodo prejele zaslužene pokale, na večer pa bo za vse sodelujoče ples ob disco glasbi. (Knez)

obvestila

ODBOJKARSKA KOMISIJA ZSSDI obvešča, da bo seja v ponedeljek, 7. septembra, s pričetkom ob 20.30 v prostorih ZSSDI v Trstu. Dnevni red: 1. pokal prijateljstva ter bližnje obveznosti; 2. programiranje sezone 1987/88.

KOŠARKARSKI KLUB BOR obvešča odbornike, da bo prva seja v petek, 4. septembra, ob 20. uri na stadionu »1. maj«.

ATLETSKO DRUŠTVO BOR-INFORDATA

vabi mlade do prvega razreda nižje srednje šole, naj se vpišejo v atletsko šolo, ki se bo začela v torek, 22. t. m. in bo na sporedu vsak torek in četrtek, ob 17. uri na stadionu »1. maj« v Trstu. Društvo obvešča starše, da lahko dobijo informacije na telefonski številki 751684 (gospa Oberdan) vsak dan od 13. do 15. ure.

ŠD PRIMORJE obvešča vse dečke, rojene od leta 1975 do 1980, ki bi radi igrali nogomet pri ŠD Primorje, da so treningi ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 17. do 19. ure na igrišču. Informacije na tel. št. 225945 v večernih urah.

ROKOMETNI ODESK

ŠK KRAS - TRIMAC obvešča, da so treningi prve ekipe ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 19. do 21. ure v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

SPDT obvešča vse, ki bi radi plačali redno letno članarino ali pa se na novo vpisali v društvo, da lahko to storijo v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20.

ŠD ZARJA vabi vse dečke, rojene od leta 1975 do 1980, ki bi radi igrali nogomet pri ŠD Zarja, naj se za podrobnejše informacije zgledajo pri trenerju Mirjanu Žagarju na tel. št. 226483 vsak dan od 19. do 21. ure. Vabljeni!

ODBOJKARSKA KOMISIJA ZSSDI obvešča, da se bo odbojcarski tečaj za začetnike v Zgoniku pričel danes, 2. septembra. Tečajniki naj se zberejo v sredo ob 8.30 pred osn. šolo v Zgoniku.

SZ SLOGA planinski odsek organizira v nedeljo, 6. septembra tradicionalni pohod Bazo-viški junaki '87. vabljeni planinci, športniki in prijatelji našega Krasa. Zbirališče, vpisovanje in odhod ob 8. do 9. ure izpred vaškega spomenika v Bazovici.

ŠD SOKOL - ODBOJKARSKA SEKCIJA sporoča, da bo letos organiziralo tečaj v miniodbojki in za začetnike letnik 1973 in mlajše. Za informacije in vpisovanje: trgovina Aleksandra, Nabrežina center 142.

V Puntizeli pri Pulju sklenili tabor za naše mlade košarkarje B. Dežman: »To je posrečena oblika združevanja«

Košarkarska komisija ZSSDI je v drugi polovici avgusta organizirala pod pokroviteljstvom IBA kampa iz Pulja (International Basketball Academy) mednarodni tabor košarkarje za mlajše kategorije. Glavni organizator tabora je bil bivši košarkarski as Ivo Daneu. Prva izmena tabora se je končala v soboto, 22. avgusta, potekala pa je v JDR Centru Puntizela. V prvi izmeni se je košarkarske šole udeležilo 39 fantov ekip Bora, Doma, Poleta in Sokola, ki so se ob urjenju košarkarskih spretnosti spoznali in sklepali nova prijateljstva. Na igrišču so fantje delali v štirih skupinah pod vodstvom trenerjev omenjenih društev (Vascotto, Škerlavaj, Gruden in Dornik). Razdeljeni so bili v štiri homogene skupine po velikosti in znanju ter trenirali dvakrat dnevno. Jamstvo za uspešno vadbo je bil mag. Brane Dežman, profesor na ljubljanski fakulteti za telesno kulturo.

Prof. Dežman je strokovno pripravljaj in nadzoroval program vadbe in usmerjal treniranje. Na taboru so tako, poleg mladih košarkarjev, pridobili iz-

kušnje tudi njihovi trenerji. Prof. Dežman je s svojo izredno kreativnostjo poskrbel, da fantje prostega časa niso preživeli le na vročem soncu ob morju, saj je pripravil vrsto prijetnih tekmovalnj. Skupine so se pomerile v igrah brez mreže, v nogometu, v plavalni štafeti in seveda v košarki. Teoretično in praktično znanje iz košarkarskih elementov pa so pokazali v zaključnem kvizu. Torek popoldne je bil namenjen ogledu Pulja.

Med vajami in tekmovalni ni, k sreči, prišlo do večjih poškodb. Fantje so zapustili tabor zadovoljni in polni novega znanja, novih prijateljstev ter lepših vtisov z željo, da se prihodnje leto spet srečajo.

O delu in vtisih je prof. Brane Dežman povedal: »Taki tabori so potrebni, ker se tako vzgaja kader, bodisi igralci kot trenerji, saj je uspešnost vadbe pri tej starostni skupini pogojena v veliki meri od trenerjev, ki morajo znati fante motivirati in pritegniti k delu. Trenerji in fantje so preživeli lepe dneve in so dosegli solidne rezul-

tate. O kvaliteti igralcev menim, da bi nekaj košarkarjev v bodoče lahko doseglo solidne rezultate, ker imajo košarkarsko postavbo in dobro znanje. Še boljše rezultate bi glede na potencial dosegli z intenzivnejšim treniranjem, kar pa zahteva trud igralcev in trenerjev. Udeležil sem se že podobnega tabora v Seči. To je posrečena oblika združevanja, saj se fantje povezujejo, spoznavajo in napredujejo v znanju. Za delo v bodoče svetujemo vsem trenerjem (iz zamejstva), naj v klubih dajejo večji poudarek pedagoškemu vidiku treniranja in ne le pretežno tehničnemu. Fante je potrebno vzgajati v kolektiv, v lik športnika, naučiti spoštovati nasprotnika, prenašati poraz in zmago ter dajati več od sebe tako na treningu kot na tekmi. Z izboljšanjem teh elementov se bo zvišal tudi nivo tehnike in taktike. Glede dosedanje taktike bi pripomnil, da fantje igrajo predvje, preveč svobodno in premalo medsebojno sodelujejo med igr. Delo v klubih naj bo zato takšno, da se dosežejo združevalni in tekmovalni vidiki, saj imajo fantje veliko energije, ki

jo je treba le pravilno angažirati. Osebnost sem odnesel dobre vtise. Z delom in rezultati trenerjev in igralcev sem zadovoljen. Upam, da bo postal tabor tradicionalen. Če bom povabljen, se bom sigurno vrnil.

O taboru je vodja Walter Vatovec povedal: »Po dolgih letih smo obnovili tradicijo tabora, ki je pred leti potekal v Seči. Zadovoljen sem s prisotnostjo klubov, saj so manjkali le košarkaši Brega in Kontovela. Prvi kamp je uspel, upam, da bodo naslednji še s številnejšo udeležbo in da bodo bolj kvalitetni. Kljub temu da nas je Slovenec v zamejstvu malo, se fantje ne poznajo. Taki tabori je prilika, da se fantje te starosti združijo in spoznajo. Zadovoljen sem z delom in uspehi fantov in trenerjev. Še posebej gre zahvala prof. Dežmanu, ki je s svojimi bogatimi izkušnjami in delom na področju mladih strokovno vodil in izpeljal učni del tabora. Zahvala gre tudi uradu ZSSDI, ki je pomagal pri uresničitvi te pobude.

MAURO DORNIK
(nadaljevanje sledi)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 200 - din, naročnina za zasebne mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

2. septembra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Ena oseba mrtva, 500 ranjenih in 138 aretiranih Karibski karneval v Notting Hillu se je sprevrgel v pravo divjaštvo

LONDON — En mrtev, več kot 600 ranjenih in 138 aretiranih: to je obračun dvodnevnega karibskega karnevala v zloglasni londonski četrti Notting Hill, ki se je iz že nepojasnjenih razlogov sprevrgel v divje vandalstvo in spopade s policijo. Kot vsak konec avgusta tako se je tudi letos zbralo okoli znamenitega sejma pol milijona priseljencev s Karibskih otokov, da bi v veselju in predvsem ob zvokih kalipsa slavili svoj tradicionalni folklorni praznik. Med njimi je bilo tudi veliko »rastafarianov«, ki častijo kot svojega preroka pokojnega etiopskega cesarja Haileja Selasjaja in se ob tej priložnosti obredno napojijo z mamili.

Izgredi so se začeli brž po množičnem nastopu agentov Scotland Yarda, ker je skupina mladih do smrti zabodla 23-letnega brezposelnega Michaela Galvina: na pločniku je prodajal osvežilne pijače, da bi zaslužil kakšno paro za nosečo ženo, pa je okregal mlade razgrajče, ker mu pijače niso marali plačati in ti so ga umorili. Tedaj so gručice pobalčinov začele kot za stavo ropati in uničevati izložbe, obkolilo jih je 7.000 policistov v bojni opremi in nastal je silovit spopad, v katerem je bilo več ranjenih, med njimi tudi policijska asistentka, ki jo je nekdo zabodel v hrbet, a na srečo ne hudo.

Pri Scotland Yardu menijo, da so izgrede načrtno izzvali prekupčevalci z mamili, od katerih so enega tudi spravili za rešetke. Nekateri pa trdijo, da je incidente izzval surovi nastop policije. Dejstvo je, da velja ta mestna četrt za izredno nevarno, saj jo naseljujejo kronični brezposelnosti in vsakovrstni izrinjenci, zaradi česar je tu veliko kriminala pa tudi rasističnega obračunavanja.

Policijski asistentki po srditih spopadih s karibskimi priseljenci

(AP)

Smrtna obsodba zaradi prekupčevanja s heroinom

KUALA LUMPUR — Sodišče v malezijskem mestu Penangu je obsodilo na smrt z obojenjem 44-letno novozelandsko državljanko Lorraine Phyllis Cohen zaradi prekupčevanja s heroinom. Njenega 20-letnega sina Aarona so obsodili na dvajset let zapora.

V Maleziji so leta 1983 uvedli obvezno smrtno kazen za vsakogar, pri katerem najdejo najmanj 15 gramov heroina. Aaronu Cohenu so sodniki prizanesli, ker je sam uživalec mamil in so ga morali zaradi abstinence prepeljati iz zapora v bolnišnico. Novozelandske oblasti so že posegle z izjavo, v kateri je poudarjeno, da Nova Zelandija odločno preganja trgovanje z mamili, da pa morajo biti kazni »ostre, vendar ne nečloveške«.

Nihče ni preživel ponedeljkove letalske nesreče na Tajskem

BANGKOK — Nihče izmed 83 potnikov in članov posadke tajskega letala, ki je v ponedeljek strmoglavilo ob južni obali države, ni preživel nesreče. Tako so sporočili glasniki letalske družbe, ki so tudi pojasnili, da je bilo med žrtvami več tujcev, med katerimi tudi italijanski državljani Marco Cesari.

Vzrokov nesreče sicer uradno še niso pojasnili, vendar vse kaže, da se je moral pilot med pristajanjem izogniti nekemu drugemu letalu in je pri sunkovitem obračanju izgubil nadzor nad svojim letalom.

Kadilcem je odklenkalo

BRUSELJ — Od včeraj je v Belgiji v vseh javnih lokalih prepovedano kajenje. Globe za kršitelje so zelo visoke, saj lahko znašajo do 18 tisoč belgijskih frankov, to je 600 tisoč lir. Kdor globe ne bi plačal bo moral odsedeti dva meseca v zaporu. Tako določa kraljevi odlok, ki ga je predlagala ministrica za zdravstvo Wivina Demeester. Obstajajo tudi izjeme: strastni kadilci bodo lahko imeli v ustih cigareto, cigaro ali pipo, a le pod pogojem, da bo ugasnjena...

Tragedija pod vratnico

TRIDENT — Mlad nogometaš je izgubil življenje med treningom. 22-letni Diego Pecoraro, član ekipe Telve Valsugana je v trening tekmi zabil gol, nakar se je iz veselja z rokami dvignil na vratnico, ki pa ni zdržala teže in padla mlademu nogometašu na glavo. Zaradi zloma hrbtenice je Pecoraro pri priči izgubil življenje.

Na Lidu dan življenjepisnih filmov

Tanner in Grede v tekmovalnem programu - Portugalski Teden kritike

BENETKE (LIDO) — Nivo projekcij na Lidu se je nekoliko znižal, pa ne zato, ker bi bili včeraj predstavljeni filmi dejansko slabi. Primerjava s filmoma Nasvidenje, otroci in Maurice se je namreč izkazala za izredno bremenjujočo.

Poleg prvenca na življenjepisno temo portugalske televizijske režiserke Margaride Gil Relacao fiel e verdadeira (Neoporečno in verodostojno poročanje), ki so ga izbrali selektorji Teden kritike, sta si tekmovalni program na Lidu delila švicarsko-francoska produkcija La vallee fantome (Nevidna dolina) režiserja Alaina Tannera ter skandinavska koprodukcija Hip, hip, hurra! režiserja Kjella Grede.

Kar smo do danes delno zanemarili v naših poročilih z Beneškega festivala pa sta retrospektivi posvečeni Josephu Mankiewicz in Cinecittà. Je že res, da so filmi na programu tako v enem kot v drugem sporedu kar precej znani, saj so že bili na voljo obširnemu televizijskemu občinstvu, vendar so nam beneške projekcije še enkrat potrdile neizpodbitno dejstvo, da moramo filme, posnete za veliki ekran, gledati izključno na kinematografskem platnu. Predvsem mlajše generacije bodo torej z veseljem sprejele niz estetsko in režijsko brezhibnih del velikega hollywoodskega mojstra: A Letter To Three Wives (Pismo trem ženam, 1949) in Escape (Ubežnik, 1948), ki sta bila včeraj na programu ter vsi ostali naslovi, ki še bodo bogatili letošnji festival, tja do končnega magičnega momenta skoraj peturne verzije Cleopatre (traja namreč 251 minut), so bili deležni obetajočega uspeha. Prav

tako zanimiv je tudi spored poklona Cinecittà, ki se je pričel s projekcijo Alessandrinijevega filma Luciano Serra Pilota (Mussolini si je izmislił naslov, film pa je nato, glej glej, prejel nagrado Mussolini). Včeraj je bil na vrsti De Sicov Teresa Venerdi, danes pa bo na voljo projekcija Camerinijeve verzije Manzonijevih Zaročencev I promessi sposi.

Kljub velikemu zanimanju, s katerim občinstvo sledi retrospektivama, je pozornost festivalskih gostov osredotočena na filme, ki se borijo za končne nagrade. Gledalci so kar ravnodušno sprejeli rezultat trojne koprodukcije med Švedsko, Dansko in Norveško, ki se je predstavila s sicer mikavnim naslovom Hip, hip, hurra! Kjell Grede se je lotil filmske transpozicije pisanega življenjepisa enega izmed najpomembnejših danskih slikarjev Sorena Krojera. Omenjeni slikar je rad ponavljal frazo »Rodil sem se v norišnici, ampak na nedeljo«, po kateri lahko merimo tudi razsežnosti Gredovega filma.

Nevidna dolina pa je beležila povratek na Lido režiserja Alaina Tannera, ki je svojo filmskemu svetu posvečeno La vallee fantome posvetil umetnosti kinematografije. V filmu z zgovornim podnaslovom »Trideset slik za snemanje filma« nastopata Jean-Louis Trintignant (režiser Paul), debitant Jacob Berger (sin Tannerovega scenarista Johna v vlogi asistenta režije) in ljubka Morettijeva igralka Laura Morante (v vlogi igralka Dare). Tanner je snemal v različnih lokacijah, za festivalske pojme, pa so bili najdražji kadri posneti v bližnji Chioggia.

EVA FORNAZARIČ

Laura Morante v filmu Alaina Tannera

5.
brodolomko
Radilovič - Gale

JAZ SEM NAJVEČJI
HUMANIST
NA SVETU...!

POMAGAL BI
ČLOVEKU V STISKI
TUDI ZA CENO
LASTNEGA
ŽIVLJENJA...!

POBERI SE TJA,
OD KODER SI PRIŠEL,
SAJ VIDIŠ, DA JE TUKAJ
KOMAJ PROSTORA
ZAME...!!!